

Vaščan

SLAVNOSTNA ŠTEVILKA VAŠČANA OB 50. OBLETNICI ŠPORTNEGA DRUŠTVA POLJANE

Zgodovina in prvo obdobje ŠD Poljane (do 1990)

Tekma v smučarskih skokih pri Podbregarju, 1959

Smučarji na Planinci

Poljanski skakalci v šestdesetih

Mladi smučarji, okrog leta 1955

Smučanje na Golavi, okrog leta 1970

Nogometno igrišče pod staro šolo, tekma Poljane : Gorenja vas, okrog leta 1970

Namizni tenis, prvenstvo občine Škofja Loka v Gorenji vasi, 1975

Smučarski tečaj na Golavi, pred letom 1980

Drago Kisovec, tekma med lesenimi količkami na Starem vrhu

Priprava proge na Golavi, okrog leta 1980

Smučarska tekma na Blegošu, okrog leta 1980

Smučarski tečaj na Starem vrhu, 1980

Ob prazniku polstoletnega delovanja Športnega društva Poljane

Ob misli, da ŠD Poljane praznuje 50 let, me spomini nesejo v leto 2000, ko je praznovalo 30-letnico svojega delovanja. Takrat, ob obletnici, so se vrstili razni turnirji in začutil sem, da je ŠD Poljane res veliko društvo ter z občudovanjem začel zbirati značke različnih barv, ki so se delile med obiskovalce na dogodkih. Zdelo se mi je, da smo vsi ponosni na svoje društvo in njegovo dolgo zgodovino. Danes, po 20 letih, društvo še vedno neprekinjeno deluje.

Gašper Klinec, predsednik Športnega društva Poljane

Tekmovanja na različnih ravneh, številni podvigi in dogodki, ki jih spremljajo prigode in z njimi lepi spomini, so odraz dela pridnih članov društva. Toda šport je bil v Poljanah prisoten že pred samo ustanovitvijo ŠD Poljane. V šestdesetih letih preteklega stoletja so v okviru TVD Partizan Gorenja vas pri Podbregarju trenirali in organizirali tekme v smučarskih skokih. Prav tako so se pred ustanovitvijo društva ukvarjali z odbojko, badmintonom, namiznim tenisom, malim nogometom, smučarskim tekom in alpskim smučanjem, ki je bilo ob ustanovitvi tudi paradna disciplina društva. Eden od pobudnikov ustanovitve društva je bil Ive Šubic, ki je bil po besedah prvega predsednika, Draga Kisovca, učitelj in vzornik njegove generacije.

V prvih letih delovanja društva so uredili smučišče na Golavi. Golava ima za ŠD Poljane velik pomen, saj se je na njej začela pisati zgodovina društva. Tam so organizirali tekme, ki so bile zelo dobro obiskane in odlično sprejete med Poljanci, najpomembnejša pa je bila zaradi delovanja alpske šole, ki so jo izvajali domači vaditelji.

V začetku devetdesetih let je društvo prevzela mlada generacija, prišel je nov rod športnikov, ki se je učil in navduševal pri ustanoviteljih društva. Mlada generacija je želela razširiti krog športov, ki še niso bili uradno pod okriljem društva. Nastajale so nove sekcije, se razvijale in z njimi se je razvijalo tudi društvo.

Po letu 2000 se je nadaljevala rast posameznih dejavnosti, pri čemer sta alpsko smučanje in časomerilstvo zrasla do te mere, da je bilo treba razmišljati o drugačnih organizacijskih okvirih. Ustanovljena sta najprej samostojen smučarski klub SK Poljane in nato še samostojno časomerilsko podjetje Timing Poljane, d. o. o., ki uspešno nadaljujeta tradicijo teh dejavnosti.

Pojavil pa se je tudi takrat nov šport, floorball, ki je med mladimi postal zelo priljubljen. Na prelomu tisočletja smo začeli z organizacijo Visokega teka in Kolesarske dirke na Stari vrh. V tem obdobju sta bila ustanovljena šolsko športno društvo ŠD Mladi vrh in Karate klub Ronin, pozneje še Plezalno društvo Cempin.

Osamostvojitve največjih dveh dejavnosti je prinesla društvu nove okvire delovanja. Leta 2014 so se lotili široke rekreativne akcije, Rekreativka. Naslednje leto sem tudi sam postal član upravnega odbora. Ideja v Poljanah je bila, da se na poti proti Visokemu uredi trim steza, vendar smo se po tehtnem premisleku odločili, da trim stezo postavimo na Golavi, kar nam je z nekaj delovnimi akcijami tudi uspelo. Skupaj z občino Gorenja vas - Poljane smo jo letos obnovili in na novo uredili dva otoka s petimi orodji. Vesel in ponosen sem, da nam je uspelo trim stezo ure-

čiti tako, da jo bomo lahko uporabljali še desetletja.

Nekoliko bolj žalostna zgodba je s smučiščem Golava, saj se je zaradi zelo slabih zim v zadnjem desetletju na njem smučalo le malokrat. Tam postavljena vlečnica je kazila podobo Golave, zato smo jo odstranili in prodali, denar pa namenili za ureditev trim steze. Želje po samem smučišču na Golavi pa ni več, saj bi bila potrebna zelo velika naložba v infrastrukturo. Naj omenim še floorball, kjer smo v zadnjih letih postali eden vidnejših klubov v Sloveniji. ŠvicBol Poljane je postal največji turnir, na katerem igra 20 ekip iz vse Slovenije. Gre za turnir, kjer ni toliko pomemben rezultat, pa vendar zmaga na tem turnirju nekaj pomeni. Bazen, balinčki in ogled finala lige prvakov dodajo ŠvicBolu še dodaten čar.

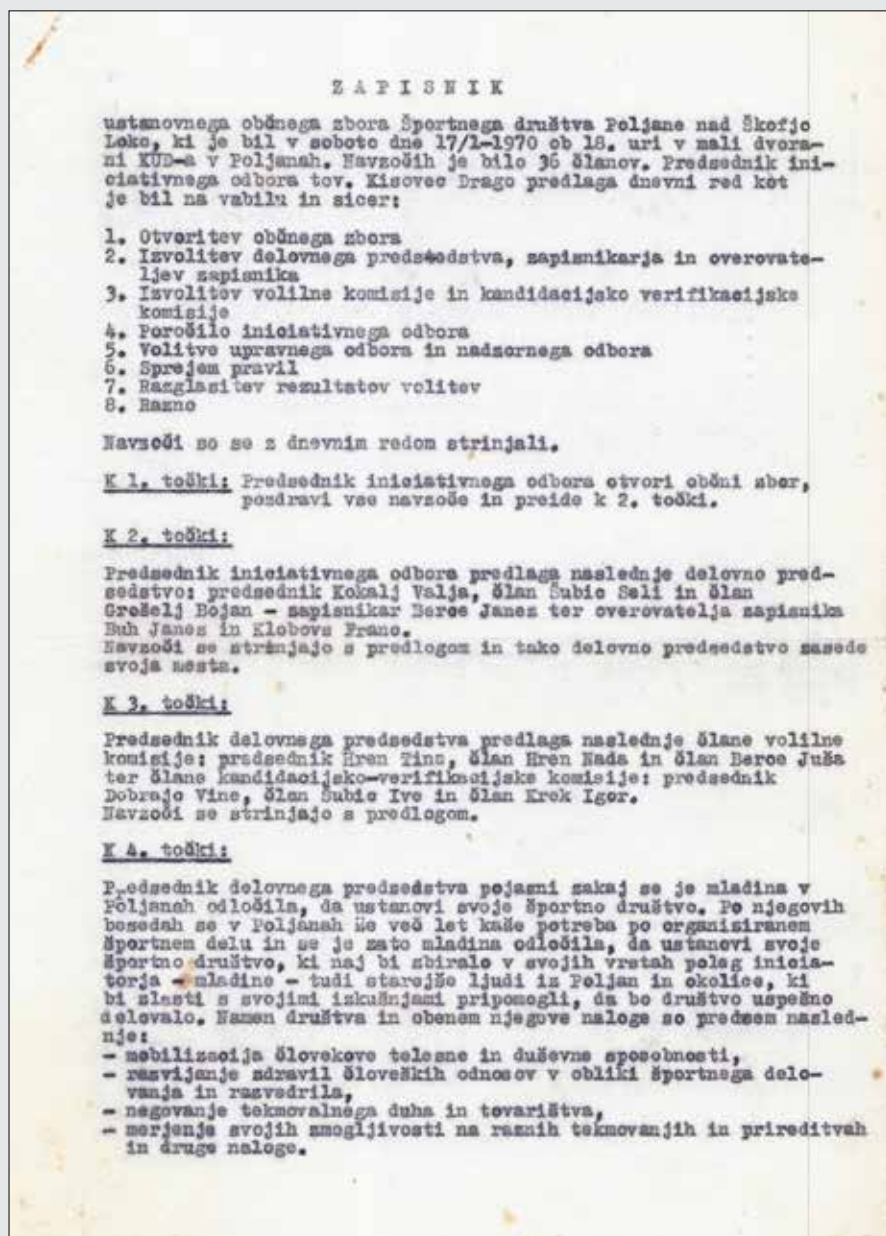
Morda se včasih zdi, da društvo danes ne deluje na polnih obratih. Polni termini rekreacijske vadbe, Trim steza Golava in polna dvorana, ko igra Polanska banda, kažejo drugače. Društvo ne ugaša, le uglasitev je drugačna. Iz smučarske sekcije je zrasel nov klub SK Poljane, iz časomerilske sekcije je nastalo samostojno podjetje, mali nogomet je zamenjal floorball, Visoški tek je doživel dvajseto izvedbo, ŠvicBol je postal največji turnir v Sloveniji, Blatfejt je na Visoko štiri leta zapored privabljal blata in sprostitve željne obiskovalce, kolesarska dirka je letos praznovala 20 let in konec koncev ŠD Poljane praznuje častitljivih 50 let, v katerih se najde skoraj vsak Poljanec in Poljanka. Idej za prihodnost nam ni zmanjkalo in potrudili se bomo, da bo v Poljanah šport tako ali drugače vedno prisoten.

Ob tej priložnosti naj se zahvalim vsem, ki so prispevali k delovanju športa v Poljanah. Misel, zapisana ob ustanovitvi ŠD Poljane: »Glavno vodilo /.../ je organizacija mladih ljudi, s katero bi jih navajali na zdravo športno življenje«, mi daje voljo in pogum za naprej in me navdaja z upanjem, da bodo tudi za nami prišle generacije, ki bodo v Poljanah pisale nove športne zgodbe.

Gašper Klinec,
predsednik ŠD Poljane

Smučarski tečaj, vaditelj Ive Šubic, okrog leta 1970

- 3 -

Glavno vodilo za ustanovitev društva je bila torej organizacija mladih ljudi s katero naj bi jih navadili na zdravo športno življenje brez alkohola in cigaret. Društvo bo imelo za osnovno dejavnost smučanje kar pa ne pomeni, da poleg tega ne bomo gojili stalnih športnih panog od plavanja do atletike. Naj zaključim s ugotovitvijo, da se moramo vsi člani društva s njegove ustanovitve svedati dejstva, da nas čakajo težke naloge ter da bo potrebno vztrajno delo brez omlahovanja. Še bomo hoteli, da bo športno življenje v Poljanah zaživelo, in končno rodilo tudi zaželjene uspehe. Upam, da bo sedaj mladinaraje sahaljala na smučišča, v telovadnico ali športno igrišče kot pa da bi zapravljala svoj dragoceni čas po gostilnah ali v brezdelju.

K 5. točki:

Na predlog kandidacijsko-verifikacijske komisije, izvede volilna komisija volitve članov v Upravni odbor in nadzorni odbor. V upravni odbor se voli 9 članov od 12-tih predlaganih, v nadzorni odbor pa 3 člani od predlaganih 5. Kandidaturna lista je priložena zapisniku. Volitve so bile tajne.

K 6. točki:

Predsednik delovnega predsedstva prebere osnutek pravil društva, ki jih člani soglasno sprejmejo in so priložena temu zapisniku.

K 7. točki:

Predsednik volilne komisije razglasi rezultate volitev in tako so v upravni odbor izvoljeni naslednji člani: Subic Ivo, Berce Janez, Lavtar Dani, Ogredkar Jur, Kokalj Jaka st., Strel Joka ml., Debraje Vine, Kisevec Drago in Majfer Drago. V nadzorni odbor pa so izvoljeni: Buh Janez, Hren Nada in Kokalj Valja.

K 8. točki:

Člani društva se po krajši razpravi sporazumejo na višini članarine, ki naj bi jo plačevali na leto in sicer: učenci do 8. razreda osnovne šole bi plačevali 3,00 din na leto, dijaki in študentje 6,00 din na leto, vsi zaposleni pa 12,00 din na leto.

Članarina se poravnava ob vpisu članstva za celo leto, v naslednjih letih pa najkasneje do konca meseca februarja. S tem v svesi bo potrebno sestaviti seznam članov društva, izdati izkaznice za člane društva in s sklepom obvestiti izvoljene člane upravnega in nadzornega odbora o njihovi izvolitvi.

Napisati bo potrebno tudi vloži na svet šole v Poljanah za odobritev vadbe v telovadnici v šoli in na KUD Poljane za odobritev igranja namirnega tenisa v dvorani KUD-a. Konkretno zadolžitve za izvedbo sklepov ustanovnega običnega zbora bodo dane v četrtek dne 22/1-1970 ob 18. uri, ko se bo sestel upravni odbor društva, skupaj s vodji posameznih sekcij, ki so bili določeni na ustanovnem običnem zboru in sicer:

za smučanje: Kisevec Drago
za namirni tenis: Debraje Vine
za oročno telovadbo in atletiko: Kokalj Valja
za mali nogomet: Berce Janez
za jahanje: Krek Igor
za planinstvo: Klobovs Franc
za šah: Ogredkar Miro

Vsi vodje sekcij morajo do sestanka v četrtek pripraviti program dela sekcije, da bo upravni odbor lahko izdelal preložen program celotnega društva. Prav tako je potrebno predvideti financiranje po sekcijah in celotnega društva, da se bodo lahko postavile zahteve na podlagi programa - obični svezji za telesno kulturo v Škofji Loki.

V Poljanah dne 17/1-1970.

Overovatelj:

BUH Janez

Buh Janez

KLOBOVs Franc

Klobovs Franc

Z a p i s a l
BERCE Janez

Berce Janez

Praznik Športnega društva Poljane

Šport ima v Poljanah bogato zgodovino. V petdeset letih se je nabrala kopica dosežkov z nekaterimi vidnimi rezultati. Ponosni smo na vsak rezultat in športno dogajanje v kraju. A zavedamo se, da je za vsakim odmevnim rezultatom ali športnim dogajanjem veliko dela, vloženih naporov, vztrajnosti, močne volje posameznika ali ekipe in tudi primernih pogojev. Manjkati pa ne sme niti odgovornost, predvsem tistih, ki prevzamejo vodenje in organizacijo posamezne športne dejavnosti. Ko se vse to poveže, se zdi, da dosežki in z njimi zadovoljstvo vseh v kraju pridejo kar sami od sebe.

V Poljanah smo dolgo čakali na primeren športni objekt. Z izgradnjo telovadnice in igrišča ter možnostjo njihove uporabe so bili v Poljanah dani prostorski pogoji za vadbo marsikater športne dejavnosti, ki se sicer ne bi razvila. Način življenja nas sili v dokaj sedeč položaj in malo gibanja, zato se zavedamo, da je športna dejavnost pomembna ne samo zaradi doseganja dobrih rezultatov, temveč preprosto zaradi potrebe po gibanju, ki zagotavlja zdravje in kakovosten način življenja. Praznovanje 50-letnice športnega društva pa ni le razlog za čestitke, ampak predvsem priložnost za premislek o dosedanjem delu in načrtih za prihodnost. Upajmo pa tudi, da bo covid-19 ne bo preveč vplivala na športno dejavnost v kraju.

Hvala vsem za opravljeno minulo delo, veliko uspehov v prihodnosti in iskrene čestitke ob častitljivem jubileju.

Fran Dolenc,
predsednik KS Poljane

Zgodovinski razvoj športa in šport v Poljanah

Ob besedi šport nas večina najprej pomisli na takšno ali drugačno telesno vadbo in ob tem verjetno tudi na tekmovanja. Toda šport, ki v zadnjem poldrugem stoletju v družbi zavzema zelo pomembno vlogo, mogoče včasih celo preveč pomembno, je bistveno več kot samo to. Če želimo razumeti razvoj in pomen športa v Poljanah, ga moramo zato najprej postaviti v širši družbeni in zgodovinski kontekst.

Nekoliko globlji razmislek o športu hitro prinese na plan bistveno daljši seznam njegovih vidikov: telesna vadba kot zanimiva izraba prostega časa, sprostitve ob vadbi, druženje, skrb za zdravje, sprostitve ob spremljanju tekmovanj, identifikacijska točka, sredstvo za uveljavljanje v družbi, pridobivanje organizacijskih izkušenj, športna ali organizacijska profesionalna pot, projekti, ki so kot dosežki pomembni sami po sebi, promocija kraja ali države, nadomestek za religijo, politični mobilizacijski potencial, platforma za trženje ... Težnje po gibanju, igri, družbeni organiziranosti, tekmovanju, identifikaciji, osmišljanju bivanja ... so globoko v nas samih, zato je razumljivo, da je potem, ko je družbeni razvoj omogočil dovolj časa za tovrstne dejavnosti, šport dosegel takšen razmah, kot smo mu priča danes.

Šport skozi zgodovino

Razna tekmovanja, ki bi jih lahko imenovali športna, so v različnih civilizacijah potekala že v najstarejših obdobjih zgodovine. Največji športni vpliv na zahodno kulturo, ki je v zadnjih stoletjih imela prevladujoč vpliv v svetu, so seveda imele antične grške olimpijske igre, ki so jih vsaka štiri leta organizirali v Olimpiji na polotoku Peloponez. Te igre niso bile samo športna tekmovanja, ampak so bile vpete v grško mitologijo, podobno kot danes pa so imele pomen tudi v merjenju moči med grškimi mestnimi državami. Prve olimpijske igre so zabeležene leta 776 pr. Kr., po razglasitvi krščanstva za državno religijo pa jih je v okviru kampa-

nje proti poganstvu leta 363 po Kr. prepovedal rimski cesar Teodozij. Športna tekmovanja v besedah pogosto primerjamo z bojevanjem, Rimljani pa so pred spreobrnitvijo v krščanstvo to z gladiatorskimi igrami vzeli zelo dobesedno. Iz srednjega veka so znani predvsem viteški turnirji, za novi vek, vse do 19. stoletja, pa je videti, da razmere športnim igram niso bile naklonjene.

Pri razvoju sodobnega športa je veliko vlogo odigral kolonialni Britanski imperij. Ta je svoje športe, ki so se po industrijski revoluciji in s tem povzročeni družbenih spremembah vedno bolj razvijali, v 19. stoletju razširil na ves svet. Velik zagon je športu dalo olimpijsko gibanje, ki ga je začel francoski baron Pierre de Coubertin, leta 1896 pa so bile v Atenah organizirane prve olimpijske igre moderne dobe. Za Avstro-Ogrsko, katere del smo bili tudi Slovenci, nisem zasledil, da bi imela v tistem času športne dejavnosti močno razvite. Kot zanimivost pa naj omenim, da je Avstrija v Atenah osvojila pet medalj, Ogrska pa šest. Že takrat so bili z 11 zlatimi najuspešnejši Američani, več kot tretjino kolajn pa so osvojili organizatorji Grki.

Na prelomu iz 19. v 20. stoletje je bilo ustanovljenih več mednarodnih športnih organizacij. Leta 1881 je bila ustanovljena mednarodna gimnastična zveza FIG. Prva kolesarska zveza, ICA, je bila ustanovljena leta 1892, njeno dejavnost pa je leta 1900 prevzel UCI. Leta 1904 je bila ustanovljena nogometna zveza FIFA, leta 1912 atletska

Janez Peternel v Beogradu leta 1940 z zlatim pokalom kralja Petra II.

zveza IAAF, leta 1924 pa smučarska zveza FIS in svetovna šahovska federacija FIDE.

V 20. stoletju je šport dokončno zavzel eno osrednjih vlog v družbenem življenju in mednarodnem dogajanju. Razvoj je še dodatno spodbujala tekmovalnost med državami in med seboj sprtimi zavezništvi. Piko na i pa so postavili množični elektronski mediji, posebej televizija, ki so šport vsakodnevno pripeljali v vsak dom, s tem pa so vzpostavili tudi obsežno marketinško in ne nazadnje tudi identifikacijsko platformo. Verjetno se vsi dovolj stari spomnimo, kako je cela Slovenija sedela pred televizijskimi zasloni ob uspehih Bojana Križaja in ostalih naših smučarjev, ki so smučali na Elanovih smučeh, pa odmevnih zmag jugoslovanske košarkarske reprezentance, ko so verjetno tudi najbolj narodno zavedni Slovenci navdušeno skandirali: »Ju-go-slavija, Ju-go-slavija ...!« Šport je zagotovo bil eden najbolj povezovalnih dejavnikov takratne večinacionalne države. Podobno oz. še opaznejšo vlogo šport s številnimi uspehi slovenskih športnikov igra po osamosvojitvi Slovenije, ki je kot majhna država težko opazna na drugih področjih.

Začetki športa na Slovenskem

Leta 1863 je bilo po zgledu leto prej ustanovljenega češkega Sokola v Ljubljani ustanovljeno Gimnastično društvo Južni sokol, pozneje poimenovano Ljubljanski sokol. Osnovna ideja je bila spodbujanje narodne in kulturne za-

vesti z vzgojo discipline telesa in duha. Pri nas je na začetku šlo za organiziranje slovenstva nasproti nemštvu, ki se je v istem letu podobno organiziralo v lastnem društvu Laibacher Turnverein. Sokolsko društvo je bilo opredeljeno kot vsenarodna nadstrankarska svobodomiselna organizacija, dostopna vsem Slovencem, sčasoma pa je organizacijo izrazilo prevzela liberalna politična smer. Starosta je bil nekaj časa tudi dr. Ivan Tavčar, eden glavnih slovenskih liberalcev. Član Sokola je bil tudi telovadec Leon Štukelj, dobitnik šestih olimpijskih medalj. Po vojni so leta 1945 pripravili Zbor slovenskih sokolov, na katerega so lahko prišli le delegati s partijskim dovoljenjem, ter se samoukinili. Sokola pa je nato nasledilo Društvo za telesno vzgojo Partizan.

Ko je na prelomu osemdesetih in devetdesetih let 19. stoletja katoliški ideolog dr. Anton Mahnič sprožil projekt katoliške prenove družbe, je svojo ost umeril tudi proti Sokolu, ki ga je videl kot podaljšek liberalne ideologije. Prvi poskus ustanovitve katoliškega protipola je leta 1896 v Selcih izvedel dr. Janez Evangelist Krek. Dokončno pa je katoliška telovadna organizacija, ki so jo poimenovali Orli, bila ustanovljena leta 1906. Število društev je v nekaj letih naraslo čez 200 in po številčnosti so orli že pred prvo svetovno vojno prehiteli sokole. Slovenska orlovska in Slovenska orliška zveza sta bili ukinjeni v času šestojanuarske diktature leta 1925, ko je jugoslovanski kralj Aleksander izdal Zakon o ustanovitvi Sokola Kraljevine Jugoslavije. Katoliška orlovska mladina se je po tistem organizirala v druga, podobna društva.

Tudi ostali športi so na slovenskem z ne prevelikim zamikom sledili dogajanju v svetu. Konec 19. stoletja se je na naših tleh pojavilo kolesarstvo, potem pa zlasti nogomet in nato še plavanje in atletika. V tistih časih sta že bila prisotna smučanje in drsanje. Prav tako se je že v desetletjih pred prvo svetovno vojno hitro prijelo planinstvo. Po vojni so bili v veliki meri preseženi stereotipi o športu kot snobizmu in zapravljanju časa. Glede na število klubov so bili najbolj razširjeni nogomet, ki je bil prvi šport tistega časa, kolesarstvo, atletika

Veselite se po skakalni tekmi

in plavanje, pojavil pa se je tudi hokej. V tridesetih so se začeli poleti v Planici, ki vse od takrat predstavljajo glavni slovenski zimsko športni praznik.

Začetki organiziranega športa v Poljanah

Zgodba o športu v Poljanah je tako kot širša zgodba športa v veliki meri zgodba o spreminjanju družbe, pa tudi zgodba o razvoju in rasti kraja.

Leta 1921 je bilo v Gorenji vasi ustanovljeno Društvo Sokol Gorenja vas - Poljane, ki je skrbelo za (ne samo) telovadno dejavnost v naših krajih. Največ zaslug za razvoj in napredek sokolstva v Poljanski dolini je imel nadučitelj v Poljanah Lovrenc Perko. Leta 1951 je bilo Društvo Sokol preimenovano v Telesnovzgojno društvo Partizan Gorenja vas, ki pod podobnim imenom obstaja še danes. V samih Poljanah so bili pred vojno bolj dejavni katoliški orli oz. po razpustitvi teh njihovi nasledniki, ki jih je podpirala poljanska župnija. V tridesetih letih so tudi v Poljanah organizirali enega od taborov, telovadni nastop, ki ga je spremljala godba na pihala iz Logatca, pa so prikazali na ravnini pri stari šoli.

Navdušen telovadec je bil tudi kasnejši kolesar Janez Peternel, ki se je iz Delnic redno vozil s kolesom k vajam v Sokolski dom v Gorenji vasi. Njegov sokolski prijatelj ga je prepričal, da se je včlanil v kolesarsko sekcijo društva Hermes v Ljubljani. Njegova kolesarska pot pa ga je nato vodila vse do zmagovalca tekme 'Devet dni okoli Srbije' in s tem do

statusa velikega imena jugoslovanskega kolesarskega športa.

Za Peternela lahko preberemo, da se je navdušil tudi za smučanje in smučarski tek. Zagotovo ni bil edini, saj sta bili ti dejavnosti precej razširjeni že v časih Kraljevine Jugoslavije. Po pripovedovanju očeta pa brez smučanja ni šlo niti med vojno, ko ga je nemški vojak ob spustu s Kovčka označil za Weltmeistera, svetovnega prvaka.

Poljanski skakalni navdušenci so leta 1954 po načrtih slavnega inženirja Stanka Bloudka zgradili skakalnico pri Podbregarju. Skakalnica, ki je omogočala skoke okrog 30 metrov, je bila v uporabi do sedemdesetih in je prinesla prvi vrhunec poljanskega športa z redno vadbo, udeležbo na tekmovanjih in tekmovanji na sami skakalnici. Ena najodmevnejših tekem je bilo pionirsko prvenstvo Jugoslavije. Zdravko Bogataj je postal državni reprezentant, večkratni državni prvak in zmagovalac na različnih domačih in tujih tekmovanjih, Andrej Tomin pa trener državne reprezentance. Čeprav so bili skoki pri Podbregarju dejavnost Poljancev, so bili formalno organizirani v okviru društva TVD Partizan iz Gorenje vasi, saj v Poljanah takrat še ni bilo športnega društva.

Seveda je bil v kraju stalno prisoten tudi nogomet, bodisi na igrišču pod šolo bodisi na improviziranih igriščih, kjer koli se je že pojavila priložnost. Omenja se igranje namiznega tenisa in badminton. Športne dejavnosti je redno organi-

zirala tudi šola. V zapisih lahko preberemo, da je bilo leta 1964 ustanovljeno prvo šolsko športno društvo.

Omeniti velja tudi poljansko kopališče, čeprav je bolj kot športnemu plavanju bilo namenjeno letoviščarjem (turistom) in seveda tudi zabavi in osvežitvi domačinov. Zgrajeno naj bi bilo že okrog leta 1910 oz. nekaj pozneje, obstajalo pa je vse do šestdesetih oz. manj urejeno še pozneje.

Ustanovitev in rast Športnega društva Poljane

Na podlagi predhodnega dogajanja, pri katerem je bil večkrat posebej izpostavljen prispevek slikarja in tudi športnika Iveta Šubica, zagotovo pa je pomembno vlogo odigrala tudi skakalnica pri Podbregarju, je bilo leta 1970 ustanovljeno Športno društvo Poljane. Prvi predsednik društva je postal Drago Kisovec. Kot glavna dejavnost društva je bilo določeno alpsko smučanje, ustanovljene pa so bile še sekcije za namizni tenis, orodno telovadbo in atletiko, mali nogomet, jahanje, planinstvo in šah. Za razumevanje organizacije športa v tistih časih ni nepomemben podatek, da vsaj v povojnih desetletjih v enem kraju ni smelo biti več društev s podobno vsebino.

V prvem obdobju društva je bila glavna dejavnost osredotočena na smučišče na Golavi, ki je za dobro desetletje z rednim smučanjem, vzdrževalnimi deli, smučarskimi tekmami, smučarskimi tečaji in na koncu tudi alpsko šolo postalo družabni center kraja. Poljanski smučarji so bili z organizacijo tekem in meritvami ter kot vaditelji dejavni tudi na drugih smučiščih.

Zelene zime v drugi polovici osemdesetih so žal povzročile propad smučišča, pogojev za druge dejavnosti pa ni bilo, tako da se je športna dejavnost v Poljanah znašla na dnu svoje poti. Prehod iz osemdesetih v devetdeseta pa je z več vidikov prinesel velik prelom in s tem širok nov zagon v smeri vzpostavljanja zrele športne ponudbe, ki ga je čutiti še danes. Leta 1986 je bila zgrajena nova osnovna šola in z njo tudi manjša telovadnica in zunanje igrišče. Leta 1991 je bila ustanovljena samo-

stojna država in zamenjal se je družbeni sistem. Vodenje društva je prevzela nova generacija, ki je odraščala v prejšnjem uspešnem obdobju društva in se je z nostalgijo spominjala teh časov. Organizacija dejavnosti v okviru novih sekcij, ki jo je predlagal Matjaž Mazzini, je pomenila prvi zametek specializacije in rasti posameznih dejavnosti. V okviru društva so v devetdesetih delovale smučarska, nogometna, košarkarska, kolesarska in namiznoteniška sekcija ter skupine rekreacije, žal pa usoda ni bila naklonjena na začetku zelo uspešni teniški sekciji. Po letu 2000 so se pridružili še planinstvo, floorball, tek in nazadnje šah, vedno bolj pa se je v okviru smučarske sekcije specializiralo časomerilstvo. Pomembni projekti društva so postali Visoški tek, Kolesarska dirka na Stari vrh, nogometni turnirji, floorballski turnir ŠvicBol Poljane in šahovski turnirji za Pokal Poljanske doline. Zelo močna dejavnost organizacije smučarskih tekem, z njo povezana organizacijska aktivnost in zaslužena sredstva ter profesionalna izdelava in uporaba celostne grafične podobe društva so predstavljali motor in vezivno tkivo za celotno društvo.

Ustanavljanje novih društev in podjetja, profesionalizacija ponudbe

Po letu 2000 je postajalo vedno bolj očitno, da je obseg dejavnosti tako zrasel, da ga je bilo v dotedanji obliki nemogoče racionalno obvladovati na prostovoljski ali polprostovoljski način. Leta 2006 je bila narejena analiza, ki je jasno pokazala, da bi bila zelo smiselna ustanovitev samostojnega smučarskega kluba in časomerilskega podjetja. Leta 2007 je bil najprej ustanovljen Smučarski klub Poljane, katerega vodenje je prevzel Pavle Logar, sam pa sem s sodelovanjem še štirinajst takrat najaktivnejših časomerilcev leta 2014 izvedel ustanovitev podjetja Timming Poljane, d. o. o. S tem je bila dosežena zrela faza teh dveh dejavnosti, ki uspešno in še dodatno nadgrajeno nadaljujeta tradicijo. V prihodnosti bi temu lahko sledila še kakšna dejavnost, osnovna vloga matičnega društva pa po mojem mnenju ostaja okvir za manj intenzivne dejavnosti in valilnica novih dejavnosti.

Drago Kisovec, prvi predsednik ŠD Poljane

Izven ŠD Poljane so bila vzporedno ustanovljena dodatna društva, in sicer leta 2006 Karate klub Ronin (prvi predsednik Jure Šubic), leta 2012 Plezalno društvo Cempin (Drago Frelj), leta 2013 pa na Brdih Športno društvo Slemene (Matej Ržek). Športno dejavnost in ponudbo že od samih začetkov dopolnjujejo dejavnosti v OŠ Poljane, kjer je bilo leta 1999 ustanovljeno tudi šolsko športno društvo ŠD Mladi vrh (Janez Titan).

Piko na i športni ponudbi v Poljanah je leta 2007 prinesla izgradnja težko pričakovane telovadnice in zunanjega igrišča pri OŠ Poljane. To je dalo dodaten zagon tako rekreaciji kot tudi posameznim športnim dejavnostim. Posebej opazen je napredek pri ponudbi rekreacije za dekleta in ženske. Če smo v stari telovadnici v okviru ŠD Poljane še razmišljali, s katero dejavnostjo k vadbi pritegniti dekleta in smo kot novost v Poljane pripeljali aerobiko, danes na tem področju ne primanjkuje razvejene profesionalne ponudbe in s tem tudi ne udeleženk vadbe.

Organizacija športnih dejavnosti v kraju je danes na zavidljivo visoki ravni. Obstaja dovolj prostora tako za profesionalno ponudbo kot za prostovoljsko dejavnost v racionalnih okvirih. Posamezne dejavnosti so specializirane, imajo jasne cilje in okvire delovanja in so dobro vključene v širše okolje. Te-

Tekma v smučarskem teku v Predmostu

lovadnica in zunanje igrišče omogočata primerne pogoje za vadbo. Ob tem, ko smo močno nadpovprečno prisotni in uspešni pri organizaciji rekreativnih tekmovanj, v primerjavi z drugimi primerljivimi kraji mogoče manjka samo kakšna nekoliko bolj profesionalno organizirana prireditev širšega pomena. Ob vseh ostalih uspešnih prireditvah je s tem najdlje prišel ovratlon Blatfejš, ki pa mu žal ni uspelo narediti organizacijskega preskoka iz entuziazma v zrelo organizacijsko strukturo, tako da nas na področju organizacije prireditev profesionalizacija še čaka.

Športni objekti

Zelo pomembno vlogo pri športnih dejavnostih igrajo športni objekti, ki privabijo številne uporabnike in omogočijo razvoj posameznih dejavnosti, zato preletimo še te.

Prvi športni objekt je že naša lepa okolica, ki nam omogoča sprehode, pohođe, tek, kolesarjenje ... in jo tudi zato kaže čim bolj ohraniti. Samo primerno zemljišče in dva gola so bili potrebni za travnato nogometno igrišče, ki je do izgradnje nove ceste in deloma še potem obstajalo pod staro šolo. Nekaj truda je potrebnega za pripravo prog za smučarski tek, za kar je v zadnjih desetletjih poskrbela občina.

Golava je v sedemdesetih in začetku osemdesetih s smučiščem pomenila skorajda center kraja, nato pa so jo žal odnesle zelene zime. Manjša smučišča so bila tudi v Poljanah in v Delnicah. V kakšni poljanski omari bi se našli podrobni načrti za izgradnjo smučišča, kot je Rudno v sosednji Selški dolini, do izvedbe pa verjetno zlepa ne bo prišlo.

V devetdesetih je pod staro šolo uspešno zaživelo teniško igrišče, vendar so ga žal prehitro pokopala nerazčiščena lastniška razmerja.

Plezalno društvo Cempin je pred nekaj leti v kulturnem domu postavilo

Gradnja vlečnice na Golavi

plezalno steno, opremili pa so tudi kakšno naravno plezališče.

Najpomembnejši objekt pa je seveda telovadnica, ki omogoča vadbo in treninge številnim krajanom. Potem ko je bila leta 1986 zgrajena nova šola, smo Poljanci z manjšo telovadnico in zunanjih igriščem dobili tudi prostor za rekreacijo, sicer omejen, vendar s pridom izkoriščen. Gradnja prave telovadnice pa je nato kar nekaj let predstavljala lokalnopolitično frustracijo Poljancev, ki smo ugotavljali, da se telovadnica ne zgradi zato, ker naj bi ves denar šel v Gorenjo vas. Leta 2007 smo nato dočakali novo telovadnico in igrišče, ki sta končno prinesla infrastrukturo, primerno za takšen kraj.

Zadnja pridobitev je trim steza pod Golavo, ki jo je društvo uredilo pred nekaj leti, ob svoji petdesetletnici pa jo je z občinsko pomočjo posodobilo in obnovilo.

Večkrat se je razmišljalo o izgradnji športno-rekreacijskega centra, največkrat o tistem med Predmošančkom in Podbregarjem, vendar nikoli ni prišlo do izvedbe. Eno kopališče je že preživel svoj vek, drugo naj bi bilo tik pred vrati. Potem ko so postala popularna umetna drsališča, imamo tudi Poljanci že narejene izračune, koliko bi stala postavitve v središču Poljan.

Smučarske tekme na Starem vrhu

Start Visoškega teka

Floorballski turnir ŠvicBol Poljane

Tekmovalni rezultati

Ob tem ko so bili v Poljanah na športno-organizacijskem področju doseženi zavidljivi uspehi, pa razen redkih izjem kraj iz lastne organizacije ni prispeval vidnejših športnih dosežkov v uveljavljenih športnih panogah oz. rezultatsko s serijskimi uspehi na državni ravni močno izstopa predvsem karate. Od ostalih so bili najbližje temu verjetno skakalci v šestdesetih in sedemdesetih in v otroških kategorijah alpski smučarji po letu 2007. V ekipnih športih so zelo daleč prišli floorballisti, ki kljub dejstvu, da gre za dejavnost z omejeno konkurenco, dosegajo zavidljive rezultate na državni ravni. Močno izstopajo tudi rezultati kolesarjev, ki pa bolj kot iz organizirane dejavnosti v kraju izvirajo iz osebne iniciative posameznikov in podpore drugih klubov.

Športno udejstvovanje v drugih krajih in lastna iniciativa

Ob vseh nespornih organizacijskih dosežkih je razumljivo, da ima kraj, kot so Poljane, omejen organizacijski potencial in v kraju niti nima smisla organizirati vseh dejavnosti. Čeprav imajo športni uspehi, ki so bili doseženi na podlagi lastnega organizacijskega dela, za kraj poseben pomen, pa ne moremo mimo poljanskih športnikov, ki so primerno okolje za svoje športno udejstvovanje našli drugje.

Zagotovo so prvi v vrsti »zdomcev« skakalci, ki potem, ko je dejavnost v Poljanah zamrla, svojo dejavnost nadaljujejo pod okriljem SSK Žiri (prej SSK Alpina), stalno pa ostajajo tudi v stiku s ŠD Poljane. Potem ko je pred desetletji na državno in mednarodno raven posegel Zdravko Bogataj, so nas v zadnjih letih z uspehi na mednarodnih tekmo-

vanjih navduševale sestre Ema in Barbara Klinec ter Nika Križnar.

Pomemben vpliv na poljanske športnike ima bližnji Košarkarski klub Gorenja vas, kjer so številni Poljanci v celotni zgodovini kluba igrali pomembne vloge. Klub ima v zadnjih letih svoje mlajše skupine organizirane tudi v Poljanah. V devetdesetih je na podlagi košarkarskih izkušenj iz Gorenje vasi nastala košarkarska sekcija tudi v okviru ŠD Poljane.

Nogometaši se morajo voziti nekaj dlje, saj trenirajo bodisi v NK Žiri bodisi v NK Ločan, nekaterim pa je uspelo narediti še korak naprej, npr. do Kranja.

Kolesarji, ki so sicer dejavni tudi v okviru ŠD Poljane, so svoje največje uspehe dosegali pod nazivi drugih klubov. Aleš Hren in Andrej Dolenc sta tako dolga leta v Italiji tekmovala za italijanski klub Seal Lauzacco, lansko zmago na dirki po Furlaniji pa je Aleš Hren dosegel kot kolesar KD LPP iz Ljubljane. Prav tako je svoje uspehe za klube iz drugih krajev dosegal gorski tekač in kolesar Simon Alič.

Katarina Primožič, tekmovalka v kolesarskem spustu – downhillu, ki nasto-

pa za ekipo BATT Team, je v zadnjih letih v državnem vrhu.

Državne in mednarodne strelske uspehe sta pod okriljem Strelskega društva Gorenja vas dosegala brata Lenart in Gašper Oblak. V zadnjih letih pa je bil Lenart Oblak član državne reprezentance v biatlonu.

Omenili bi lahko še gorske tekače iz ŠD Tabor Žiri, posamezne alpske smučarje in alpiniste, ki so bili dejavni v Škofji Loki, posamezniki se ukvarjajo z jahanjem, in še bi se verjetno koga našlo.

Športa pa se seveda lahko lotite tudi na lastno iniciativo. Še posebej so za to priročni pohodništvo, tek, kolesarstvo in plavanje. Med športe verjetno lahko štejejo tudi jadralno padalstvo, ki je v naših krajih precej popularno.

Pod črto za konec

Ob številnih nespornih pozitivnih vplivih, ki jih ima sodobni šport, po drugi strani gre za enega najočitnejših obrazov površinskosti sodobne potrošniške družbe. Na neki način s tega vidika gre za sodobno poganstvo, ki se ga je pred skoraj dvema tisočletjema s povsem drugačne perspektive lotil cesar Teodozij. Tako kot pri številnih člo-

Karateisti Karate kluba Ronin

Nogometni turnir v Gorenji vasi

Kolesarska dirka na Stari vrh

vekovih dejavnostih pa tudi tukaj gre predvsem za vprašanje prave mere. Kdaj ima državno podprta prostovoljska ali polprostovoljska organiziranost v povezavi s svobodno tržno pobudo in individualno izbiro prednost pred politično-religioznim reguliranjem vseh vidikov družbenega in osebnega življenja ali nacionalnim ter ideološkim kolektivismom, pa bo najbolje presodil vsak sam.

V Poljanah smo v zadnjem stoletju prehodili dolgo pot od prvega organiziranja športnih dejavnosti do za takšen kraj zavirljive športne ponudbe, nadpovprečnih organizacijskih podvigov in nekaterih izstopajočih športnih dosežkov. Pri tem so zelo pomembno vlogo v svojega pol stoletja obstoja odigrali ŠD Poljane in njegovi nasledniki. Celotna zgodba poljanskega športa pa je širok

mozaik različnih prispevkov, h kateremu so prispevali številne organizacije in posamezniki. Igrivost, prvinskost in pozitivni vplivi na zdravje telesa in duha, ki so vgrajeni v samo bistvo športa, pa so verjetno vzroki za to, da šport predstavlja daleč najboljše organizirano priložnostno dejavnost v kraju.

Aleš Šubic

Meritve na teku v Trzinu

Trim steza Golava

Predsedniki poljanskih športnih društev

Športno društvo Poljane

1970–1981	Drago Kisovec
1981–1985	Darko Oblak
1985–1992	Anton Krek
1994–1996	Jože Debeljak
1996–2003	Aleš Hren
2003–2009	Aleš Šubic
2009–2013	Gašper Debeljak
2013–2015	Janez Čadež
2015–2017	David Oblak
2017–	Gašper Klinec

Športno društvo Mladi vrh

1999–	Janez Titan
-------	-------------

Karate klub Ronin

2006–2008	Jurij Šubic
2008–2014	Domen Poljanšek
2014–2015	Andrej Zupančič
2017–	Jurij Šubic

Smučarski klub Poljane

2007–2011	Pavle Logar
2011–2015	Matjaž Kržišnik
2015–	Pavle Logar

Plezalno društvo Cempin

2012–2019	Drago Frelih
2019–	Jaka Stanonik

Športno društvo Slemene

2013–	Matej Ržek
-------	------------

Andrej Tomin na šolskem prvenstvu pri Blatarnju v Predmostu, okoli leta 1954

LEGENDE POLJANSKEGA ŠPORTA

Članek je bil objavljen v zborniku *Naših 30 let*. Ker je dogajanje obravnavanega obdobja zanimivo tudi za širši krog bralcev *Vaščana*, ga ob tej priložnosti ponovno objavljamo.

Janko Kloboves: Moji spomini na šport v Poljanah

Ivan Janko Kloboves, dipl. ekonomist, živi na Partizanski cesti 40 v Škofji Loki. Rodil se je 11. julija 1933 v Poljanah mami Alojziji, roj. Inglič – Jakucovi iz Srednje vasi, in očetu Alešu, po domače Kamnarju. Šestleten je prestopil prag osnovne šole v Poljanah in bil najmlajši in najmanjši učenec v razredu. To šolo je obiskoval tudi v letih druge svetovne vojne. Po gimnaziji je končal študij na Ekonomski fakulteti. Na naše povabilo je napisal, kdaj in kako se je srečeval s športom. Njegov zapis z datumom 29. december 2000 sem pripravila v nekoliko skrajšani obliki.

Začetniški športi

Eden mojih prvih »športov« je bilo plezanje po drevju in stikanje za ptičjimi gnezdi ter zamenjevanje vranjih jajc s kurjimi. Vrane so mi zvalile vsaj pet gnezd kokošk in tudi petelina; te piščance smo potem skrbno hranili, postali so zelo hudi.

Pomemben šport je bil ribolov – krivolov: z rokami, s košem, trnkom, na osti smo lovili postrvi, koče, kapelne, bajsne, tudi sulca. Obredli smo Soro vse od Loga do Srednje vasi in vse stranske grape; izogibali smo se le Volče, ker so tam vse s košem polovili. Strojarski Makso je takole komentiral: »Samo da ima rep, pa je za Volčana zadosti velika.« Že pred drugo

svetovno vojno sem si naredil ribiške palice, laks in trnke mi je prinašal trgovec Janez Dolinar, imenovan »Azo no ja«. V zameno sem mu lovil ribe, spekla jih je naša mama. Dolinar je bil prav požrešen, prerezal je ribe po dolžini, potem pa jih pojedel z glavo in repom vred. Začuden sem ga vprašal, kako to zmore, pa je odgovoril: »Azo no ja, še tok sa mejhne.«

V Ločivnici, v Vrešnju, sem na osti ujel prav zares edinega, 1,5 kg težkega sulca. V legalno ribiško družino sem se vključil v Tolminu leta 1963, od leta 1970 sem kakih 16 let ribaril v družini Visoko.

Sankaška pot

S sankanjem sem se srečal še skoraj v plenicih. V ta namen smo zgladili pot mimo Kamnske hiše na Kolnico. To je motilo soseda Kramarico, ki nas je preganjala s polivanjem skozi kuhinjsko okno. Pa je bila pot le še bolj ledena.

Čeprav se ne spominjam dobro, mislim, da smo sanke dobili pri Strešku na Volči. Njegov sin Frence, kolar po poklicu, je po drugi svetovni vojni z družino stanoval na Kamnu in služboval v elektrocentrali v Hotoveljski grapi. Med dežuranjem je izdeloval sanke; tudi po deset jih je zjutraj na kolesu pripeljal in Kamnar jih je cel voz odpeljal v Loko in Kranj naprodaj.

Štajfovi balini in keglji

Radi smo tudi balinali in kegljali. Tone Jereb, Štajf iz Hotovlje, je stružil baline in keglje. Tudi mlinska kolesa je znal delati, pa žganje je znal kuhati. Enkrat je bilo te kuhe njegovi ženi Barbi dovolj, pograbila je kotel in odbežljala z njim, rekoč: »De bo sej kotu ostou, de naute še tega požrl!«

Telovadci

Pred drugo svetovno vojno je bilo v Gorenji vasi dejavno levo usmerjeno telovadno društvo Sokol in kmalu smo začeli telovaditi tudi v Poljanah. V pritličju Dolinarjeve hiše je bila mala dvoranica, kjer smo vadili pod vodstvom Iva Šorlija, staroste Sokola, sicer gostilničarja v Gorenji vasi. Pomagal mu je sin Slavko. Z vojno pa se je vadba končala. Vem, da so bili v Poljanah organizirani tudi Orli, desno usmerjeni telovadci, a mi o delovanju ni nič znanega.

Žoge pred vojno nismo poznali. Po letu 1948 sem iz kranjske Save prinesel prvo, čisto pravo usnjeno šivano nogometno žogo »z dušo«, ki smo jo uporabljali za igro med dvema ognjema.

Janez Peternej – jugoslovanski kolesarski prvak

Remcov Janez iz Delnic je bil pravi kolesarski as; dobro pomnim, kako je treniral. K nam v gostilno Na Kamn je prihajal ob nedeljah na vampe in po čaj za napitek med vožnjo. Ko je pojedel, se je okoli desete ure po kamnskih stopnicah zapeljal proti Ljubljani – »na uro pogledat«, nato pa čez Logatec v Žiri in nazaj na Kamn, kamor je pripeljal okrog trinajste ure.

Padel je leta 1943 nekje na Dolenjskem.

Na smučeh

Kot prvi poljanski smučarji so mi v spominu ostali: krojač Jože Trpin, Zevnkarsk, njegov sin Francelj, Dolinarjev Slavko, Milan Bajc, Boštinov, Pavel Inglič, Barbarčev iz Gorenje vasi, ter Rudolf Robnik, Šiškarjev iz Žabje vasi, ki je padel januarja 1942 v Vinharjah, pri Muhu.

Smučali so na Kamnskih njivah, na Kosmovem griču, na Kovčku in Planinci. Smuči, ki so imele še »nosove«, so verjetno dobili pri Strešku na Volči. Žnidarjev Francelj je imel črne in je že obvladal telemark in kristjanjo.

Janez Kavar – prvi organizator tekme v smučarskih tekih

V Poljanah sta živela in službovala učitelja Janez in Albina Kavar. Mislim, da je leta 1939 ali pa februarja 1940 prav g. Kavar organiziral tekmo v smučarskih tekih v dveh kategorijah. Starejši so tekmovali po travniku med Hotovljo in Predmostom, mlajši pa pod staro šolo. Bilo je veliko tekmovalcev, jaz sem bil prisoten kot gledalec in pri podeljevanju priznanj. Tekmovalci so dobili diplome, ki jih je naslikal Dovjakov Ivan iz Hotovlje, slikar Ive Šubic. Spomnim se, da si je tudi Lužarjev Dano, Darnijel Šubic, prislužil priznanje v teku.

Prve vaje

Kdaj in kje sem prišel do svojih prvih smuči, ne vem natančno, zanesljivo pa sem smučal že leta 1938. Prve vaje sem imel na prodovskem klancu, na Bašucovem griču pa nad Žunhami, v Dobenski Ameriki, Lotračniku in na Kamnskih njivah.

Prelomno leto 1944/45 smo z mamom preživljali pri Jakucu v Srednji vasi. Pri sosedu Andrejancu sta takrat stanovala sinova Bolantačeve Pavle, Miro in Marjan Čadež. Vsi skupaj smo prijateljevali s Tonetom Čadežem, Andrejancovim. Njegova dobra mama Micka je nama z bratom Milanom ponudila, da sva si izbrala bukov les za smučke. Pod mojstrstvom Pavla Erznožnika iz Dobja so jih naredili v Dobenski mlekarni; tudi sam sem bil zraven. Spomladi 1945 sva se z Milanom že spuščala po gnilem snegu za Anžonovcem. Smučke so bile težke, še danes jih čutim.

Na svoj začetniški šport tudi v teh letih nisem pozabil. V Predmošančkovi lovilnici na šoje sva z Milanom ujela štiri šoje, vse je odkupil »Azo no ja«, g. Dolinar, mama Anžonka jih je spekla, pojedli smo jih pa vsi.

Skakalne smuči

Smučanje me je vleklo, še posebej skakanje. Nekaj lepih terenov je bilo pod Tišlarjem v Predmostu, za Kamnskimi kozolcem in v Osojniku.

Mislim, da je bilo v zimi leta 1951/52, ko sem se zagledal v strmino med Predmošančkom in Podbregarjem v Predmostu. Snega je bilo veliko in ni bilo težko ublažiti loka pod doskočiščem. Kar lepo smo leteli tja do 25 m. Imel sem svoje skakalne smuči, ki sem jih sam naredil pri Mehonu. Nekje sem staknil primeren kos jesena in Franc Debeljak, žagar in mlinar iz Ho-

Vožnja z doma izdelanim bobom v Predmostu

tovlje, je les razžagal v dva plohiča. Brez moje vednosti je moja mama te smučke poklonila nekemu sosedu. Tisto zimo sta se na skakalnici hudo polomila Sandi Jereb, Štajfrov iz Hotovlje, in tudi moj bratranec Jože Kloboves.

Gradnja skakalnice pri Podbregarju

Lega se je zdela idealna in želel sem strokovno postavitev. Zale in miza sta bila na Predmošančkovi zemlji, hrbet in iztek pa v lasti Franca Čadeža, Visoškega mlinarja. Privolila sta oba, kolesje se je zavrtelo, lotili smo se gradnje: jaz, študent ekonomije, Janez Čelik, Mostarjev z Volče, študent gradbeništva, in Ivan Križnar, študent športa.

V moji glavi je bil odslej prostor le še za inž. Bloudka in njegovo Planico. S Čelikom sva šla kar v Ljubljano, v Bloudkovo stanovanje, s prošnjo za načrt in pomoč. Velikokrat naju je sprejel le tajnik, Bloudka nikoli ni bilo doma. Šla sta tudi Čelik in Križnar in enkrat jima je uspelo priti do njega. Slednjič, ko sva s Čelikom morda že petič poskusila, naju je tajnik pospremil v njegovo pisarno. Bloudek naju je preizkušal in nekako sva ga prepričala, da Poljanci mislimo resno. Ko je ocenil našo zrelost, je iznad omare vzel svitek z načrtom za skakalnico v Poljanah. Še danes imam pred očmi ta prizor. Inž. Stanko Bloudek nama je izročil načrt in obljubil tudi 25.000 takratnih dinarjev kot pomoč pri izgradnji. Za primerjavo: moja štipendija je znašala 4.000 din.

Mladi sankarji v Predmostu

Otvoritev skakalnice pri Podbregarju, 1954

Začeli smo graditi skakalnico. Delali smo v glavnem ob nedeljah. Vsa mladež je pomagala, posebno se je trudil Nejko Tomin. Delo smo vodili Janez Čelik, Ivan Križnar in jaz, s strani odraslih je bilo veliko spodbude od Ivana Tomina, Jožeta Strela in Francija Klobovsa, Strojarskega. Delo nam je šlo odlično. Odskočno mizo smo naredili leseno, dolgo šest metrov. V gmajni Pavla Kalana, Muhe, smo nasekali toliko sušic, da je bilo dovolj celo za tribuno. Za mizo smo nabili tri pare nosilnih stebrov, nanje po dolžini položili dve šestmetrski bruni, počez pa sušice.

Mizo in tudi tribuno smo zbili s »klamfami« (nem. spenjača). Ta roba je imela posebno zgodovino, saj je izvirala iz mladinske delovne brigade ob Neretvi, kjer sem kot gimnazijec pomagal graditi elektrarno Jablanica, konkretno stebre in mostove za železnico. »Klamfe« so na tistem gradbišču ležale vsepovsod. Vedel sem, kako prav nam bi prišle pri gradnji skakalnice, in s prijateljem Tonetom sva jih 53 skrila pod zglatve. Ob odhodu domov sem jih naložil v kovček. Ker smo morali veliko pešati, se me je usmilil komandant in mi celo pot, ne da bi vedel, tovoril »klamfe«. Niti pomislil ni, zakaj je kovček tako težak. Kasneje smo dobesedno »sklamfali« poljsko skakalnico.

V Poljanah takrat ni bilo športnega društva, zato je inž. Bloudek nakazal tistih 25.000 din Telovadnemu društvu Gorenja vas. Od vse vsote, namenjene izgradnji skakalnice, nismo porabili niti dinarja. Ne vem točno, za kakšne namene se je porabil tisti denar. Tudi načrt za skakalnico je šel v arhiv TVD Partizan Gorenja vas in skakalnica je bila uradno objekt v lasti tega društva.

Mnogo kasneje sem šele izvedel, da si je inž. Bloudek pred izdelavo in izročitvijo načrta sam ogledal teren pri Podbregarju

ter opravil meritve. S seboj v Ljubljano je odnesel podatke in naredil načrt skakalnice za skoke do 27 m. Tudi še enkrat kasneje, ko je bila skakalnica zgrajena, je prišel v Poljane in si jo ogledal. Menda se je obakrat pripeljal s kolesom preko Lučin.

Odprtje

Odprtja pa kar nismo mogli izpeljati, ker je vedno nagajalo vreme. Zlobni jeziki so že govorili, da nas je »Bog štrafal«, ker smo delali ob nedeljah. Če me spomin ne vara, smo ga vendarle dočakali v nedeljo, 4. aprila 1954. V Poljanah je bil velik rompompom. Tekmovalce smo nastanili Na Vidmu. V soboto je bil trening in minus 15 stopinj Celzija. V nedeljo zjutraj je bil še en trening, ob enajsti uri pa se je začela tekma. Prizorišče je bilo ozvočeno in postavili smo bele table z modrimi števkami za dolžino. Zastoj nam jih je poslikal soboslikar iz Gorenje vasi, Lojz Fortuna, napovedovalec je bil Rajko Jelovčan, Boštinov iz Gorenje vasi, kot zastavonoša se je zapeljal Ive Šubic, ob njem pa pionirja Drago Kisovec in Anci Trpin, starter je bil Matevž Inglič, Barbarč iz Gorenje vasi, fotograf pa Janez Dolenec, Francetnikov.

Med tekmovalci so bili skakalci, ki so se že preizkusili v Planici: Jaševce, Stane Stanonik iz Loke, Oton Giacomelli iz Žirov ...

Naključje je hotelo, da sem izvlekel štartno številko 1. Bil sem četrti, mislim, da je zmagal Stane Stanonik z 29 metri.

Zanimivo je tudi to, da se je med samo tekmo vreme neverjetno zasukalo. Naenkrat sta prišli huda odjuga in otoplitev, proti koncu tekme je že deževalo. In sneg je izginil čez noč. Tekmovalci smo pohiteli v Dom, kjer sta bili razglasitev rezultatov in podelitev diplom ter nagrad, nato pa je bila še veselica, na kateri sva za ples igrala z bratom Milanom. V nabiti dvorani je bilo razpoloženje zares praznično.

Na skakalnici pri Podbregarju sta po mojem odhodu zrasla Andrej Tomin, kasneje trener, in Zdravko Bogataj iz Srednje vasi.

Mladež je malo naprej od Podbregarja našla še en primeren teren za 15-metrsko skakalnico, kjer so pridno trenirali. Žal sta danes obe skakalnici mrtvi. Tudi Gorenjevaščani so postavili svojo skakalnico nasproti Hotavelj, pa je danes tudi ni več.

Prav in lepo bi bilo, da bi skakalnico pri Podbregarju obnovili, saj teren dopušča skoke do 35 m. Po mojem mnenju je bila poljska skakalnica ena najlepših in najlažjih te vrste v Sloveniji. Lega je izjemna, točno v smeri sever-jug, tako da sonce ne doseže konca izteka.

Po teh mojih športih ... se grem pa še druge!

Po zapisu g. Janka Klobovsa priredila Majda Debeljak

Članek je bil objavljen v zborniku *Naših 30 let*. Ker je dogajanje obravnavanega obdobja zanimivo tudi za širši krog bralcev *Vaščana*, ga ob tej priložnosti ponovno objavljamo.

Janez Peternel – kralj med kolesarji

Vrhunec kariere je Janez Peternel dosegel na kolesarski tekmi, imenovani 'Devet dni okoli Srbije'. 1400 km dolga tekma v dneh med 29. avgustom in 6. septembrom 1940 je potekala v smeri: Beograd–Zvornik–Sarajevo–Čačak–Višegrad–Užice–Kosovska Mitrovica–Skopje–Niš–Kragujevac–Beograd. Nastopilo je 32 tekmovalcev, med njimi osem slovenskih. Kolesarje so čakale prašne makadamske ceste in strmi vijugasti klanci. Najtežja je bila tretja etapa Sarajevo–Višegrad–Čačak. Ves dan je kolesarje spremljal dež in bili so premraženi.

Ljudje so jim ponujali hrano, odeje in tople puloverje. Na vrhu Romanije jih je pričakal še sneg. Tekmovalci so od mraza in utrujenosti padali s koles in mnogi niso nadaljevali vožnje. Janez je vodil, nasmihala se mu je zmaga in imel je še dovolj moči, ko se je vodstvo odločilo za prekinitev v Užicu. Naslednje jutro jih je zbudilo sonce in polni novih moči so nadaljevali etape. Peternelova prednost se je povečevala z vsakim kilometrom, avtomobil s sodniško komisijo ga ni dohiteval. Na rojstni dan kralja Petra II. je bil na cilju v Beogradu lažji za 6 kg. S startno številko 12 je tekmece premagal za slabe štiri minute, za njim so se uvrstili še trije Slovenci: Gartner, Podmilščak in Grabner. Janez je sprejemal čestitke in ponosno dvigal zlati pokal kralja Petra II., ki pa v resnici ni bil zlat. Junaka srbskih cest so občudovali tisoči in postal je veliko ime jugoslovanskega kolesarskega športa. Na glavni postaji v Ljubljani ga je pričakala velika množica športnih navdušencev.

In kakšna je bila življenjska pot kolesarskega prvaka? Janez Peternel se je rodil 26. decembra 1913 v Delnicah, v vasi, ki so jo kasneje kurirji poimenovali Mala Moskva. Pri Remcovih so imeli kmetijo, žago in sedem otrok. Vse od otroških let je Janez delal na domači kmetiji, ko pa je odrasel, je iz gozdov pod Blegošem prevažal les na domačo žago in potem lesnemu trgovcu Heinricharju v Škofjo Loko. Bil je priden in vesele narave, še kot otrok pa se je zanimal tudi za šport. Kot mlad fant se je včlanil v Sokolsko društvo v Gorenji vasi. Bil je navdušen telovadec in se je redno vozil s kolesom k vajam v Sokolski dom. Navdušil se je tudi za smučanje in smučarski tek.

Kolesariti je začel že po petrazredni OŠ, ki jo je končal v Poljanah. Vožnje s kolesom se je učil skrivoma na bratovem ko-

Janez Peternel, kolesarski prvak Jugoslavije, 1940

lesu in se hitro naučil. Odločil se je, da tudi sam kupi kolo, zato je privarčeval vsak dinar, odrekel se je celo malicam in kosilu, služil dnino z oranjem in kmečkim delom na polju.

Leta 1935 je končno le zbral dovolj denarja za svoje prvo kolo. Bilo je težko, kolegi so ga klicali 'tovornjak', pa ni zameril, le vztrajno je treniral. Kmalu je postal pravi akrobat v spretnostni vožnji. Z eno nogo je stopil na sedež kolesa, drugo pa je zravnal visoko v zrak, prav tako eno roko. Včasih je med hitro vožnjo odskočil s kolesa, da je kolo teklo samo, ga nato med tekom spet dohitel, skočil nanj, dal roke na krmi-lo kolesa in se peljal naprej. Zelo zagrizeno je treniral poleti in pozimi, obut v 7 kg težke gozdarice, da je dobil več moči v noge. Bil je hitrejši od takratnega avtobusa. Če je bilo treba kdaj obvestiti zdravnika ali babico v Loki, Žireh ali Ljubljani, je prav rad in hitro ustregel. Kadar je Janez nastopil na tekmi, je vsa Poljanska dolina poslušala vesti po radiu in stiskala pesti.

Po osemnajstih mesecih služenja vojaščine v kraljevi gardi v Beogradu se je Janez spet posvetil kmečkemu delu in kolesarjenju.

Leta 1936 se je na pobudo sokolskega prijatelja Rajka Jelovčana iz Gorenje vasi vključil v športno društvo Hermes v Ljubljani. Kot član kolesarske sekcije tega društva je Janez začel svojo kariero z navadnim športnim kolesom, kmalu pa nadaljeval z dirkalnim. Že na njegovi prvi, sicer lokalni tekmi, je dosegel drugo mesto; uspehi so se množili in na vseh

Janez Peternel v Mitrovici na enem od ciljev dirke po Srbiji daje intervju za radio.

kolesarskih tekmah je dosegal vrhunska mesta, tudi zunaj Slovenije.

Njegov glavni trening je ostalo trdo kmečko delo. Imel je izredno tehniko, bil je borben in vzdržljiv ter izvrsten sprinter, zato je tolikokrat zmagal. Najraje je nastopal na dolgih progah in ob žgočem soncu, ovirale ga niso prav nobene vremenske in tekmovalne razmere.

Leta 1938 je želel sodelovati na krožni tekmi v Romuniji, a je na izbirni tekmi zaradi okvare zasedel šele osmo mesto. Naslednje leto je doživel prvi večji nastop v etapni tekmi okoli Srbije in svoj največji uspeh leta 1940 z zmago na tekmi 'Devet dni okoli Srbije', ki je kolesarje sicer vodila tudi po Bosni do Makedonije.

V pozni jeseni 1940 je sodeloval še na poslednji predvojni tekmi po Vojvodini, ki mu je prinesla tretje mesto.

V začetku leta 1941 je bil vpoklican na orožne vaje, kjer je ostal do razpada kraljevine Jugoslavije. Z nemško okupacijo je Janez prenehal s tekmovalnim športnim udejstvovanjem, čeprav je bil prav takrat v življenjski formi. Vključil se je v OF. Kolesarska strast pa ga ni zapustila. V okolici Ljubljane

in po Dolenjski je s kolesom uspešno poiskal mobilizirane konje, last kmetov iz Poljanske in Selške doline, ki jih je bivša jugoslovanska vojska pustila po raznih krajih.

Sredi marca 1942 so ga Italijani aretirali in zaprli v koncentracijsko taborišče Gonars, konec leta je bil izpuščen po posredovanju športnih krogov iz Ljubljane.

Leta 1943 je pobegnil v partizane in postal kurir na kolesu, na kurirski postaji TV 15 v Bazi 20. Padel je 30. novembra 1943 v spopadu z domobranci pri Žalni na Dolenjskem.

Tak je spomin na zanimivo osebnost Remcovega Janeza iz Delnic, kmeta in 'furmana' izpod Blegoša in enega vodilnih predvojnih jugoslovanskih kolesarjev.

Kralj med kolesarji se je rad predstavil zelo preprosto: »Jaz sem kmet, moj oče je kmet, jaz orjem, sejem in prekopavam zemljo.«

Francka Kokalj, mati Janezove hčerke Jane, nam je prijazno posredovala podatke in izrezke iz časopisja. Hvala lepa.

Majda Debeljak

Od skakalnice pri Podbregarju do vrhunskih skakalcev

Pred nekaj dnevi sem prihitel z Blegaša na Črni kal. Sam. Da sem si malo prečistil misli. Na parkirišču so se k pohodu čez greben pripravljala vitka dekleta. Spoznal sem Niko Križnar in takoj vedel, za kaj gre.

»A bote letiele?« (Po poljansko pomeni »letiele« tudi tekle.)
»Ja,« je kratko odgovorila Nika, osredotočena na priprave treninga.
»Pa dol tud?« sem vprašal.
Nasmehnile so se besedni igri.

Skoki so res nenavaden šport. Šport trenutka. Za ta kratki trenutek se trenira in nanj osredotoča celo leto. Predvsem v zadnjih letih. Kakšna nasprotja se morajo uravnovežiti pri skakalcu! Razmerje med (pre)nizko težo telesa, njegovo eksplozivnostjo in letenjem na zračni blazini? Pridruži se za zrak ravno prav prepusten in nedrseč dres, pravilna dolžina smuč, o »okovju« že ne vem skoraj nič. Nazadnje pa tisto več, tisti občutek, sproščenost v glavi, ko je vse lahko in tekoče, ko je vse navdušujoče in elegantno, tisto, čemur rečemo forma. In to lovita v Poljanah danes Ema Klinec in Nika, pred 40 leti jo je lovil Zdravko Bogataj, vmes še Gašper in Barbara in še kdo.

Človek si od vedno želi leteti, pa četudi samo skočiti in vsak trenutek v zraku, brez stika z grdo talno realnostjo, mu je dragocen. Tako so skakali in poskakovali od mene nekaj desetletij starejši znani Poljanci, na Kamskem, pri Blatarji v Predmostu in potem na skakalnicah Podbregam. Včasih se je kdo (naš Marjan u Jeziersk, Brivcu Nejo (Andrej Tomin) Podbregam) tudi polomil pri stiku s to realnostjo ob doskočku na slabo steptano snežno doskočišče. Mladi mulčki, jaz sem jih imel osem, smo potem na »senivcu« vsak dan peljali poškodovanega Nejota iz Poljan na pot ob Blatarjevi Tončki. Pol ležeč je delil nasvete, kako pripraviti »mizo«, pote-

Zdravko Bogataj, poleti v Planici, 1977

gniti »špuro«, izboljšati »radius« in »narebrati« doskočišče po koncu treninga. Mladi orlič smo leteli, kolikor je nesla skakalnica, malo smo dodali z odzivom, v zraku smo samo čakali, da pristanemo, potem pa večinoma neuspešno lovili ravnotežje in padali v sneg. Včasih smo speljali in na koncu celo »zaplužili«, s kristjanjo, vedno na isto stran. Takrat je sneg še škripal pod nogami. Slaba obleka, kape, mokre rokavice in nogavice v izrabljenih čevljih niso ogrele prezebljenih prstov in ušes. Grelo nas je tekanje v hrib s smučami na ramenih, kakršne je kdo pač imel.

Poleti smo se z Nejotom podili po Planinci, imeli smo že suhe treninge (kako napredno), po treningu pa je staro in mlado zbijalo »sošice« za umetni zalet pri novi skakalnici Podbregam. Rekli smo ji »tamala«, umetna (nobel, a ne?). Velika, tridesetmeterska, Bloudkova, je bila za osem-, devetletnike še prenevarna. Obe pa sta čakali na zimo, da jih prekrije sneg, da jih »preštaumfamo«, zalijemo »radius« in grbine, nasujemo sneg čez pot v izteku.

Pozimi je Podbregarjev ata zjutraj ponudil svojo toplo delavnico prezeblim čakajočim fantkom. Govorili smo z njim malo, morda zato, ker tudi on ni govoril. Kolikor vem, tudi slišal ni in morda zato samo malo momljal v brk. Nejo je redko zamujal. Samo enkrat, ko se je zaletel s svojim avtomobilom nekje v Šiški, smo naredili sami nekaj voženj po rebrastem doskočišču, da je ropotalo pod smučmi, potem pa tudi nekajkrat skočili, seveda večino s padcem. Vseeno bolje

Skakalna ekipa pred Blatarjevo hišo v Predmostu, okrog leta 1969

Zdravko Bogataj, republiško prvenstvo, Planica, 1978

Štanfanje skakalnice pod Blatarjem v Predmostu, okrog leta 1969

kot Perku Janez, ki je zaradi kratkega skoka na »pukl« tam kar »zaplužil«, da mu ni bilo treba z vznožja skakalnice nositi težkih »dil«.

Na mostu proti Hotovlji so postavili novo svetilko, prvo javno v Poljanah. Iz kulturnega doma smo fantje nosili svoje svetilnice, vsak svoje nove smuči. Moje so bile Lukanceve, spodaj prebarvane s črno barvo in tremi grabni in niso se mogle primerjati s tistimi od Zdravca, ki so imele že rumeno maso in devet grabnov. Obstale pa niso na koncu odskočne mize, kot Bolantačum Ivanu, ki je v počepu za odskok obstal presenečen na mizi in čakal trenutek, da poleti v zrak, pa ga ni bilo.

Tako opremljeni in pripravljeni, tudi na prezebanje, tudi lakoto, smo se že odpravili v Planico na tekmo. Nejo se je neke zataknil, sami, mulčki brez denarja, brez vedenja o tujih krajih, smo obstali neke v vasi in k sreči nas je »posvojil« Danilo Pudgar in nam priskrbel prenočišče pod debelimi kovtri v mrzli sobi z ledenimi rožami na oknih. Še na kakšno tekmo smo šli. Lužarju Ivan je po navadi zaradi eksplozivnosti svojih nog pometel s konkurenco v dolžini skokov, padel pa tudi skoraj vedno. Mene, kot najmanjšega, so štarterji vedno pobožali po kapi in se čudili, da se bom upal zapeljati v »špuro«. Včasih me je zaustavil brat Jaka in me z lahno klofuto napodil z zaleta 40-metrške skakalnice v Žireh, da se ne bi ubil, sam pa je skočil v lepem stilu, tudi Zdravc je počasi napredoval.

Nejo se je po treh letih preselil v Ljubljano, Zdravc je šel za njim, ostali nismo imeli ne denarja ne podpore, da bi mu sledili. On je potem vlekel voz naših skokov, predvsem z izjemno telesno močjo. Takrat je bila tehnika drugačna, hitrosti velike, materiali slabi in vem, da so si skakalci za pogum pred skoki na planiških velikankah veliko pomagali z opojnimi sredstvi. Takrat je bil glavni pri skokih pogum. Skakalci so se metali v globino prepadnih skakalnic, smuči so se odpenjale, zarobilo jim je, na zaletu niso zadeli »špure«, ki je bila vijugava in neenakomerna, startna mesta nerodna ...

Skakalna tekma pri Podbregarju, 1959

Skoki so vedno povezani s hudimi psihičnimi napori, takrat je bil potreben izjemen pogum, po petintridesetih letih so pritiski na skakalce drugačni. Filigranske občutke, usklajevanje številnih dejavnikov lovijo današnji tekmovalci. Neizbežen je profesionalizem, vsakodnevni treningi tako pri fantih kot pri dekletih. Slog se je popolnoma spremenil. Od revolucionarnih skokov Boklova s svojim takrat grdim škarjastim slogom do jadranja po zraku naših Eme in Nike. Iščejo pravo razmerje med uporom in hitrostjo v zraku. Zračno blazino, ki jo koristijo letalci in skakalci, so okrepili dovršeni dresi, smuči in tudi okovje. Spremenili so se profili skakalnic in zaletišč, keramične in ledene zaletne »špure« so brezhibne, poleti lahko skačejo na umetnih masah ... Danes kilogrami, materiali, oblike dresov, dolžine smuči, merjenje razkoraka, diskvalifikacije zaradi opreme določajo zmagovalce.

Od Podbregarja do Planice so skoki od prevelike hitrosti do škarjastega sloga, od navdiha do študija in znanosti, od premraženih prstov na rokah do zmrzovanja pri čakanju na skok v tankem kombinezonu, od moči in norosti do kontrolirane tehnike leta, od prehrane za moč do omejevanja teže, od amaterjev do popolnih profesionalcev, od prezebljih nog v doma narejenih gojzarjih z vrezanim poševnim žlebom v peto za Kandahar okovje do stisnjenih nog v modernih trdo zavezanih skakalnih čevljih s kajlo, od snega na sliki in obračanja antene pri Blatarjevi Tončki ob gledanju evrovizijske Intersport turneje do precej večjega zaslona na naši steni z jasno sliko ob poletu Petra Prevca, od romantičnih naravnih oblik Podbregarja do urbane lepote in skladnosti Planice ...

Še vedno pa je letenje po zraku trenutek svobode človeka, ko si s pticami deli obzorje. Trenutek za občutenje strahu in poguma. Ko danes gledamo naše fante in dekleta, kako jadrajo in uživajo, nas ponesejo v svet zraka, ki olajša vsakdanja bremena zemeljskega njim in nam, gledalcem.

Andrej Šubic

Smučarska tekma na Golavi, 2006

Od smučarskih začetkov do SK Poljane

Začetki in prvi vrhunec dejavnosti

Smučanje ima tudi v Poljanah že dolgo tradicijo. Zagotovo so se mladi že v rajnem cesarstvu na takšne ali drugačne načine spuščali po belih strminah. Znano je, da so pred vojno in tudi med njo smučali na lesenih smučeh, ki so jih izdelovali lokalni mojstri, kot je bil na primer kolar Mehon iz Poljan.

V šestdesetih je mlade za smučanje navduševal slikar Ive Šubic, ki je bil tudi sam navdušen smučar in je v Poljanah organiziral smučarske tečaje. Že pred ustanovitvijo društva so v Poljanah organizirali smučarske tekme in ravno organizacija večjega sindikalnega tekmovanja je bila eden od povodov za ustanovitev ŠD Poljane, ob ustanovitvi pa je bilo smučanje izpostavljeno kot osnovna dejavnost društva.

Prvi smučarski razcvet je društvo doživelo v sedemdesetih in začetku osemdesetih let, ko je bilo pod vodstvom prvega predsednika društva Draga Kisovca urejeno smučišče Golava. V zimskem času, in ob pripravah na sezono celo pred njo, je bilo smučišče središče družabnega dogajanja v Poljanah, na njem pa so smučali in se družili številni Poljanci. Posebej odmevne so bile smučarske tekme, na katerih so se iz startne hišice na vrhu Golave med takrat še lesene količke spuščali številni smučarji s Poljanskega in okolice, pri čemer si je vsak lahko našel primerne konkurenta iz svojega kakovostnega razreda. Včasih pa so se jim pridružili celo takšni asi, kot je bil nekdani jugoslovanski reprezentant Boris Strel, ki

se je udeležil nočnega slaloma, najodmevnejšega tekmovanja na našem smučišču. Smučarski tečaji so prerasli v alpsko šolo, ki jo je na Golavi vodil Jani Demšar z Loga, v njenem okviru pa smo mladi smučarji enkrat do dvakrat na sezono obiskali celo 'velika' smučišča, kot sta Stari vrh in Soriška planina. V drugi polovici osemdesetih je zaradi zelenih zim smučarija v Poljanah skoraj v celoti zamrla, nikoli pa ni zamrl smučarski duh.

Ponovni vzpon

V naslednjih letih je splet okoliščin ponudil idealno priložnost za nadaljevanje začetega smučarskega projekta. Posodobili so smučišče Stari vrh, razvila se je časomerilska ekipa in zrasla je prva generacija mladih poljanskih smučarjev, ki se je smučarskih veščin učila še na stari Golavi in je navdih v veliki meri črpala iz starih dobrih časov. Pod vodstvom Aleša Šubica, ki je dobrih deset let vodil smučarsko sekcijo ŠD Poljane, se je najprej močno razmahnila dejavnost organizacije smučarskih tekem, predvsem na smučišču Stari vrh, kadar je bilo mogoče, tudi na domači Golavi. Svoje domače smučišče smo se, kolikor je bilo mogoče, trudili oživljati s smučanjem ob nizkovrvi bencinski vlečnici, tekmami in smučarskimi tečaji. Posebej kaže izpostaviti prispevke Gašperja Debeljaka, ki je bil znotraj sekcije odgovoren za organizacijo tekem, vodje smučišča Golava Miha Šeska in Ivana Galičiča, ki je z razvojem računalniškega programa za obdelavo rezultatov tekmovanj in ostalimi tehničnimi izboljšavami močno pripomogel k lažji organizaciji tekem. V tem ob-

Vrsta pod vlečnico na Golavi, okrog leta 1980

Pred startom tekme na Blegošu, okrog leta 1980

Smučarski izlet na Višarje, 2004

Prihodnost poljanskega smučanja, 2004

Občinsko prvenstvo na Starem vrhu, 2005

dobju sta poseben mejnik v poljanskem smučanju postavila Lea in Luka Hren, ki sta trenirala v škofovski Alpetourju.

Leta 2001 je bila ponovno ustanovljena alpska šola, katere prvi vodja je postal Primož Kržišnik. Središče njenega delovanja je bilo smučišče Stari vrh, njena cilja pa sta bila na začetku predvsem pridobivanje smučarskih veščin in udeležba na rekreativnih tekmovanjih na lokalni ravni. Že prvo leto je v njej pridno vadilo petnajst osnovnošolskih otrok, katerih število se je iz leta v leto povečevalo. Do sezone 2007/2008 se je številka povzpela že na petinpetdeset. Otroci so prihajali iz Poljan, Javorij in Gorenje vasi. Organizirana smučarska dejavnost je povezala tako otroke kot starše in Poljane so smučarsko ponovno zaživele. Posebna pridobitev je bil prvi društveni kombi, ki smo ga kupili z denarjem od organizacije smučarskih tekem in s sponzorskimi prispevki.

V smeri proti vse večji kakovosti

V letih, ki so sledila, so se stvari začele odvijati s svetlobno hitrostjo. Okrepilo se je že do tedaj zelo dobro sodelovanje s smučiščem Stari vrh, ki je omogočilo kakovostne treninge. Če je bil sneg, se je smučalo na Golavi in tam prirejalo – nekatera zelo odmevna – smučarska tekmovanja. Društvo je sodelovalo s sosednjimi smučarskimi društvi in skupaj z njimi prirejalo tekmovanja, člani društva pa so se udeleževali tudi tekem po celi Gorenjski in Sloveniji.

Ko je vodenje alpske šole leta 2004 prevzel Ivan Galičič, se je raven treningov dodatno dvignila in začeli so se kazati vedno boljši tekmovalni rezultati. Mladi poljanski tekmovalci so začeli serijsko prehitevati selške konkurente v Pokalu Ratitovec in zmagovati na ostalih lokalnih tekmah. Skupno so si v sezoni prismočali kar 48 kolajn. Pojavila se je dilema, pred katero marsikdaj stojimo še danes. Iti še naprej proti še boljšim rezultatom ali se ustaviti in skrbeti predvsem za rekreativno raven dejavnosti? Ob tem, ko je smučarska dejavnost znotraj ŠD Poljane tudi sicer močno prerasla lahkotne prostovoljske okvire, poti nazaj praktično ni bilo več. Odločili smo se, da z lokalne ravni prestopimo na regijsko in državno. Uredili smo vso potrebno dokumentacijo, se včlanili v Smučarsko zvezo Slovenije, pridružili zahodni regiji ter si zastavili za takrat težko dosegljiv cilj – povzpeti se na vrh otroškega smučanja v Sloveniji.

Sezona 2005/2006 je že obrodila prve sadove na še višji ravni. Na lokalnih tekmah smo osvojili kar 131 kolajn, osvojili prvo kolajno na regijski tekmi, na pokalu Ciciban osvojili pet kolajn v skupni razvrstitvi (dve zmagi, dve drugi in eno tretje mesto). V sezoni 2006/2007 smo ponovno naredili korak naprej. Otroke smo razvrstili v dve rekreativni in dve rangirani skupini. Z rekreativno skupino so delali štirje vaditelji, z rangiranimi pa profesor telesne vzgoje Bogo Mlakar, prvi profesionalni trener Miloš Križaj ter pomočnik trenerja Pavle Logar. Požrtvovalno delo trenerjev in otrok je bilo neizmerno veliko. Prineslo je uspehe, ki so nam jih zavidali tudi največji klubi v Sloveniji.

Leta 2007 stopili na samostojno pot

Dejavnost smučarske sekcije je postala tako obsežna, da je bilo treba poskrbeti za nove organizacijske okvire. Leta 2007 je bil ustanovljen samostojen smučarski klub, katerega vodenje je prevzel Pavle Logar, eden najboljših smučarjev na Poljanskem in velik smučarski zanesenjak. Ob ustanovitvi kluba je bilo poleg odraslih smučarskih navdušencev vanj vpisanih 55 otrok različnih starostnih skupin od petega do štirinajstega leta. Razen majhne skupine otrok, ki se je udeleževala le rekreativnih tekem, so se vsi tekmovalci v sklopu nacionalne panožne zveze udeleževali regijskih, državnih in tudi mednarodnih tekmovanj. V vsem trinajstletnem obdobju od leta 2007 do danes se je v klubu kalilo, udeleževalo treningov in tekmovanj več kot 130 otrok od četrtega do petnajstega leta starosti.

Vsa ta leta se je najmanj enkrat letno organiziralo tudi štiri-ali petdnevni smučarski tečaj za začetnike, ki se ga je skupno udeležilo več kot 220 otrok. V zadnjih letih se ta tečaj izvaja v sodelovanju z Društvom učiteljev in trenerjev smučanja Škofja Loka. Danes v SK Poljane pridno vadi in trenira 36 otrok, ki trenirajo v petih skupinah – od začetnikov do pionirjev. Mladi smučarji imajo vse leto suhe treninge od trikrat do petkrat tedensko, pozimi pa redne treninge na snegu. Starejši otroci se udeležujejo državnih tekem in tekem zahodne slovenske regije ter tudi mednarodnih, kot sta Pokal Loka in Topolino, mlajši pa tekem za pokal Ciciban. Domači tekmovalci dosegajo odlične rezultate na domačih in mednarodnih otroških tekmovanjih, tako da se lahko pohvalimo tudi z otroškimi reprezentanti. Kolajn pa tako ali tako sploh ne moremo več prešteti.

Dejavni tudi pri drugih projektih

SK Poljane si že od same ustanovitve prizadeva predstaviti smučanje in njemu pripadajoče dejavnosti v kraju ter tako privabiti nove člane. In ker nikoli ne zmanjka idej, smo se lotili različnih projektov. Eden prvih je bil postavitve brunarice na smučišču Stari vrh, ob smučarskem traku, z namenom, da se otroci in starši, ki so iskali ustrezno športno zvrst za svoje najmlajše, na tem »zbirnem« mestu prepričajo, da je smučanje lahko druženje, zabava in pouk ter rekreacija obenem. Starši so lahko zaradi brunarice v živo spremljali napredek svojih najmlajših, otroci pa so imeli v brunarici ob hudem mrazu prijetno zatočišče, ki ni bila gostilna,

Pavle Logar, smučanje s Planince, 2018

ampak igralnica. Vsako leto so člani kluba opravili več kot 1500 ur prostovoljnega dela na objektu. V sam objekt je bilo vloženih ogromno sponzorskih sredstev, ki bi v nekem trenutku mogoče pomenila kratkoročno rešitev za cenejšo šolnino, vendar odločili smo se za dolgoročnojšo naložbo. Sredstva smo porabili na smučišču za nakup zaščitne in druge opreme, s katero smo si pomagali pri vadbi in organizirali različna tekmovanja. Ta so poleg šolnin postala glavni vir dohodkov kluba.

Zelo odmevno tekmovanje, ki je plod sodelovanja s smučiščem Stari vrh, je rekreativni Srečkov pokal, za katerega smo dobivali številne pohvale. Gre za pokalno tekmovanje v najmanj štirih disciplinah in zaključnem paralelnem veleslalomu, takrat novostjo, nad katero so se v trenutku navdušili tako starejši kot mlajši tekmovalci. Kadar nam dovolj debela snežna odeja to omogoča, se še vedno potrudimo z organizacijo tekem na Golavi, ob katerih kraj ponovno oživi. Zelo radi smo organizirali tekmovanja Pri Dolinc in tudi smuk v Lučinah je bil nepozaben. V sodelovanju z drugimi klubi in društvi smo organizirali nekdanj priljubljeno pokalno tekmovanje za Pokal Ratitovec, danes pa se člani udeležujejo predvsem pokala Rudno in pokala Divjega petelina, ki ga je na smučišče Cerkno prinesel prav SK Poljane.

Blegoš kot poseben izziv

V svoje delo in smučarske izzive smo člani SK Poljane vključili tudi Blegoš. Leta 2008 je pokojni Drago Kisovec predlagal, da se ponovno organizira, včasih prvomajsko, tekmovanje na Blegošu. Ker si nihče niti približno ni predstavljal,

Blegoš 2014, organizatorji

Naši najmlajši, 2019

Prihodnost poljanskega smučanja, 2020

kakšne muke (predvsem fizične) predstavlja organizacija in izvedba tega tekmovanja, so Dragovo idejo vsi soglasno podprli in v marcu 2008 je bilo po dvaindvajsetih letih ponovno organizirano tekmovanje v veleslalomu z vrha Blegoš. S tem nadaljujemo tradicijo, saj začetki organiziranega tekmovanja z vrha Blegoš segajo že v šestdeseta leta prejšnjega stoletja, ko ga je organiziral ŠD Partizan iz Gorenje vasi in nato do sredine osemdesetih let ŠD Poljane.

Pri organizaciji takšne tekme se vso opremo in orodje začne nositi na Blegoš že štirinajst dni pred dogodkom. Včasih so bili zameti visoki tudi več kot pet metrov in je bilo treba za izravnavo proge snežne zamete v celoti ročno premetati z lopatami. Spet drugič je bilo snega samo za vzorec in sta pomladanska odjuga in sonce v eni uri stopila ves sneg, ki so ga člani zmetali na progo v celem dopoldnevu. V takšnih razmerah se pokaže prava pripadnost klubu. V kasnejših letih so se pojavljali dvomi o smotrnosti organiziranja takšnega tekmovanja. Vendar ko vidiš, da se na vrh Blegoš povzpne tudi več kot šestdeset tekmovalcev, je poplačan ves vložen trud. Dogodek pa s tem pridobi neprecenljivo vrednost. Posebna pohvala za odločnost in vztrajnost pri ohranjanju tradicije tega tekmovanja gre Janezu Ržku, ki je v zadnjih letih prevzel celotno organizacijo.

Pri organizaciji tekmovanj še na višjo raven

V letu 2015 je SK Poljane dobil in tudi zagrabil priložnost, da prevzame organizacijo vseh rekreativnih tekmovanj na smučišču Cerčno. To nas vsako leto nagradi s posebnimi ugodnostmi ter pohvalami za dobro delo, saj se klub izkazuje kot zanesljiv partner pri izvajanju omenjenih dejavnosti. V sklopu nacionalne panožne zveze klub vsako leto organizira tudi vsaj eno tekmovanje na regijski in državni ravni. Zadnja leta smo člani kluba prisotni kot soorganizatorji tudi na tekmovanju za mednarodni pokal FIS Masters. Na ugledu je klub preteklo sezono pridobil tudi zaradi sodelovanja pri organizaciji tekme za 56. Zlato lisico v Kranjski Gori in Evropskega pokala za ženske na Krvavcu. V prihajajoči sezoni se že pripravljamo, da v samostojni organizaciji izvedemo mednarodne FIS-tekme za člane na Krvavcu, kar nam daje veliko priznanje za odlično opravljeno delo v preteklosti ter velik polet za prihodnost.

V veliki meri so za realizacijo vsakoletnih dejavnosti zaslužni tudi zvesti sponzorji in podporniki ter še posebej članice in člani SK Poljane, ki vsako leto opravimo do 2000 ur prostovoljnega dela in se s svojim delom trudimo popestriti življenje v domačem kraju. Tako se z otroki velikokrat podamo peš ali s kolesi na različne kraje po naši lepi dolini in se ob druženju z veseljem spominjamo vseh lepih dogodkov iz ne tako oddaljene preteklosti, ko smo še v volnenih puloverjih smučali po okoliških bregovih.

SK Poljane bo tudi v prihodnje najmlajšim razkrival skrivnosti alpskega smučanja in radosti, ki jih prinaša sproščeno druženje na snegu. S tistimi, ki pa se odločijo za nadaljnje piljenje smučarske tehnike in tekmovalnih izzivov, pa bomo z dobrim trenerskim kadrom odkrivali talente in krojili smučarski vrh. Obiti so dobri, zato gledamo naprej z optimizmom.

Pavle Logar, Ivan Galičič, Aleš Šubic

Predsezonsko poziranje, 2020

Od prvih tekem s štoparico do Timinga Poljane, d. o. o.

V območju malo preko ...

Kaj je časomerilstvo?

Športa si skoraj ni mogoče zamisliti brez tekmovalj. Tekmovalj ni brez rezultatov. Rezultatov na hitrostnih preizkušnjah ni brez časomerilcev. Časomerilcev pa ni brez časa in veselja za to delo, znanja, opreme, koncentracije, natančnosti, odgovornosti, iznajdljivosti, vztrajnosti, sposobnosti organizacije in komunikacije, osnovnega spoštovanja do tega, kar delaš.

Časomerilstvo (angl. *timing*) je zahtevna dejavnost. Glavni izziv je, kako v zelo kratkem času, ki ga imaš na voljo, pomeriti dosežene čase in objaviti popolnoma točne rezultate.

Kako težko se je izogniti vsem težavam, lepo pove prigoda z Zalega Loga, kamor smo prvič prišli merit, potem ko smo leta 2005 prevzeli merjenje celotnega Gorenjskega pokala v rekreativnih tekih. Naši takratni konkurenti Dražgošani, ki so sodelovali pri organizaciji teka, se niso prav zlahko sprijaznili s tem, da bomo od takrat naprej pri njih merili Poljanci, in seveda se je spodobilo, da jim pokažemo, kakšni profesionalci smo. Zataknilo se je že pri startu, ko zaradi napačne nastavitve ni prijel gumb za sprožitev časomerilne naprave. Ohranili smo trezno glavo in uro smo sprožili točno minuto po startu, nato pa je kolega v programu za obdelavo rezultatov vsem izmerjenim časom ročno prištel manjkajočo minuto. Organizatorjem in tekmovalcem tega seveda nismo omenjali in vsi smo zadovoljni odšli domov. Čez dva dni pa je po elektronski pošti na organizatorjev naslov prispela pritožba tekmovalca, ki smo ga uvrstili na zadnje mesto. Ne bi smel biti zadnji, ampak predzadnji. Kolega mu je po pomoti prištel dve minuti.

S profesionalnimi meritvami smo v Poljanah začeli na smučarskih tekmah. Do danes pa smo bili prisotni še na smučarskih tekih, tekih, kolesarskih dirkah, relijih, oviratlonih, tekmovaljih s psi (tek, kolesarjenje, vprege), konjeniških prireditvah in še bi se kaj našlo. V Sloveniji smo bili s svojimi storitvami že praktično povsod, od Beltincev do Sečovelj, v tujini pa smo sami ali s partnerji merili v Sappadi v Italiji, na Braču, na maratonu v Dubrovniku in na poslovnem teku v Zagrebu.

Smučarska tekma na Golavi, okrog leta 1980

Od štoparic do profesionalne naprave Alge TdC 4000

Za precej solidne meritve je mogoče poskrbeti že z navadno štoparico. Tako so bile tudi tekme v Poljanah, predvsem smučarske, najprej merjene s štoparicami. Marsikdo se bo spomnil kakšnega šolskega tekmovalja, kjer je takšna natančnost popolnoma zadoščala.

Za nekoliko resnejše meritve pa so potrebne elektronske naprave, ki zabeležijo signal s starta in cilja. Prva elektronska ura, ki smo jo uporabljali v ŠD Poljane, je bila izdelana v podjetju Elmer na Vrhniki. Leta 1986 pa je ŠD Poljane kupilo prvo profesionalno časomerilno napravo (uro) priznanega avstrijskega proizvajalca Alge Timing. Ob tem, da je bilo treba zbrati potreben denar, je bila tudi sama izvedba nakupa pravi podvig, saj so se člani ŠD odpravili kar na sedež podjetja v Lustenau ob Bodenskem jezeru. Vodja odprave je bil Frenk Tavčar, takrat eden najboljših smučarjev v naših krajih, za prevoz pa je poskrbel Slavko Krek, ki je imel dovolj dober avto za tako dolgo pot. V Lustenauu pa se je izkazalo, da je denarja, ki ga je deloma posodila tudi župnija, za nakup ure premalo. Treba se je bilo dodatno pogajati, da so se v Poljane vrnili z novim Algejem, za odplačevanje dolgov pa je bilo nato organiziranih več veseljc, tudi zato, ker so se ravno v letih po nakupu ure začele zelene zime. Ura je dolga leta v Poljanah in okolici uspešno služila svojemu namenu in še danes bi jo bilo mogoče uporabiti za meritve.

Od organizacije lastnih tekem do trženja storitev

Že od samega začetka obstoja društva je to tržilo organizacijo sindikalnih smučarskih tekem, po nakupu prvih ur pa smo izvajali meritve na smučarskih tekmah po bližnji in daljni okolici. Močno se je ta dejavnost razvila s poso-

Organizacijsko-časomerilska ekipa na Starem vrhu, 2000

Obdelava rezultatov na Visoškem teku, 2004

Časomerilska ekipa na Slovenskem alpskem maratonu, 2005

Meritve na teku v Kamniku, 2015

dobitvijo smučišča Stari vrh v začetku devetdesetih. Takratni predsednik ŠD Tone Krek se je v dogovoru z direktorjem smučišča Matejem Demšarjem obrnil na Jožeta (ml.) in Gašperja Debeljaka, ki sta začela meriti na sindikalnih tekmah. Leto zatem je celotno organizacijo prevzela smučarska sekcija ŠD, ki se je na podlagi tega v naslednjih dveh desetletjih močno razvila, za sabo pa je potegnila celotno društvo. V najboljših sezonah smo izvedli po skoraj 30 sindikalnih in odprtih tekem.

Z lastnim znanjem in zasluženim denarjem se je razvijala tudi oprema za meritve. Ivan Galičič je napisal enega najboljših računalniških programov za obdelavo rezultatov tekmovanj v Sloveniji. Ob običajnih meritvah in obdelavi rezultatov smo bili sposobni izvesti sproti prikaz rezultatov na TV-zaslону, leta 2005 pa na Slovenskem alpskem maratonu celo enega prvih sprotnih prenosov rezultatov tekmovanja po internetu. Do leta 2011 smo kupili še tri ure Alge TdC 8000 s pripadajočimi fotocelicami in semaforji, prenosne računalnike, tiskalnike ...

Od delovanja v domačih krajih do prisotnosti po celi državi

Na prelomu tisočletja je bila časomerilska dejavnost organizirana kot ločena podsekcija znotraj smučarske sekcije. Leta 2003 smo jo po zgledu imen naših vzornikov Timinga Ljubljana, Loka Timinga in Timinga Mojstrana poimenovali Timing ŠD Poljane.

Leta 1999 je bil na Visokem organiziran prvi Visoški tek, ki se je leta 2005 pridružil Gorenjskemu pokalu v rekreativnih tekih, časomerilska ekipa ŠD pa je prevzela meritve na vseh tekmah pokala. Čez dve leti je sledil še prevzem meritev na vseh tekmah Primorskih pokalnih tekov, vedno bolj prisotni smo bili tudi na kolesarskih dirkah in drugih tekmovanjih. Sam sem leta 2009 kot vodja meritev sodeloval na tekmi kontinentalnega pokala v smučarskem teku na Rogli (tekmovalci iz 12 držav), za kar me je naključno angažiral sodelavec, ki je vedel, s čim se ukvarjam. V naslednji sezoni je sledil dogovor za prevzem meritev na vseh smučarsko-tekaških prireditvah pod okriljem Smučarske zveze Slovenije, se pravi na državnem pokalu, državnih prvenstvih in rekreativnih maratonih, dvakrat pa smo z lastno ekipo merili tudi na kontinentalnem pokalu. Po letu 2010 smo bili letno prisotni na do 80 prireditvah v različnih športnih panogah.

Vedno bolj je postajalo očitno, da časomerilstvo ni več samo vir prihodka za društvo, ampak je postajalo dejavnost, ki je kot neki presežek v kraju pomembna sama zase. Ti dve smeri sta se razcepili po ustanovitvi SK Poljane. V okviru SK se je v skladu s tradicijo ŠD samostojno organizirala dejavnost organizacije smučarskih tekem z lastno časomerilsko ekipo. ŠD-jeva časomerilska ekipa pa je še naprej nadaljevala s trženjem storitev po Sloveniji.

Od sekcije ŠD do podjetja

Vse od vstopa na trg izvajanja meritev zunaj domačega kraja je postajalo vedno bolj očitno, da je takšno, v osnovi prido-

bitno dejavnost težko izvajati v okviru prostovoljnega društva. S prestopom ključnih posameznikov nazaj v normalno življenje bi se hišica (pravzaprav velika hiša) iz kart podr-la v trenutku. Potrebo po ustanovitvi samostojnega podjetja smo izpostavili že ob dilemah ob ustanavljanju samostojnega smučarskega kluba. Zelo jasno se je pokazalo, da za nadaljnji razvoj mora vsaka dejavnost, ki je tega sposobna, iti na svoje, kar po mojem mnenju za dejavnosti v okviru ŠD velja še danes.

Leta 2014 je bilo ustanovljeno podjetje Timing Poljane, d. o. o., ki je prevzelo dotedanjo časomerilsko dejavnost ŠD, vanj pa je nekaj deset tisoč evrov sredstev vložilo 15 takrat najdejavnejših časomerilcev. Glavni izziv je bil, kako dejavnost kadrovske postaviti na bolj realne temelje, saj ni bilo normalno, da se za meritve na skoraj 80 tekmah letno z več kot 20 sodelavci skrbi v prostem času. Cilj je bil, da redno zaposlimo vsaj enega sodelavca, s tem izzivom pa sta se spopadla najprej Uroš Titan in nato Lenart Primožič. Žal se je izkazalo, da je trg časomerilskih storitev v Sloveniji za kaj takšnega premajhen, razširitve področja dela s kakšno sorodno dejavnostjo pa v danih pogojih nismo bili sposobni izvesti. S tem se je leta 2017 žal do nadaljnjega zaključil poskus dokončnega postavljanja na noge in naša sicer zelo profesionalna dejavnost organizacijsko še vedno ostaja bistveno preveč ljubiteljska.

Kje smo danes?

V dobrem desetletju do okrog leta 2015 smo prepričljivo zasedali mesto druge časomerilske ekipe v Sloveniji, sicer glede na opremo in velikost tekmovanj daleč za Timingom Ljubljana. Če smo hoteli ta položaj ohraniti in ga še okrepiti, je postajalo vedno bolj nujno, da investiramo v nabavo sistema za merjenje s čipi, saj so ti postajali vedno bolj dostopni, pojavljali pa so se novi konkurenti s takšnimi sistemi. Leta 2013 smo se odločili za sistem Jaguar, ameriškega proizvajalca Innovative Timing Systems. Od takrat smo tudi mi člani Jaguarjeve skupnosti časomerilcev, naš glavni tehnični strokovnjak Jaka Dolenc pa se je v ZDA udeležil njihovega izobraževanja. Prvo meritev z novim sistemom smo izvedli novembra 2013 na Martinovem teku v Izoli. Še posebej na začetku smo se zelo dejavno trudili s trženjem. Čeprav se je žal izkazalo, da trg za tovrstne meritve v Sloveniji ni pretirano velik, Jaguarja uspešno uporabljamo na različnih tekmovanjih.

Leta 2014 nam je z novim merilnim sistemom z meritvami na teku na ljubljanski grad uspelo prodreti v trdnjavo največje slovenske časomerilske ekipe, Timinga Ljubljana. Gojc Zalokar, legendarni Timingov vodja, je bil besen, češ kaj zdaj tukaj namesto njih delajo neki amaterji. Samo nekaj pomanjkanja volje za komunikacijo znotraj ekipe nam je preprečilo popoln uspeh. Ker je merilni sistem zgrešil šest tekmovalcev, med njimi drugo absolutno pri ženskah, rezervnega merjenja pa nismo imeli, je moral ljubljanski župan Jankovič, ki se je v tistem času ravno pripravljal na državnozbornske volitve, pol ure čakati na razglasitev. V Ljubljano po tistem nismo več hodili.

Merjenje na smučarskem teku, Pokljuka, 2020

Sam sem si več let prizadeval, da bi Kolesarska zveza Slovenije na tekmah amaterskega Pokala Slovenije uvedla enotne meritve, s povsod isto časomerilsko ekipo. Seveda je bilo mišljeno, da smo to mi in konec leta 2014 je kazalo, da smo tik pred dogovorom. Leta 2015 so nato to res uvedli, vendar brez nas. Od takrat nas zato ni več niti na domači kolesarski dirki na Stari vrh, vseeno pa še vedno sodelujemo pri kolesarskem Pokalu polanskih puklov, za katerega je začetna ideja prišla z naše strani.

Ob tem, ko smo kot časomerilci sodelovali pri več pokalnih tekmovanjih, je oblikovalec Matjaž Mazzini na podlagi svojih marketinških znanj ocenil, da bi iz marketinških in poslovnih razlogov nujno morali sami organizirati neki pokal. Kljub pomislekom zaradi dodatnega dela smo leta 2015 zbrali skupaj svoje obstoječe in želene partnerje s cele Gorenjske in nastal je tekaški pokal Gorenjska, moj planet. Danes je to vzorčno regijsko pokalno tekmovanje s solidno organizacijo, profesionalnimi meritvami, profesionalno pri-

Ekipe na tekmi za Svetovni pokal v smučarskem teku, Planica, 2020

Mali blejski maraton, 2015

Pokali serije Gorenjska, moj planet

pravljenim marketinškim materialom (Studio Mazzini) ter profesionalno fotografijo (Boštjan Snoj, Miha Prijatelj).

Od leta 2015 sodelujemo s časomerilsko ekipo Stotinka Timing iz Zagreba. Na številnih naših prireditvah uporabljamo njihovo spletno aplikacijo (www.timing.si), ki omogoča zbiranje predprijav in prikaz rezultatov ter celo merjenje z uporabo prenosnega računalnika ali pametnega telefona.

Leta 2015 smo od dotedanjih organizatorjev pod vodstvom bronastega veslaškega olimpijca Janija Klemenčiča prevzeli organizacijo Malega blejskega maratona. Cilj je bil, da si s tem povečamo prepoznavnost in pridemo do dodatnih prihodkov, predvsem z navezavo sponzorskih odnosov na višji ravni. Sponzorjev kaj dosti nismo pridobili, stroškov ni bilo malo in podvig smo končali z velikim minusom.

Do kakšnega vrhunca našega delovanja včasih pridemo po (delnem) naključju. Neki četrtek v marcu 2018 je prišel klic našega Jocota s Smučarske zveze Slovenije (*Jože Klemenčič, koordinator za smučarski tek, udeleženec OI v Sarajevu*). Organizatorka tekme za Pokal brez meja (No Borders Cup) v italijanski Sappadi ga je prosila za pomoč pri iskanju časomerilske ekipe, saj se je predvideni časomerilec poškodoval. Sprejeli smo izziv in do nedelje zvečer je bilo treba delati praktično brez premora. Vmes smo na poti v Sappado pomerili rekreativno tekmo Pokala SLOvenSKI maraton v Ratečah in na koncu uspešno spravili pod streho verjetno največjo uradno smučarsko tekaško tekmo v regiji Alpe-Adria s 555 udeleženci iz Italije, Slovenije, Avstrije in Hrvaške. Podobnega čezmejnega izziva, ko nam je bilo ponujeno merjenje na univerziadi v Sarajevu, pa se raje nismo lotili.

Naše dolgoletno sodelovanje s SZS smo v zadnji sezoni še nadgradili s sodelovanjem pri organizaciji smučarsko teka-

ških tekem za Svetovni pokal v Planici. Sam sem pri tem sodeloval že ob prejšnji priložnosti, letos pa sem prevzel vodenje skoraj 30-članske ekipe za podporo meritvam (te izvaja švicarski Swiss Timing), pri tem pa se mi je pridružilo še pet članov Timinga Poljane. Te izkušnje bodo dobrodošle tudi pri sodelovanju pri organizaciji nordijskega svetovnega prvenstva, ki bo v Planici potekalo leta 2023.

Kako naprej?

Ko se je jeseni leta 2017 izkazalo, da s ciljem zaposlitve rednega sodelavca ne bomo uspeli, smo prišli do prelomnice, ko se je bilo treba odločiti, ali z dejavnostjo nadaljevati ali pa jo po skoraj pol stoletja obstoja ukiniti. Odločitev je bila težka in z vidika racionalnosti bi bila najbolj smiselna ukinitve, vendar bi bilo dejavnost s tako tradicijo škoda ukiniti. V nekaj mesecih je bilo podjetje spet trdno na nogah, finančna krivulja se je ob bolj zadržanih razvojnih načrtih začela jasno dvigati navzgor. Nekoliko jo je zaustavil samo letošnji koronavirus, ki je močno prizadel organizacijo prireditev. Novih izzivov pa trenutno ne iščemo preveč dejavno.

In kaj pomeni zgornji podnaslov? Z angažiranjem malo preko mejo racionalnega in z zgoraj naštetimi predpogoji, izraženimi solidno preko povprečja, je poljansko časomerilstvo spisalo zgodbo, ki močno presega okvire srednje velikega kraja, še posebej ker je vse delo opravljeno v prostem času. Se je splačalo? Da in ne! Je bilo vredno? Vsekakor da! Bi sam svoj del zgodbe ob tehtanju osebnih plusov in minusov še enkrat ponovil? Skoraj zagotovo ne! Je ob doseženem vredno vztrajati? Zagotovo da, samo vprašanje, v kakšnem obsegu in organizaciji!

Aleš Šubic

Kolesarska dirka na Stari vrh, 2020

Od jugoslovanskega prvaka do najboljših amaterskih kolesarjev

Začetki kolesarstva v Poljanah in okolici segajo v čas pred drugo svetovno vojno, ko je velike tekmovalne uspehe dosegal Janez Peterneš, Remcov iz Delnic. Leta 1936 se je vključil v športno društvo Hermes v Ljubljani in bil v takratnem času najboljši kolesar v Jugoslaviji. Kot član kolesarske sekcije tega društva je začel svojo kariero z navadnim športnim kolesom, kmalu pa nadaljeval z dirkalnim. Že na njegovi prvi, sicer lokalni tekmi, je dosegel drugo mesto; velike tekmovalne uspehe je dosegal na vseh kolesarskih dirkah, tudi zunaj Slovenije.

Njegov glavni trening je ostalo trdo kmečko delo. Imel je izredno tehniko, bil je borben in vzdržljiv ter izvrsten sprinter, zato je tudi osvojil veliko zmag. Svoj največji uspeh je dosegel leta 1940 z zmago na tekmi 'Devet dni okoli Srbije', ki je kolesarje sicer vodila tudi po Bosni do Makedonije. V tem letu je sodeloval še na njegovi zadnji predvojni tekmi po Vojvodini, kjer je osvojil tretje mesto. Med drugo svetovno vojno je odšel v partizane. Kasneje so ga aretirali in ga poslali v taborišče v Gonars. Po vrnitvi iz taborišča se je ponovno priključil partizanom. Ubit je bil kot kurir na kolesu leta 1943 v Zagradcu pri Grosupljem.

V poznih šestdesetih letih je kolesarsko tradicijo Poljan nadaljeval v takrat polprofesionalni ekipi Roga iz Ljubljane Zdravko Hren. Tudi on je dosegal v tistem času lepe tekmovalne rezultate, še posebej na dirki po jadranski magistrali.

Na prelomu v novo tisočletje (1997) se je na pobudo bratov Aleša in Bojana Hrena ter mene ustanovila kolesarska sekcija, ki še danes deluje v okviru ŠD Poljane. Za ime sekcije – INDU TEAM – smo si sposodili del priimka našega vzor-

nika in nekdanjega slovitega španskega kolesarja Miguela Induraina. Dolgoletni glavni sponzor je postal Sečnik transport, občasno pa so nas podpirali tudi drugi sponzorji. V ekipi smo bili poleg že omenjenih treh ustanoviteljev še Milan Benedičič, Rok Frlan, Luka Stanonik, Tomaž Čadež, Aleš Mrak, Matjaž Mrak in Simona Kržišnik, por. Dolinar. Kasneje se je ekipi pridružil tudi Tilen Potisk, ki še danes nastopa in dosega odlične rezultate predvsem na vzponih.

Večina tekmovalcev se nas je udeleževala rekreativnih tekmovalanj, Aleš, Simona in jaz pa amaterskih. Tekmovali smo tudi v Avstriji (Svetovno prvenstvo St. Johann) in v Italiji, kjer je kolesarstvo tudi najbolj razvito (v pokalu UDACE, sedaj ACSI).

Za boljše razumevanje naj na tem mestu pojasnim razliko med profesionalnim in amaterskim oziroma rekreativnim kolesarjem. Profesionalci živijo od kolesarstva, kar pomeni, da čez dan opravijo trening, potem pa jih čakajo počitek, masaža, morda še kakšna analiza in priprava na tekmo. Amaterski oziroma rekreativni kolesarji pa hodijo v službo,

Simona Kržišnik, por. Dolinar, državna prvakinja, 2002

Aleš Hren, zmaga na Dirki po Furlaniji, 2019

zato kolesarjenju posvetijo le popoldanski prosti čas. Izraz amater – rekreativec je izredno širok in lahko rečemo, da so rekreativci bolj nedeljski kolesarji, ki se občasno udeležijo kakšnega tekmovanja. Amaterji so tekmovalno usmerjeni, trenirajo tri- do petkrat na teden, imajo tekmovalno licenco in tekmujejo v Pokalu Slovenije in na državnih prvenstvih.

Leta 2001 pa smo poljanski kolesarji naredili korak naprej tudi z organizacijskega vidika. Pred leti je namreč KK Janez Peternel vsako leto organiziral tradicionalno kolesarsko dirko iz Poljan na Stari vrh, potem pa je minilo kar nekaj let, ko tekme ni bilo. Organizacijo tekme smo nato v omenjenem letu prevzeli člani naše sekcije, tako da jo s pomočjo ostalih članov ŠD Poljane vsako leto uspešno organiziramo v julijem terminu. Prav letos (2020) smo praznovali okroglo dvajseto izvedbo vzpona iz Poljan na Stari vrh, tudi z novim izjemnim rekordom proge Italijana Andrea Calze s časom 23 minut in 37 sekund. Rekord v ženski kategoriji je iz leta 2019 in si ga s časom 29 minut in 36 sekund lasti Laura Šimenc.

Vrnimo se še k našim amaterskim kolesarjem in pogledjmo, kakšne rezultate so dosegali. Nekateri so kariero že končali, nekateri pa se še udeležujejo tekmovanj. Začnimo z nežnejšim spolom, in sicer s Simono Kržišnik, ki se je kot prvo dekle iz našega kraja opogumila in pričela s kolesarskimi treningi in tekmovanji v pokalu Slovenije ter bila v ženski kategoriji absolutno med najboljšimi. Tekmovala je v obdobju od leta 1998 do leta 2003. Imela je zmagovalni temperament in ker je bila kot dekle neustrašna, talentirana za šport ter željna dokazovanja, so jo vključili tudi v mednarodna tekmovanja, predvsem v Italijo na tekmovanja UDACE. Največje uspehe je dosegala v letih 2001 in 2002, ko je postala državna prvakinja v cestni vožnji in v vzponu.

Naj tukaj omenim še mojo malenkost, Andrej Dolenc sem bil v obdobju od leta 1996 do leta 2014 eden izmed boljših amaterskih kolesarjev. Dijaška in študentska leta sem v prostem času preživel predvsem s treningi na kolesu. V tistem času

sem dosegel lepe rezultate na maratonih Rogaška, Ajda, Franja in tudi v Italiji, kot so Haiti, Pordenone, Buttrio in Carnia Classic Zoncolan. Nisem bil tekmovalac za zmage, čeprav sem jih v svoji tekmovalni karieri osvojil 15 – nekaj jih je bilo absolutnih, v večini pa v kategoriji – pomembnejša je bila moja pomoč pri zmagah, ki jih je dosegel Aleš Hren. Naj kljub temu izpostavim svoje najvidnejše uspehe: leta 2001 tretje mesto na Dirki po Furlaniji (Giro del Friuli) (kategorija) in drugo mesto na dirki Pontebba-Passo Pramollo, leta 2002 tretje mesto na Giru del Pordenone (absolutno), leta 2003 drugo mesto na dirki Videm-Trbiž in tretje mesto na Dirki po Furlaniji (kategorija), leta 2007 prvo mesto na dirki Castelmonte in drugo mesto na dirkah Carnia Classic Zoncolan in Madonnina del Dom. V letu 2007 pa sem bil tudi najboljši v skupnem seštevku italijanskega pokala Trofeo dello Scalatore, štirih gorskih vzponov (Castelmonte, Verzegnis, Passo Pura in Madoninna del Dom) v kategoriji senior.

Za Simona Aliča lahko rečemo, da je odličen športnik, saj je od leta 1999 naprej kraljeval na amaterskih kolesarskih vzponih in bil kar nekaj let nepremagljiv za vso konkurenco. V svoji vitrini ima shranjenih več kot 200 pokalov in nagrad. Med njimi je kar nekaj naslovov državnega prvaka v vzponih. Ker mu kolesarjenje ni bil dovolj velik izziv, je dodal še gorski tek, kjer je prav tako dosegal vrhunske rezultate. Tudi tu je osvajal naslove državnega prvaka ter zastopal slovensko reprezentanco v gorskih tekih na EP, leta 2012 v turškem Denizliju in leta 2013 v bolgarskem Borovetsu. Odličen rezultat mu je uspel v letu 2018, ko so Železniki (Ratitovec) organizirali veteransko svetovno prvenstvo v gorskih tekih in tam je Simon osvojil v kategoriji M45 odlično tretje mesto. Posebej se je specializiral za tekmovanja Red Bull 400. To je svetovna serija ekstremnega teka pod pokroviteljstvom Red Bulla, ki je bila ustanovljena leta 2011. Gre za najbolj ekstremen in strm 400-metrski tek navkreber po hribu na svetu. Tekmovalci z vsega sveta tečejo od dna do vrha skakalnice ali letalnice, kjer morajo premagati 400 metrov višinske razlike z maksimalnim naklonom do 37 stopinj oziroma 75-odstot-

Prejemniki priznanj ob jubilejni 20. obletnici dirke na Stari vrh, 2020

Andrej Dolenc, vzpon na Kladje na Maratonu Franja, 2020

nim naklonom. Simon je najboljše rezultate dosegel v letih 2013 v Planici, ko je zmagal, prav tako v Planici 2012 in na Kulmu (Tauplitz/Bad Mitterndorf) leta 2014, kjer je bil tretji.

Drugi odličen športnik pa je amaterski kolesar Aleš Hren. Kolesarjenje mu je bilo položeno v zibelko in postalo mu je način življenja. Tekmovalni kolesar je bil že njegov oče in Aleš si je že kot otrok lahko ogledal kakšno njegovo dirko. Ko je oče obesil svoje kolo na 'klin', je z njegovim kolesom, specialko, znamke Benotto, začel kolesariti sam in se pri 19 letih udeležil prve kolesarske dirke. Največji uspeh je dosegel lani, ko je osvojil večetapno Dirko po Furlaniji, ki poteka vsako leto v okolici Vidma. Po 24 letih zelo uspešne kariere je tako osvojil še tisto, kar mu je manjkalo. Omenjena dirka je bila leta 2012 ena izmed prvih preizkušenj tudi za Primoža Rogliča. Pred leti se jo je udeležil tudi kolesar Luka Mezgec. V Sloveniji je Aleš osvojil vrsto naslovov oziroma vse, kar se je osvojiti dalo, naslove državnega prvaka med amaterji, predvsem na cestnih dirkah in tudi vzponih. Dosegel je več kot 150 zmag in nešteto drugih in tretjih mest. Med letoma 2000 in 2012 je nízal zmage tudi na tekmovanjih UDACE v Italiji. Naj navedem nekaj njegovih največjih zmag: dirka Videm-Trbiž, vzpon na Matajur, dirke Sella Nevea, Passo Pura, Reana, Coloredo Di Monte Albano, Tricesimo, Adornano ...

Več let se je udeleževal svetovnega prvenstva v St. Johanu, kjer je bil njegov najboljši rezultat osmo mesto. Lani je na svetovnem prvenstvu v Vareseju v Italiji z zelo zahtevno progostartal v skupini najboljših in prispel na cilj deseti.

Kroži pa tudi zgodba z Maratona Franja iz leta 2006, ko se je Aleš kot amaterski kolesar peljal skupaj s petimi profesionalci (Omulec, Baloh, Gnezda, Mihovec in Premužič) proti vrhu Kladja. Aleš je ves čas narekoval tempo, zamenjati pa ga ni hotel nihče. Ko mu je bilo vsega dovolj, je rekel: »Dajte no, profiji, mar vas bo amater vlekel na klanec?« Na oster tempo, ki ga je narekoval Aleš, so naposled vendarle popustili. Na spustu s Kladja ga je, kot mnoge, ustavila počena

zračnica makadamskih odsekov (posledica rekonstrukcij cest) in tako so bile sanje o zmagi na maratonu tistega leta zanj končane.

Ko smo že pri zgodbah, je vredno omeniti še eno. Zgodila se je leta 2003, ko sva se z Alešem odpravljala na dirko v Italijo. Dirka, dolga 85 km, je potekala od Vidma do Trbiža. Tik pred štartom sva bila oba dobro razpoložena. Kovala sva taktiko, kako bova dirko najbolje odpeljala, saj je bila ena izmed amatersko najprestižnejših klasik v tistem času. Aleš je predlagal, da se že takoj na startu poženeva v beg, jaz pa sem mu le posmehljivo odgovoril: »A hočeš, da se obsodiva na samomor!?« Tik pred startom sva se pogledala in pokimala in takoj vedela, kaj to pomeni. Ko je starter dal znak za štart, je Aleš zavpil: »Grega!« in pognala sva pedala ter se spustila v samostojen beg. Po dobrih petih kilometrih bega se nama je pridružil še Italijan Zambenedetti in složno smo nadaljevali vse do cilja. Tik pred Trbižem sva se dogovorila, da najprej napadem jaz, da se »otreseva« Italijana. Ta je prvi napad odbil, a ko je takoj zatem napadel še Aleš, se je Italijan vdal in zmaga je bila slovenska. V šprintu sem z njim obračunal še za drugo mesto in tudi srebrna medalja je bila naša. Še vedno se rada spominjava, kako odlično je bila odpeljana dirka s povprečno hitrostjo 44 km/h po cesti proti Trbižu, ki se stalno po malo dviguje. Začudenje vseh tekmovalcev, ki so za nami pripeljali v cilj, je bilo veliko. Kar niso mogli verjeti, da je trojici uspelo na tako dolgi razdalji in na tako visoki ravni samostojno pripeljati v cilj, ne da bi jih ulovila skupina 200 kolesarjev. Tudi časopis *Messaggero Veneto* se je razpisal o uspešnem begu treh tekmovalcev in taktični zmagi dveh Slovencev.

Veseli smo lahko, da je v naših krajih kolesarstvo zelo razvito z vidika rekreativnega in amaterskega kolesarstva, vendar po vseh uspehih, ki jih v zadnjem času dosegajo naši kolesarji, predvsem letos, ko se piše kolesarska zgodovina zmagovalca Dirke po Franciji s Tadejem Pogačarjem in drugouvrščenim Primožem Rogličem ter ostalimi našimi kolesarji,

Andrej in Aleš med vodilnimi na vzponu na Vršič, 2012

Simon Alič, svetovno veteransko prvenstvo, Ratitovec, 2018

Kolesarska dirka na Stari vrh, 2020

lahko samo upamo, da bomo tudi v naših krajih dobili v prihodnosti kakšnega vrhunskega tekmovalca, ki bo posegal po najvišjih rezultatih na profesionalni ravni. A biti vrhunski kolesar ni enostavno. Kot radi povedo najboljši, je to eno samo veliko garanje in odrekanje vsemu »lepemu«.

Kolesarstvo je v zadnjih letih pridobilo veliko popularnosti in spada med najbolj priljubljene rekreativne športe, saj nam ponuja pristen stik z naravo, bodisi v hitrejšem tempu ali zgolj na kratkem popoldanskem izletu. Kolesarjenje

je idealna rešitev, da v prostem popoldnevu, po vseh obveznostih, naredimo še nekaj zase. Pa ne samo to! Veliko lahko naredimo tudi, če se v službo, po opravkih ali celo na zabavo odpravimo s kolesom. Vsaj parkirnega prostora nam ne bo treba iskati ali pa stati v dolgih kolonah. Tudi to je ena od poti, da na kolesu začutimo pravo svobodo v urbanem ali naravnem okolju.

Andrej Dolenc

Od nogometnega igrišča pod šolo do KMN Polanci

Petdeset let nogometa v Poljanah

Nogometna pravljica na Poljanskem, če si lahko izposodim to ponarodelo frazo, ki je trajala skoraj trideset let, seveda ni od včeraj. Nogomet so v Poljanah igrali že prej, pred letom 1970, ko se formalno pojavi kot sekcija pod vodstvom Janeza Berceta v okviru Športnega društva Poljane.

Na skupinski sliki igralcev pred tekmo z Gorenjevaščani na igrišču pod šolo, ki je bila objavljena v zborniku ob 30-letnici Športnega društva Poljane, so v prepoznavnih črtastih dresih, ki so krasili poljanske nogometaše, številni poznani Poljanci: kot je razvidno z navedene slike, je poljanske nogometaše od ostalih že takrat ločevalo dejstvo, da so bili lepo oblečeni. In ravno o tem bo govora v tem prispevku. O nogometnih dresih.

Romantični začetki

Zgoraj omenjeno generacijo so v sedemdesetih počasi nadoમેščali novi zaljubljeni v okroglo usnje, med katerimi je treba omeniti Matjaža Oblaka, očeta danes enega najboljših vratarjev na svetu, Jana Oblaka. Ko sta se z bratom Cvetom v sredini sedemdesetih odselila v Škofjo Loko, se je s tem nehote odprl prostor za generacijo, rojeno v letih okrog ustanovitve športnega društva, ki ji je bilo prej dovoljeno s starejšimi igrati le zelo poredko. In še to po navadi takrat, ko se je potrebovalo vratarja. Veljalo je namreč prepričanje, da je za vratarja vsak dober.

Babyboom generacija sedemdesetih je bila v tistem času najštevilčnejša in je tako počasi prevzemala primat v žogobrcaju. Za nekatere je bila žoga središče sveta, igrišče pod šolo pa drugi dom. Igralo se je neprestano. V poletnih mesecih se je začejalo tam okrog petih popoldne in je trajalo vse do trde noči, ko je igrišče razsvetljevala svetilka z dvorišča takratnega LTH-ja, današnjega Polycoma. Igrišče je bilo v prvem obdobju orientirano pravokotno na staro šolo in je bilo

v velikosti malce večjega rokometnega igrišča. Gola sta bila seveda lesena, prvi je bil par metrov za betonsko škarpo pred vrtom stare šole, drugi pa tik ob meji z Videmskim posestvom. Potem ko so naredili cesto, pa vzporedno s cesto. Ko so zgradili teniška igrišča, se je igralo na Visokem ali v Hotovlju, pod Šubicem, največ pa za kulturnim domom, običajno pred gasilskimi vajami ali takoj po njih.

Kako do prvih dresov?

Glede na to, da naj bi se ta zgodba vrtela o nogometnih dresih, naj omenim, da smo nogometni mladinci dolgo časa iskali po Poljanah tiste stare črtaste nogometne drese. Govorilo se je, da so v lovskem domu ali pri Lojzetu Kramarju, ki je bil tudi sam v mladosti dober nogometaš, in celo v pododruju kulturnega doma smo jih iskali. Pa jih nikoli nismo našli.

V oktobru 1989 so se tako začele priprave na prvo poljansko udeležbo v Zimski ligi, v sezoni 1989/90. Največji problem pred krstnim nastopom na Zimski ligi, januarja 1990, je bil seveda ta, da ekipa ni imela dresov, niti denarja za njihov nakup. Glede na dejstvo, da nogomet, v nasprotju s smučarjijo, ni imel domovinske pravice v Poljanah, je bilo zelo težko upati, da bi napraskali dovolj denarja za spodoben komplet dresov. Pa vendar. Na prošnje po sponzoriranju se je takrat kot prvi odzval Tomaž Poljanšek in zagotovil sredstva za nakup prvih, svetlo modrih dresov z logotipom Gostilna na Vidmu. Drese smo ekspresno dobili naravnost s Češke in v njih igrali prva leta nastopanja na Zimski ligi.

Poljanski nogometaši okrog leta 1970¹

Poljanski nogometaši okrog leta 2000

¹ Na sliki z leve: Andrej Klinec, Zdravko Hren, Ivan Matjašič (Mouzar), Marko Kisovec (Lojarsk), Frenk Tavčar, Ivan Dolenc (Martenka) ...

Dosežka iz te naše prve udeležbe ni v arhivih, vsekakor je bil to naš prvi stik z nogometno realnostjo ter dejstvom, da brez resnega treninga tudi na lokalni ravni ni mogoče doseči večjih uspehov. V naslednjih letih smo se potem udeležili več turnirjev v Škofji Loki, kjer smo prihajali v stik z resnično dobrimi ekipami, kakršni sta bili tudi slovenski prvoligaški ekipi Stripy in Boca Juniors iz Škofje Loke. S Stripyjem smo se prvič srečali na turnirju na Godešiču in že po prvem polčasu se je v naši mreži nabralo skoraj dvomestno število žog. Tudi zato smo se v nadaljevanju orientirali bolj na lokalno raven, na prvenstva občine Gorenja vas - Poljane, kjer smo se lahko enakovredno borili za primat z ekipami iz Gorenje vasi, Lučin, Sovodnja, Leskovice in Dobrave.

Zeleno-beli dresi v sredini devetdesetih

Za osvojitev občinskega triumfa smo si seveda omislili nove drese, saj so bili stari že videti malce nemoderno. Ker smo po tekмах običajne zaključne misli premlevali v novo odprtem bifeju nad trgovino v Poljanah, se je takratni lastnik kar sam ponudil, da nam priskrbi nove drese. In res, dobili smo zeleno-belo-črne drese z logotipom picerije Stefani ter prvim znakom kluba KMN Polanci. S temi dresi smo potem nastopali par let v občinski ligi v Gorenji vasi, zimski ligi v Škofji Loki, ligi v Žireh, Šentjoštu, Selcih, Leskovici ter po številnih turnirjih v bližnji okolici.

Ni pa ostajalo samo pri udeležbah, temveč so se začele nizati tudi že uvrstitve med najboljše in s tem tudi prvi pokali. Za popularizacijo nogometa v kraju smo začeli organizirati tudi turnirje v malem nogometu, ki so potekali večinoma na igrišču pred šolo v Gorenji vasi. Enega ali dva pa smo organizirali tudi na malem igrišču pred novo šolo v Poljanah. Nogomet se je tako počasi začel prijemati in v drugi polovici devetdesetih se je začela menjava druge generacije. Pojavili so se že novi, mlajši in vedno bolj zagnani igralci.

Barcelona dresi

Veliko število novih igralcev je spet botrovalo pomanjkanju dresov, zato je bila potrebna nova akcija oblačenja ekipe. Tokrat je drese zagotovil naš največji pokrovitelj, podjetje Polycom, in ti so bili res najlepši doslej. Bili so črtasto modro-rdeči dresi, podobni dresom, takrat najboljše evrop-

Dolgoletni pokrovitelj KMN Poljanci Polycom, Iztok Stanonik, prejema pokal za uvrstitev ekipe na memorialnem turnirju v Lenartu, v Slovenskih goricah.

ske ekipe, Barcelone. Pa tudi ekipa je takrat dokončno spremenila ime v Klub malega nogometa Polanci Polycom.

Premiero s temi dresi smo doživeli na srečanju oziroma memorialu malonogometnih ekip podjetij, ki so se ukvarjale s predelavo plastike, v Lenartu v Slovenskih goricah kot ekipa Polycoma. Morda na tem turnirju nismo bili najboljši, saj smo imeli prvič in edinkrat priložnost igrati proti odličnim igralcem slovenske državne reprezentance, s katerimi smo se sicer dobro borili, vendar realno nismo imeli nikakršnih možnosti. Smo pa bili zato zagotovo najlepší. Po takratnem turnirju in kosilu smo se potem ustavili še v Mariboru, kjer smo na festivalu Lent podoživeli verjetno naše najbolj zvezdniške nogometne trenutke, ko je sam veliki Pero Lovšin, v času prve slovenske nogometne pravljice, pred celim mariborskim avditorijem tik pred polnočnim ognjemetom posebej pozdravil prav nogometaše iz Poljan, ekipo KMN Polanci Polycom. (Seveda smo prej cel večer pred koncertom sedeli skupaj in razpravljali o nogometu, vendarle ... občutki so bili fantastični.)

S temi dresi se je potem tudi kalila zadnja in verjetno najuspešnejša generacija poljanskih nogometašev. Številni igralci iz zasedbe so takrat tudi igrali veliki nogomet v organiziranih kolektivih, bodisi v Škofji Loki, Žireh, kasneje

Poljanski nogometaši po letu 1995

Poljanski nogometaši okrog leta 2000

Srečanje nogometašev ob 30-letnici prve udeležbe na Zimski ligi v Škofji Loki, 2019

nekateri tudi v Ljubljani in mnogo kasneje eden od naših igralcev tudi v New Yorku. Ekipa se je v teh letih tudi povsem enakovredno kosala z najboljšimi ekipami v regiji ter dosegala odlične rezultate na vseh turnirjih in ligah, ki se jih je udeležila – ob že omenjenih tudi v ligah v Šenčurju, Žabnici ter drugje.

V tem obdobju je klub imel organizirane treninge dvakrat tedensko na igrišču v Gorenji vas, pod vodstvom verjetno najboljšega poljanskega nogometaša in trenerja, ki pa ni nikoli zaigral za Polance, Janeza Titana.

Epilog belega baleta

Barcelonini dresi so se v naslednjih letih utrudili, z njih so začele odstopati številke. Pojavili so se tudi novi igralci, ki so okrepili matično zasedbo in zato se je spet začelo razmišljati o novih dresih. Tokrat smo se zavedali, da je to verjetno zadnjič, zato smo tudi sami začeli zbirati denar ter naročili dva različna kompleta, belega in rdečega. Zlasti beli, tokrat kot odziv na takrat šampionski Real Madrid, je postal glavni dres, s katerim se je zadnja leta igralo po turnirjih in ligah. S temi dresi se je na koncu igralo tudi najlepši mali nogomet v Poljanah, pre-

udarno, kombinatorno in lepo. Vendar pa je ekipa počasi že preigravala labodji spev. Podmladka ni bilo. Vedno bolj so postajali popularni drugi športi, zlasti floorball, ki je zaradi tehnično manjše zahtevnosti in manjše konkurence pritegoval vedno več mladih, zato je navdušenje za nogomet počasi izzvenelo. In organizirani nogomet je ugasnil.

Zadnja epizoda teh generacij, ki je tri desetletja dihala za nogomet, se je tako zgodila lansko leto s prvim »piknik turnirjem«. Tokrat prvič ni bil poudarek na žogi, temveč na druženju. Sploh pa obujanju spominov. In teh je resnično ogromno. Še vedno pa se pregovarjamo – ne, kateri je bil najlepši dres, temveč, kateri je bil najlepši gol. Bilo jih je sicer na stotine. Tudi takih s polovice igrišča. Vendarle, morda je bil to gol, ki je bil rezultat lepe akcije, v kateri se je izrazil timski duh ekipe, ko je na igrišču Rovn v Selcih Jernej v prodoru po levem krilu obrnil dva igralca, podal Janezu v višino kazenske-

ga prostora, ta pa v »trenu oka« s podplatom za hrbet meni, stoječemu dva metra za njim, in udarec s prve je razparal mrežo presenečenega golmana ... Ja, ta bo, ta.

Matjaž Mazzini

Visoški tek, 2018

Od Visoškega teka do tekaške sekcije

»Boris, občudujem te. Tvoji rezultati so neverjetni, v osmih urah preteči sto razgibanih kilometrov. Ali pa, kar je še mnogo težje, v slabih 20 urah preteči 212 kilometrov okrog Blatnega jezera, v peklenski vročini, ko se ponekod že prične topiti star madžarski asfalt. Kako ti to uspeva?«

Dobrih ducat let pred pogovorom z enim naših najboljših dolgoletnih, malenkost pred prelomom v novo tisočletje, se je v naši prelepi dolini zgodil pomemben preskok. Globalno segrevanje, topljenje ledenikov ter več daljših obdobj t. i. zelenih zim, praktično brez snega, je bilo povod za nekaj novega. Glede na to, da je bila glavna dejavnost dru-

štva že od samega začetka usmerjena v smučanje, je nenadoma nastala precejšnja praznina. Na Golavi in kasneje na Starem vrhu ni bilo več mogoče prirediti smučarskih tečajev in tekmovanj, obstoj številnih domačih smučišč je postal negotov.

Alešu Šubicu, aktivnemu članu društva in kasnejšemu predsedniku, se je utrnila ideja, da bi praznino v obdobju od spomladi do jeseni, ko ni smučarskih tekem, nadomestili še s kakšno prireditvijo. V obdobju razcveta časomerilske ekipe Timinga ŠD Poljane (kasneje Timing Poljane) ter številne ekipe dejavnih članov društva se je hitro rodila ideja o rekreativni tekaški prireditvi v Poljanah. Z izbiro trase med Poljanami in Visokim je prireditev hitro dobila ime – ro-

dil se je Visoški tek. Prvič smo ga priredili na dan samostojnosti in enotnosti, 25. junija 1999.

Če si v tistih časih tekkel, te je nemalo kdo označil za čudaka, v smislu, »ta pa nima ničesar pametnega početi in teče, medtem ko moram jaz delati«. Vseeno smo vztrajali in pripravili prvo izvedbo. Takrat je bil tek daleč od množičnosti, organizirane prireditve v regiji pa si z lahkoto preštel na prste obeh rok. Posledično je bil, v nasprotju z današnjim stanjem prireditev, obisk zagotovljen. Zato ne preseneča podatek, da je že na prvi izvedbi Visoški tek preteklo 75 udeležencev, kar je bilo za društvo veliko priznanje in potrditev, da je bila odločitev pravilna. Prvi Visoški tek je bilo tudi eno izmed prvih tekmovanj našega rojaka s Hotavelj, Toneta Kosmaka, sicer takrat še specialista za kros. Postal je zmagovalec prve izvedbe, njegov kasnejši največji dosežek pa je bila nedvomno udeležba na olimpijskih igrah v Rio de Janeiru 17 let kasneje. Že ob krstni izvedbi smo vključili tudi tek za mladino, kar se je kasneje izkazalo za najboljšo potezo. S tem smo pridobili nove in nove tekače za prihajajoča tekmovanja.

Ure voluntarizma, učenje nas, organizatorjev, v povezavi z izkušnjami predhodno prirejenih smučarskih tekem, košarkarskih in nogometnih turnirjev so Visoški tek takoj ustoličile kot tradicionalno in najbolj prepoznavno prireditev društva.

Po nekaj uspešno izvedenih prireditvah smo se s 7. Visoškim tekom leta 2005 priključili leto pred tem ustanovljeni seriji tekmovanj v okviru Gorenjskega pokala v rekreativnih tekih. To je dalo prireditvi in društvu novo širino in dodatno motivacijo. Obisk odraslih tekačev je bil zagotovljen s sodelovanjem v omenjenem pokalu, za sodelovanje otrok pa smo se povezali z obema matičnima šolama v občini. Že naslednje leto je na Visokem teklo kar 218 tekačev, zadetek v polno.

Nenadoma »čudaki, ki tečejo« niso več obstajali, kajti tek je v nekaj letih, poleg nogometa, postal najpomembnejša (športna) postranska stvar na svetu.

Udeleženci Ljubljanskega maratona, 2015

Gašper Debeljak, glavni organizator
Visoškega teka

Start otrok na Visoškem teku, 2016

Na progi Visoškega teka

Tudi v Poljanah. Naenkrat smo imeli vse, kar organizator potrebuje za popolno izvedbo prireditve. Kup zagnanih fantov in deklet s precej organizacijskimi izkušnjami, domačo časomerilsko ekipo Timing ŠD Poljane ter nezamenljivi, idilični startno-ciljni prostor ob Tavčarjevem dvorcu na Visokem.

Nečesa pa kljub vsemu nismo imeli. In to je lastna vadbena tekaška skupina. Na samoiniciativno pobudo dveh odličnih mladih tekačev Petra in Matije Oblaka je bila po deseti izvedbi Visoškega teka v društvu formalno ustanovljena tekaška sekcija. Sprva je bil namen vse prej kot tekmovalen. Predvsem druženje enako mislečih, povezanih z organizirano športno vadbo vsaj enkrat tedensko. Ideja je bila odlična in že na prvem »treningu« je bilo prisotnih deset teka željnih domačinov. Kaj hitro smo ugotovili, da bo šlo tudi na tem področju precej zares. Nekje od leta 2010 naprej je tek postal pravi modni dodatek. Naenkrat je ogromno ljudi teklo, organiziranih prireditev pa je hitro postalo ogromno, če ne celo preveč. Na našem Visoškem teku smo v tem obdobju vsako leto zabeležili med 250 in 300 tekačev, največ, kar 331, pa jih je teklo leta 2015. Nastopili so celo tekači iz sosednje Hrvaške pa Srbije in BiH. Nekoč sta tekla celo dva Španca, sem ter tja tudi kakšen Italijan in Nemec. Pisana družčina tekačev, tudi izza meja naše dežele.

Sekcija je dosegla tudi 50 in več članov, tekači smo se in se še vedno udeležujemo različnih prireditev širom Slovenije. Ljubljanski maraton ostaja klasična trdnjava, ki jo v velikem številu osvojimo zadnje oktobrsko nedeljo.

Poleg uspešnega delovanja in številčnosti tekaške sekcije je vredno omeniti še podatek, da je na Ljubljanskem maratonu leta 2016 kar 13 članov društva uspešno preteklo maratonsko razdaljo 42,195 km. Pred desetimi leti je nekaj takšnega mejilo na znanstveno fantastiko, zato je to morda celo naš največji dosežek.

Danes se je razvoj rekreativnega teka obrnil v hribe. Popularni so dolgi, t. i. »trail« teki, po hribih gor in dol. Tudi tam smo seveda prisotni in kar nekaj tekačev je na Poljanskem, ki jim ni težko preteči 50 ali 100 kilometrov pa hribih. Bodisi v peklenskem poletnem soncu, bodisi v gaženju snega do kolen.

Tudi poljanski tekači sledimo trendu. Po ogrevanjih na Gorskem maratonu štirih občin v Podbrdu so danes aktualni še precej večji podvigi. Tekaske milje v Istri, traili v Vipavi, Rabcu, osvajanje občinskega tekaško-pohodnega kroga, ali pa zgolj skupni treningi po naših prelepih

gričih. V dolgih razdaljah, da se razume. Nekateri pa vztrajamo pri ravninskih tekih in »za dušo« odtečemo tudi kakšen čisto zaresen (ultra)maraton.

Redna torkova tekaška srečanja je zamenjalo četrtek-ovanje, večerno druženje enako mislečih. Z naglavnimi lučkami, poleti in pozimi, gor in dol. V vsakem vremenu. Visoški tek si je vzel regeneracijski počitek, a to še ne pomeni, da je umrl. Glavno je, da se gibljemo, v teku uživamo in se imamo fino.

Pogosto me kdo vpraša, kako začeti, kako preteči bodisi razdaljo med Poljanami in Visokim, bodisi maraton ali ultro. Prijatelj iz prvega odstavka ima preprosto rešitev. Leva noga, desna noga, leva noga, desna noga. Ponavljajš do onemoglosti. Enostavno, preprosto, prvinsko.

Tečem, torej sem.

Gašper Debeljak

Pokala za absolutna zmagovalca Visoškega teka, 2016

Tekma državne lige v gorenjevaški dvorani

Od prvih floorballskih turnirjev do prve državne lige

Uspešna zgodba floorballa v Poljanah se je začela prav s turnirjem oziroma ligo. Nekega spomladanskega dne leta 2004 nama je z Davidom Oblakom v roke po naključju prišel razpis za občinsko ligo na Hotavljah. Ker je bil to čas legendarnih »ročesk«, je bil hokej med mladimi zelo popularen. So pa bili rolerji in oprema precej dragi, zato so se ob obrabi pojavljale vedno večje težave pri nakupu nove. Floorball se je tako zdel idealna rešitev za ljubitelje hokeja, saj sta za to obliko igre dovolj samo običajna športna oprema s supergami in plastična palica.

Kmalu se je skupaj zbrala tako stara garda kot novi igralci, ki hokeja do tedaj še niso igrali. Rolerji so se zamenjali za superge, lesene palice za plastične in beseda hokej za floorball. Ker smo se skupaj zbrali igralci z vseh vetrov, je že zelo zgodaj med nami začela krožiti beseda banditi. Časa do prve tekme pa ni bilo veliko in smo morali pohiteti, da smo si priskrbeli palice. Dobili smo jih le nekaj minut pred tekmo, tako da jih pred tekmo nismo niti preizkusili. Izid je bil seveda temu primeren – 0 : 11 proti Dobravskim risom. Smo pa na vsaki tekmi hitro napredovali in manjšali zaostanek v golih ter do konca lige dosegli celo dve zmagi.

Po končanem prvenstvu je floorball spet hitro zamrl, saj nismo imeli band – ograj, da bi lahko igrali. Ponovno smo se zbrali šele naslednje leto ob ponovnem začetku občinske lige. Takrat pa smo si do konca tekmovanja s pomočjo nogometašev, ki so za nas žrtvovali del svojega denarja, kupili bande in od takrat naprej se je floorball v Poljanah naglo razvijal. Ustanovili smo sekcijo v okviru Športnega društva Poljane in se poimenovali Polanska banda. Naslednje leto pa s prestola že vrgli Dobravce.

V naslednjih letih smo kakovostno napredovali in s sijajno ekipo osvojili skoraj vse rekreativne lige in turnirje v malem

Udeleženci turnirja ŠvicBol Poljane, 2006

ŠvicBol Poljane, 2006

ŠvicBol Poljane, 2015

Mednarodna floorball liga, nastop proti ekipi iz Beljaka, 2020

floorballu, ki se organizirajo v Sloveniji. Ker se nam je skozi leta pridruževalo vedno več igralcev, smo za nastope na turnirjih ustanovili še eno ekipo in jo poimenovali Šalabajzerji. Ekipa je skozi leta šla po podobni poti kot starejša ekipa in prav tako krojila vrh rekreativnih lig in turnirjev.

V letu 2006 smo tudi sami začeli organizirati poletni rekreativni turnir ŠvicBol. Že prva izvedba v središču Poljan je bila zelo odmevna, skozi leta pa se je turnir vedno bolj razvijal in ob zanimivem spremljevalnem dogajanju postal eden najbolj priljubljenih v Sloveniji. V letu 2014 se ga je udeležilo rekordnih 26 ekip.

Že od začetka se nas je nekaj fantov želelo preizkusiti tudi v velikem floorballu, zato smo se pridružili že uveljavljeni ekipi Brlog iz Gabrka, kasneje pa mlajša generacija tudi ekipi Insport iz Škofje Loke, ki sta nastopali v državnem prvenstvu. Popularnost floorballa v Poljanah je naglo rasla in se zaradi velikega navdušenja med mladimi številčno zelo okrepila. K temu je pripomogla tudi Floorball zveza Slovenije, ki je z našo veliko pomočjo začela razvijati mladinska

tekmovalna, v katerih smo vse od začetka v vseh kategorijah dosegali odlične rezultate.

S številčnostjo in kakovostjo pa je vedno bolj zorela želja po lastni ekipi v velikem floorballu. Ker je tudi v Gorenji vasi nastajala močna ekipa, ki se je udeleževala rekreativnih turnirjev in ker smo se med seboj odlično razumeli, smo leta 2009 skupaj nastopili na Odprtem prvenstvu Slovenije, prvem večjem turnirju v velikem floorballu. Odlična igra na turnirju z mednarodno udeležbo in končno deveto mesto izmed šestnajstih ekip nam je dala zagona, da smo se tega turnirja v prihodnjih letih vedno znova udeleževali in utrjevali željo po samostojni ekipi tudi v državnem prvenstvu. Poleti 2012, ko smo že zelo resno razmišljali o samostojnem nastopu v državnem prvenstvu, smo se udeležili še največjega turnirja v floorballu na svetu. Turnir poteka v mesecu avgustu v Pragi in se ga samo v naši kategoriji vsako leto udeleži 128 ekip. Uspešna igra in izjemno vzdušje, ki sta še dodatno povezala ekipo, sta prispevala k zadnjemu koraku. Po vrnitvi domov smo se kmalu dokončno odločili in se prvič prijaviли za sodelovanje v drugi slovenski državni ligi. Odločitev je bila kljub vsemu iz-

Zmagovalci druge državne lige, 2012–2013

Ženska ekipa FBK Polanska banda, 2020

jemno težka, saj takrat na dolini še ni bilo dvorane, kjer bi lahko trenirali. Najbližji dvorani v Škofji Loki sta bili popolnoma zasedeni, tako da smo prost termin v poznih večernih urah dobili šele v dvorani v Železnikih. V začetku smo se za skupne treninge dogovorili tudi s konkurenti iz Kamnika, ki pa smo jih zaradi poznega termina in dolge vožnje sredi sezone prekinali. Kljub pomanjkanju treningov smo sezono odigrali izjemno samozavestno in na koncu uresničili tiho željo, da se že v prvi sezoni prebijemo v prvo slovensko državno ligo. V napetem finalu smo s samo enim golom razlike premagali ravno trening partnerje iz Kamnika.

Do takrat največji uspeh poljanskega floorballa je v naslednjih letih povsem spremenil dinamiko razvoja našega kluba. Zgodba, ki se je razvijala počasi, je doživela izreden pospešek. Pred pričetkom prve sezone v prvi državni slovenski ligi so se v domače društvo poleg gorenjevaških fantov vrnili še naši najboljši igralci, ki so pred tem igrali v škofjeloškem Insportu, ekipi, ki je daleč najuspešnejša in najtrofejnejša v slovenskem floorballu. Po dogovoru z ekipo ŠD Brlog pa so se ekipi pridružili še njihovi najboljši igralci. Tako je nastala izredno močna ekipa, ki je združevala najboljše igralce iz cele poljanske doline in

se v naslednjih letih vselej borila za najvišja mesta v državnem prvenstvu. Že v prvi sezoni smo se borili za sam vrh, a v polfinalu po ogorčenem boju z 1 : 2 v zmagah za las izgubili proti ekipi Insport, ki je potem tudi ponovno postala državni prvak. V naslednjih letih smo nadaljevali z odličnimi igrami, toda kljub veliki želji in ogorčeni borbi nam nikoli ni uspelo zasesti samega vrha. Smo pa bili šestkrat zapored drugi, kar je tudi izjemen in poseben dosežek, sicer malo grenkim priokusom.

Omeniti je treba še žensko ekipo, ki se je v društvu ustanovila v letu 2016. Tudi ženska ekipa združuje dekleta iz cele doline. Tradicija ženskega floorballa na dolini je sicer že zelo dolga. Športno društvo Marmor Hotavlje je v preteklosti imelo ekipo, ki je nastopala v državnem prvenstvu, vendar se je kasneje razpustila. Veliko deklet je v mlajših kategorijah pri različnih klubih igralo v mladinskih kategorijah, kasneje pa zaradi pomanjkanja igralcev za celo ekipo možnosti igranja ni imelo. Da imajo dekleta prav tako kakovost, so pokazala v zadnjih treh letih, ko so kar trikrat zapored osvojile naslov državnih prvakinj.

Uroš Titan

Poljanski šahisti pred odhodom na turnir ob koncu 50-ih let².

Od šahovskih krožkov v stari šoli do Pokala Poljanske doline

Šport, ki ima verjetno najdaljšo tradicijo v Poljanah

Morda je res, da Poljanci ne dojemamo šaha kot športa, in morda je tudi res, da ni pretirano razširjen, zagotovo pa drži, da se šah tukaj zelo rado in že zelo dolgo igra.

Starejši se spominjajo, da se je šah na veliko igralo že v petdesetih, zlasti v osnovni šoli. Pred časom se je na Facebook profilu »Polanska zgodovina ta zadnjega stoletja« pojavila slika poljanskih šahistov, pionirčkov, iz konca 50-ih let na okrajnem prvenstvu v Kranju, ko držijo v rokah prave šahovske table. Med njimi prepoznamo številne znane Poljance, tudi Pavleta Ranta iz Hotovlje in Franca Arnolja z Volče, ki šahirata tudi dandanes. Med najboljše šahiste starejše generacije je po pripovedovanju sodil tudi Janez Gerlevc, ki je na eni od simultank,¹ ki so se v tistih časih pogosto prirejale, igral s takrat enim najboljših svetovnih igralcev, vele mojstrom Svetozarjem Gligorićem, in z njim celo remiziral.

Imeli pa smo Poljanci tudi svojega vele mojstra. Namreč iz Podgore izhaja slovenski vele mojster in udeleženec šahovske olimpijade v Dubrovniku leta 1950 Stojan Puc, rojen sicer v Novem mestu leta 1921, po očetu iz Podgore, umrl leta 2004 v Kranju.

Šahovski krožki v osnovnih šolah

Šah je torej v Poljanah prisoten že dolgo. V zapisniku ustanovnega občnega zbora in statutu društva se že omenja kot posebna sekcija. Igralo ga je mlado in staro. Mlajši so večinoma igrali v šahovskem krožku v Osnovni šoli Poljane pod mentorstvom različnih učiteljev, predvsem pa Draga Kajfeža in Franca Govekarja, ki je bil velik ljubitelj šaha in je do-

stikrat takoj po pouku kar sam dal šah na mizo in odigral partijo z nekaterimi najbolj nadebudnimi mladimi šahisti. Podobno se je šah igral v višjih razredih osnovne šole v Gorenji vasi, kjer se je občasno organiziralo tudi šolske turnirje, kaj več pa ne. Učitelj, ki bi poznal bolj poglobljene skrivnosti šahovske igre, pa tudi ni bilo, kar je tudi razlog, da večjih uspehov ni bilo in se množično šah nikoli ni posebej prijel. Se je pa šah v drugi polovici osemdesetih in v devetdesetih zelo na veliko igral v gostilni Na Vidmu, kjer se je vedno našla šahovnica in kakšen zanesenjak. Ljubiteljsko se je igralo veliko, tako starejši kot mladina.

Simultanka s Srečkom Kolarjem ter prvi božični turnir v Poljanah leta 2013

Po spletu okoliščin sva s šahovskim trenerjem in FIDE mojstrom Srečkom Kolarjem v okviru otroškega Luninega festivala 25. maja 2013 pred visokim dvorcem na Visokem organizirala simultanko, ki sva jo naslovila Poljanska dolina proti FM Srečku Kolarju, na katero nam je uspelo povabiti približno 15 igralcev. Kolar je vse partije sicer zmagal, je pa dogodek pomenil kar manjšo prelomnico, saj se je pokazalo, da je kar nekaj šahistov, ki znajo in predvsem želijo igrati šah. Že oktobra tega leta se je namreč ustanovila Šahovska sekcija v okviru Športnega društva Poljane. Za cilj si je sekcija zadala popularizacijo šaha na Poljanskem, tako z rednim tedenskim igranjem v gostilni Na Vidmu, kot z organizacijo turnirjev v Poljanah. Prvi turnir, poimenovan 1. Božično-novoletni turnir, je bil tako organiziran v Kulturnem domu Poljane že 29. decembra 2013 in se ga je udeležilo 27 šahistov iz občine Gorenja vas - Poljane in od druge. Na prvem

¹ Simultanka je igra, v kateri en močan igralec sam igra proti več nižje rangiranim igralcem. Poznane so tudi slepe simultanke, pri katerih ta igralec igra na slepo proti ostalim.

² Na sliki smo prepoznali naslednje šahiste (od leve): Vinko Čadež (Čudetov), Franc Arnolj (Alč), Pavle Rant (Režkov), Mila Osredkar (Citna), Lojzka Krmelj (Kočarjeva), neznana, Meta Pintar (Barbna), Mira Tušek (Bognarjeva z Loga), Ivanka Čadež (Oblakova), Tinca Justin (Dolencova), Milan Dolenc (Pintarjev), Polde Kržišnik (iz Kremenke), Olga Pintar (Barbna), Marinka Debeljak (Jurčkova), Anica Stanonik (Andrejanceva). (Lastnik fotografije: Miha Prijatelj)

Najboljši na prvem Božično-novoletnem turnirju v Kulturnem domu Poljane, 29. decembra 2013

Novembra 2017, v galeriji utrdb Rupnikove linije na Golem vrhu, 25 metrov pod zemljo, se je v okviru Druge simultanke zgodil spopad med šahisti Poljanske doline in FIDE mojstrom Srečkom Kolarjem.

turnirju je prepričljivo zmagal Goran Šušnjar iz Hotovlje pred Vojkom Revnom iz Gorenje vasi, Jožetom Čadežem iz Srednje vasi. Pri mlajših pa so slavili Gašper Bogataj pred Tomažem Dolinarjem in Katarino Mazzini.

Ciklus Pokal Poljanske doline

Obe uspešno organizirani prireditvi v letu 2013 tako predstavljata začetek organiziranega igranja šaha v Poljanah v novejšem obdobju. Velika udeležba skupaj s finančno podporo ŠD Poljane, ki je omogočila nakup prvih šahovskih kompletov ter šahovskih ur, je vodila naprej k ideji o organizaciji drugih turnirjev. Tako opremljeni smo leta 2014,

z željo popularizirati šah, organizirali ciklus turnirjev, imenovan Ciklus Pokal Poljanske doline v šahu. Njegova posebnost je bil izvirni koncept, serija turnirjev, ki se seli med kraji in tako šahiste nagovarja, da se vedno znova udeležijo turnirja v drugem kraju. Kot tak je tudi v širšem slovenskem kontekstu predstavljal osvežitev, zato se je sčasoma zelo dobro prijel.

Prvega ciklusa, ki je na osmih lokacijah potekal v letu 2014, se je tako udeležilo 35 igralcev. Značilnost prvega ciklusa je bila omejenost na Poljansko dolino (Poljane, Gorenja vas, Stari vrh, Javorje, Žiri) ter veliko nihanje obiska, saj se je nekaterih turnirjev udeležilo tudi le

po osem igralcev. Veliko bolje je bilo že naslednje leto na 2. Ciklusu, ki je potekal leta 2015 in se ga je udeležilo 63 igralcev.

Ciklusi so potem potekali tudi v letih od 2016 do 2019. Kakovostna ravnen turnirjev se je stopnjevala, prav tako se je ciklus razširil izven Poljanske doline, tudi v Škofjo Loko, Železnike ter kasneje še v Idrijo in Tolmin. Z razširitvijo se je večalo tudi zanimanje za ciklus med najboljšimi šahisti. Zmagovalec do leta 2017 je tako ostal MK Dušan Zorko, medtem ko je ciklus leta 2018 osvojil Leon Mazi, po poreklu prav tako iz Poljanske doline, ter leta 2019 Sergey Trussevich iz Kazahstana, sicer pa živeč v Sloveniji. V sezoni 2018 smo tako na turnirju pričakali tudi prve velemojstre, na zaključni turnir v Gorenjo vas je prišel angleško-hrvaški velemojster, ki je bil v osemdesetih letih prejšnjega stoletja tudi član jugoslovanske reprezentance, Bogdan Lalić, ki je na turnirju tudi zmagal. Pravo velemojstrsko udeležbo ciklus beleži v letu 2019, ko se posameznih turnirjev udeleži več slovenskih velemojstrov in velemojstvic, med njimi slovenski in hrvaški reprezentanti Matej Šebenik, Jure Škoberne, Marko Tratar, Mladen Palac ter Darja Kapš in Ana Srebrnič. Tega ciklusa se je skupno udeležilo 111 igralcev od začetnikov do velemojstrov. Razlog za bistveno povečevanje zanimanja za ciklus po letu 2017 je bila uvedba lepih denarnih nagrad, ki jih je zagotovilo podjetje Vojka Revna, Minervo, d. d.

Najboljši na prvem Ciklusu Pokala Poljanske doline v šahu, 2014

Nadaljevanje na strani 43

Ponovni zagon in rast ŠD Poljane (1990 - 2010)

Udeleženci košarkarskega turnirja v Poljanah okrog leta 1995

Nogometni turnir, okrog leta 2000

Visoški tek, otroški start v prvih letih, okrog leta 2000

Prva generacija nove alpske šole z vaditeljem Primožem Kržišnikom in vodjo smučarske sekcije Alešem Šubicem, 2001

Plezanje v Črnem Kalu

Izlet na svetovno prvenstvo v Sankt Antonu, 2001

Alpska šola z vaditeljem Milanom Benedičičem, po letu 2001

Postavitev nove vlečnice na Golavi, 2003

Nočni slalom, leta 2003

Prvi uspehi, 2004

Kolesarska dirka na Stari vrh, 2004

Pohod po podružnicah poljanske fare, okrog leta 2005

Start Visoškega teka, 2005

Občinsko prvenstvo v veleslalomu, 2004

Igralci Polanske bande, 2005

Smučarske tekme na Starem vrhu, 2005

Kolesarski izlet v Polhov Gradec, 2005

Nogometni turnir v Gorenji vasi, 2006

Meritve na veleslalomu na Golavi, 2006

Otroška ekipa Polanske bande s trenerjem Davidom Oblakom, 2006

Gradnja telovadnice, 2007

Na stopničkah Visoškega teka, 2007

Kolesarjenje po poljanskih podružnicah, 2008

Kolesarska dirka na Stari vrh, 2010

Veleslalom na Blegoš, 2010

Visoški tek, 2011

Oblikovane vsebine

Dres floorballske ekipe Polanska banda, 2018

Kolesarski dresi INDU team, 2020

Startne številke za smučanje

Majica, kolesarska dirka, 2011

Startna številka za pokal Gorenjska, moj planet, Visoški tek

Zbornik ob 30-letnici ŠD Poljane

Plakat za nočni slalom

Letak BlatFejsta

Reklama za vpis v SK Poljane

Označevalna tabla trim steze Golava

Zastava ŠD Poljane, Visoški tek

Plakat za šahovski turnir

Zadnja partija med mednarodnim mojstrom Leonom Mazijem in mojstrskim kandidatom Evaldom Uletom na finalu 4. ciklusa decembra leta 2018 v Sokolskem domu v Gorenji vasi, na katerem je zmagal nekdanji jugoslovanski olimpijski reprezentant, hrvaško-angleški vele mojster Bogdan Lalić.

Šahovski klub ŠK 64

Ciklus Pokal Poljanske doline je bil največji promotor šaha, ne pa edini. Ves čas se je tudi igralo še v gostilni Na Vidmu, kot tudi v trim ligi v Žireh. Z mednarodnim mojstrom Leonom Mazijem ter Zavodom O iz Škofje Loke se je organiziralo tudi šahovska predavanja, ki so skozi vse leto potekala v KUD Poljane in kasneje v knjižnici v Gorenji vasi. Leta 2017 pa se je s FM Srečkom Kolarjem v okviru balinarskega praznika gostilne Na Vidmu organizirala druga simultanka, tokrat v Rupnikovi utrdbi na Golem vrhu, kjer je v odsotnosti najboljših domačih igralcev ponovno premočno zmagal mojster Kolar.

Vedno večje zanimanje za šah ter zlasti velika podpora Športne zveze Škofja Loka sta botrovala resnemu spogledovanju z ustanovitvijo pravega šahovskega kluba, ki bi pokrival področje Poljanske doline. Pogovori so se začeli že v drugi polovici leta 2018, ko smo se na ustanovnem sestanku v gostilni Na Vidmu zbrali največji šahovski zanesenjaki in začeli s postopki za ustanovitev šahovskega kluba.

Med številnimi predlogi smo se odločili za povsem nevtrarno in drugačno ime od večine drugih klubov, in sicer za ŠK 64 (število 64 je asociacija na število šahovskih polj), s katerim želimo nagovoriti igralce iz različnih krajev nekdanje občine, ne zgolj Poljanske doline. Postopki so bili formalno zaključeni v letu 2019, tako da je bil

Znak Šahovske sekcije ŠD Poljane

letos, 12. februarja 2020, organiziran prvi občni zbor in potrjeno prvo vodstvo kluba. Prvi predsednik je postal Matjaž Mazzini, podpredsednik oziroma tajnik pa Marko Kavčič iz Žirov. Sedež kluba je bil soglasno določen v Žireh.

Eden od ključnih ciljev kluba je ob nadaljevanju tekočih dejavnosti povečati zanimanje za to kraljevsko igro predvsem med mladimi, kar nam bo, tudi s pomočjo Šahovske zveze Slovenije in njene komisije za promocijo šaha, katere predsednik je letos postal avtor teh vrstic, brez dvoma uspelo.

Šah mat

Šah je nedvomno kraljevska igra in v današnji poplavi video računalniških igraric predstavlja resnično alternativo »kisanju možganov« pri otrocih, saj spodbuja razvoj številnih pozitivnih značajskih lastnosti pri otrocih kot tudi pri starejših. Zlasti pa je šah v času virtualnih stikov na socialnih omrežjih, ki vedno bolj prevladujejo med ljudmi vseh generacij, lepa prilika za druženje in navezovanje pristnih stikov, ki danes postajajo vedno bolj izjema kot pravilo. Ali kot pravi šahovski moto: *Gens una summus*, kar dobesedno pomeni »Ena družina smo«. In to še kako drži. Tudi na Poljanskem.

Matjaž Mazzini

Kratka zgodba o poljanskem tenisu

Začetki razmišljanja o graditvi teniškega igrišča v Poljanah segajo v konec osemdesetih let. Pogoji za to je bilo zemljišče pod staro šolo, ki je bilo prodano skupaj s stavbo takratni tovarni LTH – Obratu (oz. TOZDU) Poljane. Kupnina od stavbe in igrišča pa je šla za dokončanje nove, takrat še Podružnične šole Poljane. Vodja obrata v Poljanah je bil Milan Vrabič, vodja kadrovske službe v LTH-ju pa Janez Berce. Oba navdušena igralca tenisa. Gradnja in lastništvo igrišča je bilo zamišljeno kot nekakšno družbeno-zasebno partnerstvo, s tem da naj bi družbeni del partnerstva predstavljalo Športno društvo Poljane. Zraven so se v prostorih šole zgradile še garderobe, stranišča ter kabine za prhanje in to predvsem za potrebe igranja namiznega tenisa, predvsem kot rekreacija za zaposlene v obratu LTH-ja.

Gradnja dveh teniških igrišč je potekala ob veliki podpori takratnega Rudnika Žirovski vrh ter ob veliki zavzetosti Janija Bogataja. Tudi sam velik ljubitelj tenisa je s svojim posredovanjem pripomogel k prispevku, ki ga je športno društvo kot svoj delež vložilo v partnersko podjetje. Teniški navdušenci smo opravili veliko prostovoljnih ur dela, ko sta se urejali okolica in zunanja garderoba s priročnim »bifejem«.

Prva leta je bilo igrišče, katerega skrbnik je bil Zoro Hren, polno zasedeno. Ljudje so lepo sprejeli nov šport in potreba po začetnih tečajih učenja tenisa je bila velika. Zvrstilo se je kar nekaj tečajev, tudi nadaljevalnih. Imeli smo interno ligo ter ligo dvojic. Igrišče je postalo zbirališče mladine.

Igrišče je obratovalo vse do leta 1996, ko je staro šolo skupaj z igriščem kupil Bojan Stanonik. Staro šolo je potreboval za svojo obrtno dejavnost, igrišča pa sprva ne. Kljub prvotnim zagotovilom, da zemljišča pred šolo ne bo potreboval, je kasneje, ko je začel graditi nov objekt, nenadoma izrazil potrebo po zemljišču. S tem se je usoda teniškega igrišča v Poljanah zapečatila.

Kakor koli že. Teniška igrišča v Poljanah že od samega začetka niso imela sreče. Tenisači smo se po ukinitvi oziroma podrtju igrišča razkropili po vsej nekdanji škofjeloški občini in večinoma še vedno igramo to lepo igro z loparjem in rumeno žogico na pretežno peščenih igriščih.

Anton Krek

ŠD Mladi vrh na OŠ Poljane

Rojstni dan Športnega društva Mladi vrh na Osnovni šoli Poljane je 15. januar 1999. Kot učitelj športne vzgoje sem bil pobudnik ustanovitve društva in izpeljal vse potrebno za njegovo ustanovitev. Njegovi začetki so bili zgodovinski dnevi za vse, učence in učitelje. Veselili smo se novih izzivov, obenem pa me je kot prvega predsednika društva bremenila velika skrb. Bomo uspešni na organizacijskem in tekmovalnem področju? Bomo z našimi učenci na športnem področju dosegli kaj odmevnega? Prinesli kakšen pokal na šolo?

Ožji izvršni odbor društva in učitelji športa smo se takoj lotili dela. Organizirali smo krožke: nogomet, rokomet, mini rokomet, košarko, odbojko, namizni tenis, šah, ples in orientacijski tek. Vsi ti krožki delujejo še danes. Že tretje leto pa deluje krožek »Tee-ball«. Omeniti moram še delovanje krožka nogomet – deklice v letih od 2006 do 2009. Vsako leto smo se udeležili regijskega tekmovanja in vedno zasedli drugo mesto.

Organizacijsko smo zastavili zelo pestro ponudbo dejavnosti za učence in lahko z veseljem zapišem, da je obisk po posameznih krožkih zelo velik, čeprav imamo veliko vozačev, ki lovijo zadnje kombije za prevoz domov. Udeležujemo se šolskih tekmovanj na medobčinski, regijski in državni ravni. V orientacijskem teku smo se trikrat udeležili svetovnega prvenstva. Udeležili smo se tudi svetovnega prvenstva v šahu za deklice do 16. leta starosti.

Bojazen o neuspehih na tekmovanjih je bila očitno odveč. V športu velja sveto pravilo, da le kdor dobro dela, je lahko uspešen. Z uspešnim nastopom na široko zastopanem in kakovostnem nogometnem turnirju v Bohinju smo osvojili svoj prvi pokal ter ga prinesli na šolo. Turnir je organizirala Nogometna zveza Slovenije, *Rad igram nogomet – Bohinj 2003*. Na turnirju so nastopile nogometne ekipe renomiranih nogometnih klubov iz gorenjske regije in Ljubljane. Naša šola je z igro in rezultati vzbudila veliko pozornost. Zasedli smo tretje mesto in dobili lep pokal. Vsi učenci so ga hoteli videti. Učitelj glasbenega pouka Matjaž Slabe ga je prišel iskati v zbornico in ga nosil od razreda do razreda. Ko to pišem, mi silijo solze v oči. Takšen je bil začetek, poln čustev in pričakovanj. Dobili smo samopotrditev, da smo lahko uspešni.

Sledili so novi vrhunski rezultati. Leta 2005 smo na naši šoli prvič organizirali državno prvenstvo v orientacijskem teku. Vodja projekta je bila tedanja ravnateljica gospa Ivanka Oblak. Pri organizaciji so sodelovali vsi učitelji s posameznimi zadolžitvami. Projekt je bil izpeljan zelo uspešno z vrhunskimi rezultati. Osvojili smo ekipno prvo mesto ter tako postali državni prvaki. Pred tem smo pridobili novo orienta-

Državni prvaki v orientaciji v šolskem letu 2005/2006, uvrščeni na svetovno prvenstvo v Pezinoku, Slovaška

cijsko karto. Pri dekletih je tretje mesto osvojila Maja Krek, pri fantih pa so bili na prvih štirih mestih Gašper Oblak, Simon Demšar, Gašper Klinec in Tadej Derlink. Kot državni prvaki smo nastopili na svetovnem prvenstvu, ki je spomladi 2006 potekalo na Slovaškem v Pezinoku.

Pod vodstvom učitelja športne vzgoje Aleša Mraka se je naša šola še dvakrat uvrstila na svetovno prvenstvo: leta 2007 smo ekipno dosegli prvo mesto na državnem prvenstvu in se uvrstili na svetovno prvenstvo, ki je potekalo spomladi leta 2008 na Škotskem v Edinburgu, v šolskem letu 2008/2009 smo spet osvojili ekipni naslov državnih prvakov in se uvrstili na svetovno prvenstvo, ki je tistega leta potekalo v okolici Madrida v Španiji.

Omeniti moram tudi šahovski krožek, vodil ga je Mirko Robba, zelo uspešno. Naši učenci so osvojili veliko priznanj in pokalov na medobčinskih in regijskih tekmovanjih. Najodmevnejši je bil rezultat Barbare Robba na državnem pr-

venstvu leta 2007 v Murski Soboti, ko je v konkurenci deklet do 15 let osvojila tretje mesto in si pridobila pravico nastopa na svetovnem prvenstvu v Grčiji.

Udeleževali smo se tudi šolskih tekmovanj v streljanju z zračno puško. Na šolskem državnem prvenstvu smo nastopili trikrat. Naši trije mušketirji: Lenart Oblak, Gašper Oblak in Andrej Peternel se lahko pohvalijo z drugim mestom ekipno in s prvim mestom Gašperja Oblaka v konkurenci posameznikov.

Naštel sem nekaj najboljših dosežkov naših učenk in učencev. Seveda pa ni namen ustanovitve društva samo lov za rezultati. Zelo veseli bomo, če se bo trend množičnosti v posameznih kroških nadaljeval. Učenci se s športnim udejstvovanjem naučijo novih gibalnih znanj, boljšega sodelovanja, medsebojne pomoči, spoštovanja, strpnosti in sprejemanja drugačnosti.

Janez Titan,
predsednik ŠD Mladi vrh

Odbojarska ekipa ŠD Mladi vrh, okrog leta 2000

Kostanjev piknik v Paklenici

Od plezalnih začetkov do Cempina

Kot mlad nadobuden fant sem se rodil visoko v hribih na kmetiji. Moja mladost v brezmejnem prostranstvu me je izoblikovala, da sem postajal iz dneva v dan hitrejši, spretnejši, iznajdljiv in samozavesten. Ko sem prvič stopil v svet, je bil prvi razred osnovne šole v dolini, kjer sem spoznal, da ta prostor ni zame in da se ne znajdem v njem.

Pot iz šole do doma je bila dolga, saj takrat še ni bilo organiziranih šolskih prevozov. Velikokrat sem šel peš iz šole po svoji poti, ki sem si jo sam izbral, danes so tam celo gozdne ceste, takrat so bile samo gamsove stezice ali pa še te ne. V srednji šoli sem spoznal, kaj je svoboda in kako jo lahko hitro izgubiš. Ker sem bil daleč od doma, zaprt med štiri stene, sem nekega dne prebral plakat: »Alpinistični odsek Škofja Loka vabi nove člane v društvo.« Zanimalo me je, kaj se dogaja tam.

Kot zelenec sem v društvu opazoval dogodke s strani, v meni pa je postal vedno močnejši glas, da sem našel nekaj, kar je samo zame, svoboda gibanja v naravi, brez povzpetništva, samohvale, nadutosti. Spoznal sem alpinizem kot način življenja, kjer vrednote iz pokvarjenega sveta ne veljajo. Stena, ki jo hočeš preplezati, ne dovoli goljufig. V steni se srečaš z resničnostjo. Pot me je vodila nazaj v Selško dolino, saj so tam selški fantje ustanovili alpinistično sekcijo pod okriljem AO Kranj. Spoznal sem odlične fante Matevža, Franceta, Staneta, Miha, ki je bil takrat načelnik. Veliko smo plezali s Kranjčani: Markičem, Štremfljem, Nejcem, Markom, Tomom. Srkal sem njihovo

znanje in izkušnje, ki so mi ga dajali. Kmalu je sledila prva odprava.

Po vrnitvi iz Tjanšana sem prevzel načelnštvo kot mladi perspektivni alpinist. V društvu se je članstvo pomladilo, veliko je bilo deklet, tako da je poleg alpinizma nastala prava mala ženitvena posredovalnica. Tudi sam sem bil deležen te pogače. Pot me je pripeljala v Poljansko dolino, kjer sva z ženo gradila dom za najine otroke. Alpinizem je bil še vedno na prvem mestu, veliko sem plezal z znanimi slovenskimi alpinisti, saj doma nisem imel pravih so-

Drago Frelih, začetnik plezalnega društva Cempin

plezalcev. Pot me je spet pripeljala nazaj v Škofjo Loko, kjer sva po Pletovi smrti z Bricem prevzela alpinistično šolo pri plezalnem klubu. Štiri leta sva vzgajala kadre, ki jih danes srečujete in berete o njih. V tem obdobju bogovi niso bili naklonjeni alpinizmu, modna muha je bila naklonjena športnemu in balvanskemu plezanju, podprta s hrupno publiko. Alpinisti smo ostali v senci, sami v mrzlih stenah, le Tomaž si je izbral aplikacijo poročanja in spremljanja preko mobilnih telefonov. Toda ta način gladiatorstva je bil zanj usoden.

Med športnimi plezalci in alpinisti v klubu Škofja Loka je prehajalo do prevelikega razkoraka, zato sva z Bricem sklenila, da greva vsak svojo pot; on je ustanovil plezalni center Bric Alp, jaz pa Cempin. Ni bila napaka ustanoviti plezalnega društva med polanskimi pukli, saj že žanjemo osemletne sado-ve svojega dela. V društvu imamo najmlajše, ki jih učimo veščine športnega plezanja. Trenerji, ki skrbijo za mladino, so prav tako z domačega zelnika: Anja, Meta in Nejc. Ponosni smo na prvega alpinista Janeza iz naše šole, ki je potrdil znanje pred državno komisijo za alpinizem, da je pridobil zadosti znanja in izkušenj v društvu. Smo polnopravni člani Planinske zveze Slovenije. Sam sem zelo zadovoljen, da imamo v društvu močno ekipo, ki je pripravljena delati še naprej: Blaž, Dušan, Dejan, Brigita, Renata. Načelnštvo društva sem predal Jaku, ki dobro opravlja svoje naloge.

Ob tej priložnosti pa vabimo vse Poljance, ljubitelje hribov in plezanja, v Alpinistično šolo, kjer boste lahko pridobili znanje in izkušnje, leta niso pogoj. Vsi člani društva se imamo fajn, saj je to naš moto.

Drago Frelih

Vražji Poljanki, Ema Klinec in Nika Križnar

Vražji Poljanki

Dobile smo se ob kranjski skakalnici pod Šmarjetno goro ravno po jutranjem treningu. Ema Klinec in Nika Križnar, obe članici smučarsko skakalnega kluba Žiri, sta se komajda kaj utrujeni poslavljali od trenerja Zorana Zupančiča in pomočnika trenerja Anžeta Lavtižarja, Emo pa je čakal še posvet pri fizioterapevtu Gabru Arhu. Z nasmehom na obrazu je Arh dejal, da »ima sicer najraje, da Emo in Niko vidi čim manj«, saj to pomeni, da skupaj uspešno preprečujejo nastanek poškodb, ki so za profesionalne športnike stalnica.

Preden sta se 22-letna Klinčeva in 20-letna Križnarjeva lahko v svetovnem pokalu začeli odrivati z odskočnih miz svetovnih skakalnic skupaj z Maren Lundby in Saro Takanaši, sta znanje nabirali pri njunih dosedanjih trenerjih. Ti so jima s svojim širokim vedenjem in zaupanjem vanju podelili dobro popotnico za naprej. Na poti razvoja ju je podpiralo tudi Športno društvo Poljane.

Domačini se vajinih začetkov morajo spominjati še, ko so za vaju lahko navijali na skakalnici na Volči. Če bi lahko, kako bi primerjali skoke na Volči s temi za tekme svetovnega pokala?

Nika: Takrat sem s skoki ravno začnjala in nisem še vedela, ali grem v pravo smer. Predvsem sem uživala. Še zdaj, ko grem pogledat skoke naših orlov na kakšno večjo skakalnico, se spomnim majhne punčke za ograjo, ki je hotela dobiti vse avtograme znanih skakalcev, zdaj pa sem jaz tista, ki jih delim. To je prva očitna razlika. Kar se pa tiče pristopa k tekmovanju, je zdaj povsem na višji ravni. Čeprav je včasih psihično naporno, je užitek ob skakanju ostal. In to me žene naprej.

Drugečrna je tudi oprema, kot so smuči in pancerji. Na Volči sem skakala še z alpskimi smučmi, oblečen pa sem imela že dres, za kar me je trener oka-

ral, saj je bil to moj edini dres, ki sem ga imela za treninge in uradne tekme (smeh). Tudi skakalnica je bila takrat že dotrajana.

Ema: Jaz se Volče spomnim še, ko sem šla gledat tekmo sestre Barbare. Nekje je shranjen posnetek, ko sva se z bratrancem zgolj kot gledalca nastavljala kameram. Morda je bila to tudi zadnja tekma za pokal Cockta. Ko pa sem tam nazadnje skakala, si je sotekmovalec poškodoval nogo in trenerji zaradi slabe infrastrukture niso želeli tvegati poškodb. Prestavili smo se na skakalnico v Žiri, kar se je pokazalo za dobro spremembo. Grem pa še zdaj včasih rada na Volčo in malo obudim spomine.

Nika: Je pa Ema na Volči skakala v okviru uradnih tekem, medtem ko sem jaz skakala na tekmi, ki so jo organizirali kar vaščani sami. Naslednje leto je bila na prireditvi starostna omejitev zaradi varnosti, saj je prvo leto preveč mojih sovrstnikov padlo. Drugo leto nisem več skakala, saj sem bila premlada.

So občutki pred skoki zdaj podobni tistim, ki sta jih imeli ob začetnih tekmovalnih skokih?

Ema v lovu na daljavo

Nika: Trema je vedno prisotna, ampak mlajši kot si, bolj si neumen. Vsaj pri sebi vidim, da, ko sem začela skakati, sem upala in komaj čakala, da grem čim prej na najvišjo skakalnico. Sploh se me ni dalo ustaviti. Ko pa na tekmo stopam sedaj, to storim bolj previdno, saj večje skakalnice lahko povečajo možnost za napake in padce. V tistih letih sem bila kar malo brezglava, nisem še razumela bistva tega športa.

Ema: Kot mlajši hočeš na vedno večje skakalnice in je trener tisti, ki ti pove, kdaj si pripravljen. Zdaj morda, če vidiš, da so velike skakalnice zate pretežke, kar sam izraziš željo, da bi šel na manjšo skakalnico, da obnoviš osnove. Tudi na treninge hodimo zdaj z name-

nom, da bi popravili tehniko ali kako-vost skokov, ko pa si mlad, včasih ne veš niti, zakaj skačeš dobro oziroma slabo. Sčasoma to s pomočjo trenerja ugotoviš.

Trenerji so torej poslušni za vaše želje.

Obe: Seveda.

Nika: Smo pa velikokrat tudi me tiste »ta ihtaste«, ki ne bi šle rade na manjše skakalnice, zato povsem razumemo, če mora trener zaropotati. Prav je, da upoštevamo drug drugega.

Ema: Potrebne je veliko komunikacije. Sploh trener Zoran je tisti, ki išče skupno pot med nami in njim, da se vsi strinjamo z načinom dela. Po navadi je celo korak ali dva pred razmišljanjem nas tekmovalcev, saj vidi širšo sliko.

Nika: Pravijo, da uspeš, če je tvoj trener malo zabaven, ampak tudi zelo resen. Ne more ti vedno dajati prav, včasih ti mora tudi nasprotovati. Se pa zavedamo, da so tako naši kot njegovi cilji visoki.

Obe sta začeli skakati po vzoru vajinih starejših bratov in sester. Imata kakšno zanimivo izkušnjo iz časa vajinih začetkov?

Nika: Odkar sem začela skakati pa do lanskega leta sem mislila, da sem s skoki začela zaradi starejših bratov, ampak

ne. Mami mi je povedala, da sem bila jaz tista, ki je bila trmasta, da bo začela skakati. Šele nato sta se moji želji pridružila brata. Vedno sem mislila, da sta me v to gnala onadva, ampak sem bila očitno jaz tista, zaradi katere smo šli na dan odprtih vrat na skakalnico v Žiri.

Ema: Mene pa sta res navdušila Barbara in Gašper. Če bi bilo možno, bi začela skakati že pred vstopom v šolo, a so atiju svetovali, da je najprimernejši čas za začetek treniranja okoli šestega leta. Vedno sta mi bila za vzor in zdaj včasih tudi pogrešam trenutke, ko sva po tekmah hodili skupaj z Barbaro in bili tudi skupaj v sobi, saj se takoj počutiš bolj domače. Morda me je imela včasih tudi dovolj, ker sem bila ves čas okoli nje (smeh).

Vama to, da prihajata skoraj iz sosednjih vasi in se poznata že od prej, olajša skupaj preživeti čas na tekmah? Najdeta oporo druga v drugi?

Nika: Ko sem začela skakati v Žireh, sem bila v drugi kakovostni ekipi, Ema pa v prvi in bili sva eni redkih skakalk. Že takrat, ko sem skakala kot predskakalka, mi je bila Ema vzor. Če so tekme zaradi premalo tekmovalk morale združiti, sva tekmovali tudi skupaj. Še vedno imam shranjene pokale, ko je bila Ema prva, jaz pa druga.

Če gremo po svetu, lahko svojo trenutno formo primerjamo s tujimi tekmovalkami. V primeru, kot je denimo novi koronavirus, pa nam ne ostane drugega, kot da se moramo preprosto primerjati med seboj, ker nimamo drugih tekmovalk. Tako lažje spremljamo svojo trenutno formo.

Ema: Mogoče sva si z Niko karakterni zelo različni, ampak sva tako tekmovalni, da če združiva svoje lastnosti, dobiva zelo dober model tekmovalca. Zoran včasih tudi reče, da bi morala biti jaz recimo bolj napadalna v mizi, za Niko, da se mora kdaj bolj umiriti. Smo pa s puncami, s katerimi skačemo, dobra ekipa.

V medijih vaju novinarji in reporterji pogosto pokličejo vražji Slovenki. Kaj vaju dela vražji?

Nika, Frenštát, Češka

Nika: Vse. (smeh) Vse po malem. Pri meni sta to trma in zagnanost v športu. Pa tudi otroštvo, ki ga ohranjam v sebi, in upam, da ga ne bom izgubila.

Ema: To, zakaj sem začela skakati. Vedno, ko prideš na kakšno prelomnico, se je dobro spomniti, zakaj si začel in kaj ti v življenju veliko pomeni. Morda me vražjo dela tudi to, da sem doma iz vasi, torej Poljan, in smo navajeni delati, biti pridni ... skakati daleč.

Morata pa za svoja leta biti zelo disciplinirani in odgovorni.

Nika: V začetku sem imela veliko težav s tem, da sem morala paziti na opremo, ki si jo moral ohraniti za kar nekaj let. Zdaj na srečo dobimo nove kose opreme vsako leto. Pozna se, da veliko boljše skrbim za tiste stvari, za katere včasih nisem.

Ema: Ja, skoke sem od samega začetka vzela resno, morda včasih še preveč, in se osredotočala na šolo in na šport. V določenih obdobjih to morda pride tudi za tabo. Ampak včasih moraš kakšno stvar riskirati, da drugje profitiraš. Veliko je športnikov, ki imajo drugačno osebnost in mišljenje, a postanejo vseeno bolj odgovorni, kot bi bili sicer. Ne nazadnje smo vendarle v ekipi in moramo drug drugega spodbujati in spodbujati. Kar je kdaj tudi težko.

Nika: Spodbujanje je pri ekipnih tekmovanjih res pomembno. Če bi osebo rada kaj spremenila, bi to, da bi se tudi na posameznih tekmah spodbujale tako, kot se spodbujamo na ekipnih.

Pa je, da lažje spodbujate druga drugo, pomembno imeti določene želje in cilje najprej pri sebi?

Nika: Moje cilje iz otroštva mi je uspelo potegniti do trenutne točke v življenju. Uresničila se mi je recimo želja nastopiti na olimpijskih igrah. Moraš pa vedno imeti nekaj kratkoročnih in nekaj dolgoročnih ciljev. Vseh ti morda ne uspe doseči. Sama si zastavim cilje kar visoko.

Ema: Dober pregovor je, da moraš na tarči vedno meriti v sredino, potem pa kdaj zadeneš tudi okrog. Ampak cilj je v osnovi doseči najboljše, saj takrat iz sebe iztisneš več in dosežeš več, kot misliš, da si sposoben. V osnovi ti dolgoročni cilj ostane, zanj pa presodiš, ali si ga res sposoben doseči. To se je meni zgodilo lani po drugi poškodbi, ko fizično še nisem bila pripravljena, da se vrnem, sem pa k temu stremela. In uspelo mi je. Za nekaj več pa se bo treba znova potruditi.

To je bila tvoja že druga resnejša poškodba, Ema, pri Niki na srečo nismo videli še nobene.

(Obe sta začeli s pestmi trkati na lesen klop.)

So bile poškodbe ali možnosti zanje na kateri koli točki vajine kariere že razlog, da bi postavili smuč v kot?

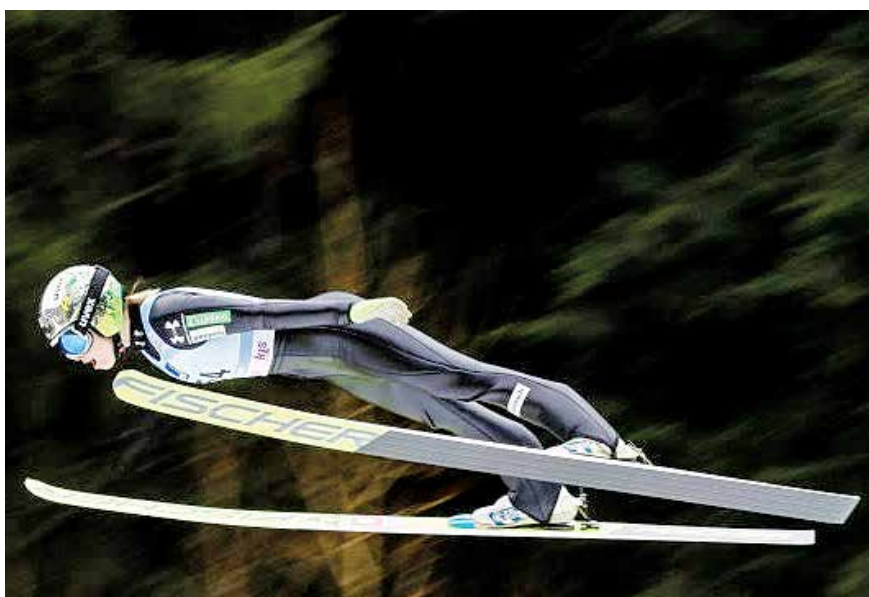
Ema: Zagotovo sem se spraševala, ali je še sploh smiselno ali ni. Pomembno mi je bilo to, da sem se vprašala, ali se lahko vrnem na raven, na kateri sem skakala pred poškodbo oziroma še boljše. S pomočjo trenerjev smo ugotovili, da je to mogoče in sem prišla s trdim delom nazaj. Iz celotnega poteka dogodkov pa sem se veliko naučila. Če se ne bi trudila za to vrnitev, bi se pa morala potruditi za kaj drugega v življenju, kar imam rada.

Ema, Frenštát, Češka

Nika: Pri meni še ne. Upam, da tudi ne bodo, ker si poškodb seveda ne želim. Emi moram samo zaploskati, da se je lahko vrnila nazaj. Zase vem, da imam težave s hrbtom, tudi bolečine v kolenu so, ampak to so stranske težave, za katere upam, da se ne razvijejo v kaj večjega. Ker imam tudi eno nogo malenkost daljšo od druge, imam težave denimo pri poskokih ali dvigih uteži. Zato je pomembno, da pazim, kako izvajam vaje.

Nas je pa lansko leto s poškodbo presenetila tudi Urša Bogataj in to je povzročilo korak nazaj tudi v mojih skokih. Poškodba se me je dotaknila. Sploh, ker sva skupaj v sobi na tekmovanjih in se ti zdi, da ti oseba, ki si se ji lahko tudi bolj

Nika v lovu na daljavo

Nika in Ema v izteku skakalnice

zaupal, manjka. Poškodba enega lahko res vpliva na celo ekipo.

Novi koronavirus je vplival tudi na spored tekem ženskih skokov, sredi avgusta ste nastopile v češkem Frenštatu na edini tekmi za veliko poletno nagrado. Kako težko je bilo vzdrževati pripravo, podobno prejšnjim sezonam?

Nika: Sama sem tempo poskusila ohraniti tak kot prejšnjo sezono. Morda še bolj kot sicer, saj me je skrbelo, da mi lanske pripravljenosti ne bo uspelo doseči. Delali smo po programu vsak sam doma. Ko smo se začeli ponovno dobivati skupaj, je bilo povsem drugače. Na prvem treningu sem si mislila, zakaj sploh treniramo skupaj. Da sem na

pravi poti in formi, sem videla z osvojenim poletno veliko nagrado na Češkem, kljub temu da je bila ženska konkurenca okarana, ker se je ni udeležila v tako dobri zasedbi. Na žalost je tekem manj, a se moramo temu prilagoditi.

Ema: Tudi jaz sem imela kar srečo, da sem imela dobre pogoje za trening. Me je pa malo skrbelo, ker sem tip tekmovalca, ki je odvisen od tekem. Spremenjen način dela mi je po drugi strani dal vedeti, da moram k treningom pristopiti, kot da bi bila tekmovalka. Zavedamo se, da so okoliščine za vse tekmovalce iste, iz njih pa lahko največ potegneš sam.

Pričakovanja za ponovno vrnitev so že visoka.

Nika: Sama imam zelo rada ta tekmovalni ritem. Takrat najbolj zaživim in uživam v skokih, če le ni napak, ki bi jih morala odpravljati med tekmi. Izvedli bomo lahko vsaj pokalne tekme, komaj čakam, da se začnejo še ostale. Po drugi strani pa vem, da nisem še dovolj dobro pripravljena.

Ema: Tudi jaz še nisem povsem pripravljena. Vedno bi bil lahko še bolj pripravljen, kot si. Ne veš pa, kako so pripravljene ostale tekmovalke. Na tekмах poletne sezone morda sotekmovke niso v najboljši formi, tako da lahko njihovi rezultati dajo lažni občutek pripravljenosti. Trenutno upam, da bomo res varni in bodo omejitve čim manj moteče za tekmovalce.

Obe prihajata iz velikih družin. Ali v obilici treningov, tekem in potovanj kakovost družinskega in ljubezenskega življenja pade?

Nika: Pravijo, da je za razmerje dobro, da se kdaj ne vidiš, ker si potem še toliko bolj vesel, ko prideš domov. Če si predolgo časa skupaj, lahko pride tudi do kakšnega slabšega razmerja. Tako pa greš malo stran, in ko se vrneš nazaj, jih imaš še raje. Smo pa ves čas povezani tudi po videoklicih in se lahko pohecamo skupaj kljub temu, da nismo skupaj. Pomembno je, da znaš ohranjati razmerja.

Ema: Če je partner pravi, bo znal upoštevati tudi to, da te morda dalj časa ni. Domači pa so navajeni, da me ni, hkrati pa tudi zelo veseli, ko pridem. Vedno pred odhodom prav posebej pozdravim staro mamo, starejši bratje in sestre pa so zdaj že večinoma odseljeni, tako da se slišimo po esemesih. Ko se dobimo v živo, je pa toliko lepše.

Nika: Najboljši trenutek je, ko prideš domov in so te vsi veseli. Polno nekih čustev pride. Ko sem recimo v Ljubnem dosegla dober dosežek, se tega takrat še nisem povsem zavedala. Stena se postavi pred tabo, ni zavedanja, kaj ti je uspelo doseči. Ko pa prideš v stik z domačimi, te kar oblijejo vse solze, ki jih prej nikjer ni bilo. Ko ti vsi ostali kaže-

jo ljubezen do tvojega športa, ko veš, da so navijali zate.

Dober občutek je, ko pride skoraj cela vas navijat zate na domačo tekmo in se lahko dobimo še po tekmi. Najraje bi si ponovno zavrtela te trenutke. Velikokrat pogledam tudi kakšno tekmo ali fotografije za nazaj in me ravno tako oblijejo vsi ti občutki, ki sem jih doživljala prej. Razumem starše, da zaradi kmetije ne morejo hoditi naokrog, ampak mi še toliko več pomeni, ko pridejo na Ljubno in za kmetijo poskrbi starejši brat.

Slišati glasove domačih navijačev pod skakalnico doda veter, ki včasih tudi kroji tekme smučarskih skokov. Je skakati s podporo domačih navijačev lažje, kot če vas imajo zgolj v mislih?

Nika: Ko sem imela domačo tekmo v Žireh, se spomnim, da je moj mlajši bratec prosil, ali lahko po mikrofону reče »Dajmo, Nika!«, preden bom skočila. Za to nisem vedela, dokler se nisem usedla na odskočno rampo. In to me je res nasmejalo, morda sem še kakšno solzo spustila in tudi dobro skočila. V tem primeru je bil dovolj že en navijač, kaj šele ko je cela skupina. In mene to res premakne. Sploh na Ljubnem. Morda je kdo opazil, ampak vedno se zasmejem, ker mi je fino, da jih vidim spodaj. Uživam in se povsem sprostim.

Ali imata tudi vidve kdaj pred skoki v mislih navijače ali so takrat prednostne druge stvari? Razmišljata o skoku, je v vajini glavi praznina?

Nika: V tistem trenutku o skoku razmišljam najmanj.

Ema: Ja, enako.

Nika: To je po mojem najboljša za skok. Sama gledam, kako dobre barve so pod skakalnico, kako glasni so navijači, samo da ne razmišljam o skoku. Ko enkrat to odmislim, dobro skočim.

Ema: Ker nekaj časa zaradi poškodb nisem skakala, je bilo to vzdušje letos

še toliko bolj fenomenalno, tudi raven skokov se je dvignila. Če pa pogledam svoje izraze na odskočni rampi, se vidi, da sem povsem osredotočena. Imam neko svojo pot pred skokom, vem, kaj moram narediti in v ekipi me poznajo, kako delujem. Pred tekmo ima vsak neko fazo priprave in ko enkrat spoznaš nekoga, kako dela, ga pustiš pri miru. Včasih to morda deluje čudno, ampak ko dobro skočiš, si rečeš, »pomagalo je«.

Nika: V nasprotju z ostalimi dekletimi sama malo izstopam. Pred tekmo bi rada, da se nekdo z mano pogovarja, heca, me zamoti. Do drugih zato raje pristopam z distanco, ker če vidim, da je Ema osredotočena, vem, da bo naredila dober skok. Po tekmi se rade pohecamo, »saj sem vedela, da boš dobro skočila, se ti je videlo«.

Če bi bila recimo Nika preglasna v tvoji fazi koncentracije, Ema, bi te gotovo zmotilo.

Ema: Ne, včasih je tudi fino, ker te to nevtralizira. Je pa tako, če si na dan tekem dovolj trden, te ne more nič premakniti. Če smo imeli pozimi kakšno tekmo slabše skoke, je padlo tudi vzdušje med nami, in takrat smo prinesli kakšno žogo ter se začeli hecati. Vse je šlo na bolje. In to je umetnost, spremeniti občutke čez dan. Tudi pri Niki se točno vidi, ali je slabe volje in zna spremeniti razpoloženje ter dobro skočiti.

Katero izmed obilice odličij in nazivov prvakinj vama je najljubše?

Nika: Meni je trenutno iz velike polektne nagrade na Češkem, ker sem dobila vse v enem kosu.

Ema: Komaj smo kombi zaprli. (smeh)

Nika: Zmaga v skupnem seštevku in trije pokali so mi dobra popotnica, da bom uspela v sezoni. Mi pa veliko pomenijo vse stopničke v svetovnem pokalu, kot tudi mladinsko svetovno prvenstvo v švicarskem Kandterstegu. Je kar nekaj tekmovanj, ne morem pa reči, da je kakšno prav izstopalo.

Ema: Včasih, ko sem še štela odličja, smo dajali pokale in nagrade v omaro skupaj z Barbarinimi, nato pa sem se odločila, da vsako odličje postavim na mizo za en dan, ga spravim v škatlo in se osredotočim na drugega. Težko je izbrati, mi pa je iz mladinske kariere zagotovo pomembna medalja iz mladinskega svetovnega prvenstva, ki je bila moj cilj, pa se mi je velikokrat izmuznila. Ko sem osvojila kar dve medalji, sem dojela, da se da, če si vztrajen. Po drugi poškodbi mi veliko pomeni tudi ta iz Klingenthala, ko sem šla preko sebe in dobro skočila tudi na dolžini 120 metrov. Za tisto piko na i pa še čakam in delam na tem.

Če govorimo v številkah, imata kakšen poseben cilj, kolikšno dolžino oziroma kakovost skoka želita doseči?

Nika: Čim boljšega. (smeh) Vedno je še kakšna malenkost, ki se jo da popraviti. Tudi če misliš, da si naredil najboljši skok. Še vedno čakam na ta perfektni skok in upam, da se bo zgodil na olimpijskih.

Ema: Olimpijske igre so res dogodek, ki so za vsakega športnika nekaj posebnega. Moj cilj kariere je to, da ostanem konstanta in vedno bolj napredujem. Je pa tako, če zmagaš, potem se moraš še toliko bolj boriti, da ostaneš na vrhu. Če se ne, potem te bodo drugi prehiteli s svojim večjim zagonom.

Nika: Velikokrat pravijo, da je najlažje biti na prvem mestu, ampak ni tako. Ko si na vrhu, težko veš, koliko moraš svoje skoke še izboljšati, da te nihče ne bo prehitel.

Meta Gantar

Celostna podoba Športnega društva Poljane

Brez obleke je vsak cesar nag, tudi športni

Hoteli ali ne, vsaka organizacija ima svojo identiteto in posledično podobo. Med identiteto spadajo znak ali simbol, barve, prepoznavne pisave itd., medtem ko se podoba oblikuje pri vsakem posamezniku, ki prihaja v stik z identiteto same organizacije. Dojemanje posamezne organizacije tako ni odvisno samo od njenih osnovnih dejavnosti, smotrov, ciljev, temveč tudi od tega, kakšen vtis dobimo, ko prihajamo v stik z njo. In tukaj pomembno vlogo odigra t. i. celostna grafična podoba, sistem znakov in drugih elementov vizualne identitete, preko katere se organizacija predstavlja svetu. Kar velja tako za športna društva kot v enaki meri tudi za druge organizacije.

Športno društvo Poljane je v svojih začetkih delilo usodo večine športnih društev, ki v naših logih vizualni podobi prevelike pozornosti niso posvečale. Seveda porečejo nejeverni Tomaži, kaj nam bo znak in celostna grafična podoba, če niti osnovnih športnih rekvizitov nimamo. Najprej vsebina, potem pa embalaža. In tako je tudi bilo. In je v naših krajih ponekod tudi še danes, pa ne samo pri označevanju društev.

Prvi znak za društvo po letu 1970

Odnos do znaka pa se spremeni že v drugi polovici sedemdesetih let, ko se društvo počasi organizira in se s svojimi dejavnostmi pojavlja tudi zunaj lokalnega okolja. Glavna dejavnost društva je bila smučarija in temu je logično sledila tudi celostna podoba. Vsi, ki smo pozimi »štanfali« na Golavi, se spominjamo tistih dnevniških in pol-dnevniških kart, ki so že bile opremljene z verjetno prvim znakom društva, modro snežinko in napisom Športno društvo Poljane. Kdo je bil avtor tega, mi formalno ni poznano, verjetno pa Ive Šubic, ki je po pripovedovanju delal tudi prve grafične opreme plaket. Spominjam pa se, da je osrednjo vlogo

pri izdelavi lesenih kolajn ter pokalov, na katerih je bil vžgan ta znak, kasneje imel Drago Kisovec. Ta znak je potem vztrajal kot glavni označevalec društva vse do konca osemdesetih let prejšnjega stoletja in začetka zelenih zim, ki so odnesle smučarijo na Golavi ter s tem tudi zanimanje za delo v Športnem društvu. Generacija, ki je v osemdesetih letih vodila društvo in njegovo dejavnost osnovala na smučariji, se je izpela, novih idej ni bilo, drugih športov, razen za kratek čas morda tenisa, ki bi nadomestili smučanje, tudi ne, tako da je društvo v tem obdobju skoraj ugasnilo. In s tem je iz zavesti izginila počasi tudi snežinka kot osrednji simbol društva.

Mlada generacija, ki je prevzela društvo v začetku devetdesetih let, pa se je odločila šport v Poljanah postaviti na drugačne temelje ter spodbujati različne športne dejavnosti ter ponuditi športno dejavnost za vse krajanke, ne samo smučarje. S prenovo vsebine društva se je postavilo tudi drugačno izhodišče za oblikovanje znaka. Ker društvo ni bilo več le smučarski podaljšek, temveč središče za različne športne dejavnosti, je moral nov znak izražati to univezalno pestrost športnega dogaja-

nja v navezavi z označevalcem kraja, Poljanami.

Nova podoba za novo organizacijo v devetdesetih

Nov znak, ki sem ga oblikoval v drugi polovici devetdesetih let, je za izhodišče vzel športno figuro, izrisano kot športni piktogram v obliki črke P s piko namesto glave. Piktogram je bil umeščen v moder krog, ki se mu je dodalo napis Športno društvo Poljane. Iz samega znaka sva kasneje z Majo Kisovec razvila celoten niz uporabe znaka na različnih obrazcih, izkaznicah, štampiljki in ostalem, kar sodi k celostni podobi.

Prenovljena rešitev je s svojo simboliko bistveno odstopala od prejšnjega znaka v obliki snežinke in tudi s tem sporočala novo usmeritev športnega društva. Sam znak pa se je razširil tudi z več risanimi karikiranimi liki športnikov – fackoti, ki jih je izrisal Iztok Sitar in so postali sčasoma zelo prepoznavni grafični elementi celostne podobe, saj so se pojavljali ob znaku na vseh promocijskih materialih, majicah, dresih itd. Postali so tudi podlaga za diplome in plakate, kot tudi za izvajanje promocijskih dejavnosti, od te-

Maskote posameznih sekcij Športnega društva Poljane, avtor: Iztok Sitar

Celostna podoba Športnega društva Poljane je bila zasnovana po letu 1994, avtor: Matjaž Mazzini

kaških prireditvev, nogometnih turnirjev, smučarskih tekem do kolesarskih vzponov na Stari vrh.

Z diverzifikacijo društva in ustanavljanjem različnih sekcij pa se je osnovni znak začel pojavljati tudi v znakih teh sekcij. Najbolj na udaru so bile smučarska, tekaška in nogometna sekcija. Zlasti slednja je imela izdelan pravi športni grb s podobo nogometaša z glavo v obliki žoge, lento z letnico 1989 ter tremi zvezdicami na vrhu. Vsaka od njih je simbolizirala eno od najpomembnejših turnirskih ali ligaških zmag. Prav tako je znak društva krasił znak šahovske sekcije, pri kateri se je pojavil na osrednjem delu šahovske figure kralja. Pri tekaški sekciji pa je ključno označevalno vlogo odigral facko tekač.

Z razvojem ostalih sekcij v zadnjem desetletju pa se je uporaba znaka kot primarnega označevalca društva počasi umikala in dala prednost znakom posameznih športnih dejavnosti, ki so izšle iz matičnega društva. Nekatera so tako vzela znak športnega društva za svojega, druga ne. Sekcije športnega društva: nogometna, tekaška, šahovska, časomerilska sekcija so tako logiki znaka ŠD Poljane še vedno sledile, medtem ko druge: Smučarski klub Pol-

jane, kolesarska sekcija INDU team, ter floorball ekipa Polanska banda, pa ne.

Športni marketing po letu 2000

Tako kot se je v zadnjih petdesetih letih spreminjal šport, tako se je spreminjal tudi odnos do njega. Biti najboljši ni več dovolj. Prav tako kot biti dober, je postalo pomembno tudi biti opažen. Tako pri gledalcih, navijačih kot pri sponzorjih. Kar pa posledično pomeni, da je treba več energije in sredstev usmeriti tudi v promocijo.

Prvi prelom v označevanju društev v Poljanah se je zgodil z veliko spremembo v športnem društvu, ko iz enotnega

društva izideta največji sekciji: smučarska sekcija ter časomerilska ekipa. Pri obeh je bil razlog za prestop iz amaterizma v polprofesionalni pogon velik obseg dejavnosti, ki je za nadaljevanje delovanja zahteval drugačen pristop.

Smučarski klub Poljane je tako za svoj simbol vzel najvišjo goro Škofjeloškega hribovja, očaka Blegoš, izrisane kot odsev v značilnih smučarskih očalih, ter podpisanega z napisom SK Poljane. Timing Poljane, d. o. o., pa je prevzel osnovni element znaka ŠD Poljane, piktogram v obliki črke P, vpet v štoparico, s čimer je tudi na simbolni ravni sporočil svojo povezavo z matičnim društvom, ŠD Poljane.

Logotipi Polanske bande, Smučarskega kluba Poljane ter kolesarske ekipe INDU teama, različni avtorji

Športno društvo Poljane je z različnimi motivi opremilo številne majice ob različnih prireditvah. Primer Visoški tek, 2012.

Zanimiva je zlasti zgodba Timinga Poljane. Naložba v sodobno časomerilsko opremo, merjenje časa s čipi, je na nizkoprorračunskem trgu, ki je večinoma iskal časomerilske storitve osnovnega ranga, ter posledično velika konkurenca pri zahtevnejših meritvah s čipi, zahtevala drugačen, tudi bolj marketinško naravnani pristop. Ideja, ki se nam je porodila, je bila organizirati niz sprva tekaških prireditev, na katerih bi merili izključno s čipi in preko tega to storitev tudi promovirali. V nekaj mesecih usklajevanja vodje Timinga Poljane, d. o. o., Aleša Šubi-

ca, z organizatorji tekaških prireditev na Gorenjskem glede prenove takrat že dodobra usihajočega gorenjskega tekaškega pokala, se je počasi oblikovala ideja drugačnega in svežega športno-turističnega koncepta tekaških prireditev, ki smo ga poimenovali Gorenjska, moj planet.

Celostna podoba Timinga Poljane kot tudi serije tekov Gorenjska, moj planet, ki poteka že vse od leta 2015 po večjih gorenjskih lokacijah, poleg delne profesionalizacije in organizacijskega presežka predstavlja tudi vrh grafičnega

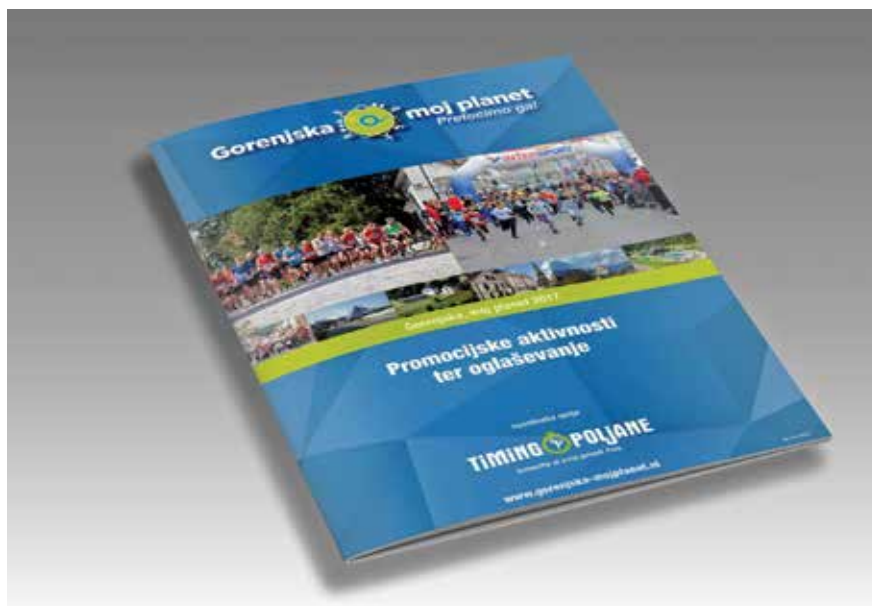
oblikovanja, izhajajočega iz matičnega društva. Tako v smislu poenotenja in standardizacije elementov grafičnega oblikovanja, kot zlasti v ustvarjeni prepoznavnosti znaka, spletne strani, socialnih omrežij, priložnostnih prospektov, letakov, štartnih številok ter smiselne integracije celostnih podob sponzorjev serije oz. posamičnih prireditev.

Tovrsten pristop po drugi strani predstavlja tudi odličen vzorčni model za ustvarjanje tržno prepoznavnih športnih dejavnosti primerljivih prireditev, kot je bil tudi poskus prenosa tega modela na serijo Primorskih pokalnih tekov ter na pokal SLOvenSKI maraton pod okriljem Smučarske zveze Slovenije.

Prepoznavnost poljanskih društev

Strateška odločitev v zgodnjih devetdesetih letih prejšnjega stoletja po sočasni podpori različnih športnih dejavnosti v Poljanah je tako v zadnjih tridesetih letih pripeljala do zelo široke palete uspešnih športnih panog. Z oblikovanjem različnih identitet posamičnih društev oz. panog se je sčasoma tudi razpršila moč osrednjega povezovalnega simbola društva, piktograma v obliki črke P. Posledično se je zmanjšala tudi prepoznavnost športa v Poljanah, zlasti v odnosu do zunanjih javnosti, zato bi bilo smiselno v naslednjem obdobju razmisliti o vrnitvi k strategiji krovnega označevanja posameznih društev, ki so izšla iz pred petdeset leti ustanovljenega ŠD Poljane. S tem bi bistveno povečali prepoznavnost športnega dogajanja v kraju in okolici, tako pri deležnikih, internih javnostih kot pri zunanjih javnostih. Tako bi se posledično okrepile sinergije prepoznavnosti športa ter tudi povečale možnosti za ohranjanje in pridobitev sponzorjev. Športno društvo Poljane namreč z vsemi iz njega izhajajočimi društvi brez dvoma ostaja najmočnejše društvo v občini, tako po številu prireditev kot uspešnosti športnikov, zato je razmislek v smeri integracije osnovnega elementa identitete ŠD Poljane v posamične identitete verjetno zelo na mestu.

TIMING POLJANE
Izmerite si svoj prosti čas.

Logotip Timinga Poljane in promocijski material tekaške serije Gorenjska, moj planet, 2013–2017, avtor: Matjaž Mazzini

Matjaž Mazzini

Blatfejest – za zabavo ali profesionalno?

Prava mera med prostovoljstvom in profesionalnostjo

Prostovoljstvo deluje na različnih področjih – kulturnem, okoljskem, socialnem, športnem, izobraževalnem, zdravstvenem, turističnem, v kriznih razmerah /.../ in ima velik pomen za skupnost, saj izboljšuje kakovost življenja v družbi, brani interese marginaliziranih posameznikov in skupin ter spodbuja aktivno državljanstvo.

Primerov prostovoljstva v naši okolici je veliko. Spomnimo se samo ekipe prostovoljcev, igralcev, ki je na gledališkem odru uprizorila Visoško kroniko in pustila velik pečat v lokalnem okolju in širše. Zelo dolgo zgodovino prostovoljstva v kraju ima Prostovoljno gasilsko društvo Poljane. Lep primer prostovoljstva je poplavljen in porušena Hotoveljska grapa, ki je pred leti pritegnila številne prostovoljce. Takoj ko se je zdanilo in je narasla voda odtekla, so brez napotkov in ukaza prijeli za lopate in metle. Skupaj z gasilci so reševali nastalo škodo. V vseh primerih je prostovoljce gnala notranja motivacija. Želeli so biti del dogajanja, del zgodbe, ki nagradi z osebnim zadovoljstvom oba, prostovoljca in tistega, ki mu je dejavnost namenjena. In na koncu je pridobila celotna skupnost, saj se je zaradi prostovoljstva vas tesneje povezala.

Tudi zgodbo Športnega društva pišejo prostovoljci, ki jih združuje skupni interes do športa. Vendar so formalno organizirani. Vodi jih predsednik s pomočjo upravnega odbora in zavezani so svojemu statutu. Vsi pa delujejo prostovoljno.

Ko so pred petdesetimi leti poljanski zanesenjaki vizionarsko razmišljali o mladini in športu in ustanovili Športno društvo Poljane, najbrž niso razmišljali o prostovoljstvu. Takratno mladino so hoteli spodbuditi h gibanju, druženju in zdravi porabi prostega časa. Podoben cilj zasleduje društvo še danes, le da so časi nekoliko drugačni. Zaradi veliko fizičnega dela na prostem, potrebe po športu nekdaj niso bile tako velike. Danes pa – ko nas šola in služba silita v vedno bolj v sedeč položaj in je fizičnega dela vedno manj, stresa in napetosti pa vedno več – so

se prvotnim ciljem pridružili še novi, predvsem skrb za telesno in duševno zdravje. Vsi našeti cilji se lahko najboljše uresničujejo prav v prostovoljnem športnem društvu.

Velik vpliv na porast neke športne dejavnosti imajo dobri rezultati slovenskih športnikov. Tako je za časa prevlade Francija Petka, nato Primoža Peterke in slednjič bratov Prevc pridobil popularnost šport skakalcev. Danes, po nepozabnem uspehu slovenskih kolesarjev na dirki po Franciji, že mnogi posnemajo Pogačarja in Rogliča. Popularnost postavlja v ospredje nove športe, jih rojeva, druge potisne v ozadje in jih počasi ukinja. Hipna in trenutna popularnost in posledično sledenje tem spremembam so lahko v profesionalnih vrstah velika težava. V prostovoljni skupini na rekreativni ravni pa so lažje in hitreje premostljive. Dovolj je nekaj ljudi z dobro idejo in že je ustanovljena nova ekipa, sekcija. Na tak preprosti način sta v ŠD Poljane nastali šahovska sekcija in ekipa, ki je postavila na noge Blatfejest.

Toda kadar je prostovoljstvo kronano z velikimi uspehi, lahko prav hitro preraste svoje okvire. Blatfejest, odmevna, odlično organizirana prireditve v ŠD Poljane, je zelo dober primer take ekspanzijske rasti. Organizacijska ekipa je v danih okoliščinah ugotovila, da je obseg in s tem breme ter odgovornost prireditve presegala meje prostovoljstva. Kaj narediti v danem položaju? Profesionalizirati prireditev ali ostati na ravni prostovoljstva? »Prodati« prireditev podjetjem, ki se že profesionalno ukvarjajo s podobnimi prireditvami po celotni Sloveniji? Prenehati? Ekipa Blatfejsta se je odločila za slednje.

Okvirje prostovoljstva sta prerasla tudi SK Poljane in Timing Poljane. Timing Poljane je po ideji o časomerilstvu in skromnih začetkih na Starem vrhu prerasel okvirje ŠD Poljane v smislu pridobitne dejavnosti in tudi organizacije. Lomila se je filozofija društva, razmišljalo se je o kompleksnosti delovanja Timinga in prostovoljstvu na drugi strani. Najbrž je bilo doseženo stanje, kjer se je lahko zgolj napredovalo ali

¹ Vir: <https://www.lmit.org/prostovoljstvo-v-sloveniji>

Postavitev vlečnice na Golavi, 2003

Meritve na največji smučarsko-tekaški tekmi v regiji Alpe Adria v Sappadi v Italiji, 2018

nazadovalo. Rezultat je bila profesionalizacija časomerilske sekcije, ustanovitev podjetja in vsega, kar podjetju pripada.

Podobna zgodba se je dogajala v smučariji. Zimski športi, predvsem smučanje, so bili od vseh začetkov paradna disciplina v ŠD Poljane. Z nenehnim razvojem in uspehi so smučarske ambicije in cilji v danih okoliščinah prerasli okvirje prostovoljstva. Tako se je iz ŠD Poljane izluščil SK Poljane in zastavil profesionalno ali polprofesionalno pot. Razlika v smučarski dejavnosti nekoč in danes pa je s tem postala tudi opazna. Pristop je danes bolj profesionalen in specializiran, prav tako organizacija, stroški so večji, manj je družin, ki si lahko privoščijo šolati svojega otroka v SK Poljane in ga maksimalno podpirati z opremo, pokrivanjem stroškov smučarskega programa, trenerjev, potovanj. Prav tako so rezultati s profesionalnim delom prerasli iz rekreativnih v profesionalne. Ob tem ostaja odprto vprašanje: kako zagotoviti nadaljnji razvoj smučanja tistim skupinam, ki hočejo ostati na rekreativni ravni, saj so prav tako pomembne.

Kako pa vpliva profesionalni šport na rekreativni šport in prostovoljstvo? Za veliko večino ljudi je šport dejavnost, ki denar jemlje, vrača pa ga zelo malo. Profesionalni vrhunski šport je s tem lahko še večji strošek, saj zahteva pokrovitelje, drago opremo, plačevanje trenerjev ... Tudi uspeh profesionalcev, kot sta Pogačar in Roglič, lahko povzroči po-

membno ekonomsko gibanje, ki se ga mnogi vpleteni sploh ne zavedajo. Omenjena kolesarja vlečeta za sabo nov rod mladih in starih kolesarjev, ki kupujejo novo opremo in s tem vračajo denar nazaj v gospodarstvo.

Ob tem ne smemo zanemariti dejstva, da zgledi profesionalcev, kakršni sta trenutno naši kolesarski zvezdi, spodbujajo rekreativce k še več gibanju in skrbi za zdravje. Pozitivni vplivi so opazni tudi na socialnem, psihološkem in telesnem razvoju. Na kratki rok taki vplivi najverjetneje niso vidni, na dolgi rok pa zdrav način življenja bistveno zmanjšujejo stroške slovenskemu zdravstvu. Povzamemo lahko, da ima vrhunski šport veliko vplivov na rekreativni šport in posledično na zdravje, dobro počutje ter razvoj človeka, kar pa je dolgoročnega značaja. In tako se vrti, bi rekel Galileo Galilei.

Med prostovoljstvom in profesionalizmom v športu pa se kažejo razlike tudi v ranljivosti enega in drugega. Za spomladanske razmere covid-19 lahko rečemo, da je imela manjše vplive na prostovoljni šport. Struktura, ki temelji na dajanju brez pričakovanega vračila, mu omogoča, da je dokaj stabilno prejadrala viharne morja krize te bolezni. Tako kot se je večina dejavnosti za trenutek ustavila, ob prvi možnosti pa ponovno zagnala po ustaljenih tirnicah, se je zgodilo tudi v rekreativnem športu. Razen nekaterih omejitev, ki so minimalno vplivale na izvajanje rekreativnega športa, se je ta oblika športa poleti

vrnila na skoraj enako raven kot pred krizo. Na drugi strani pa ima profesionalni šport zaradi večje odvisnosti od denarnih in drugih virov, ki so potrebni za nemoteno delovanje, večje težave. Današnja kriza je odtegnila profesionalnemu športu kar zajeten kos sredstev, težje je najti sponzorstva, težje je ustvarjati idealne trenajzne pogoje ... Profesionalni šport je kot veliko podjetje, na katero močno vplivajo trenutne svetovne razmere, imajo svoje vzpone in padce. Na drugi strani pa krize na pretežno neodvisno strukturo prostovoljnega športa in njegovo uspešno delovanje, ki temelji na dobri volji ljudi in pripravljenosti pomagati drug drugemu, vplivajo v veliko manjši meri.

Prostovoljstvo ali profesionalnost? Kaj ima prihodnost? Prepričan sem, da oboje. Človekove potrebe se z razvojem družbe spreminjajo. Danes v eri interneta, socialnih omrežij, modernih tehnologij človek še vedno potrebuje prijatelja, soseda, znanca, potrebuje druženje z nekom, da izpolni potrebo po živem stiku, dejavnosti, da udejanji svojo idejo, željo ali potrebo. To se najlažje zgodi v neki prostovoljni sredini. Toda kadar v skupnosti prostovoljcev dobra ideja preraste okvirje prostovoljstva in načel prostovoljnega delovanja, lahko preide delno ali v celoti v profesionalno obliko. Kdaj je pravi čas za prehod iz ene v drugo obliko? To je pa vprašanje brez odgovora.

Janez Čadež

Skalna šola pri Blatarju v Predmostu

O športu tako in drugače

Odnos do športa je v današnji družbi precej ambivalenten: na eni strani ga mnogi pretirano povečujejo, športnike pa kujejo med zvezde, drugi pa v njem prepoznajo le negativne plati in težave, ki jih res ni malo. V nekem smislu je takšna razdvojenost razumljiva, saj z besedo šport označujemo zelo različne vidike človekove dejavnosti. Boj »na življenje in smrt«, ki ga spremljamo na športnih tekmovanjih, od olimpijskih iger in svetovnih prvenstev, pa vse do nepomembnih vaških tekmovanj, ima bore malo skupnega s prijetno, zdravo in prostočasno športno rekreativno dejavnostjo povprečnika. Zato velja na kratko izpostaviti in premisliti nekaj različnih plati športa, da bi v njem znali prepoznati dobro in se izogniti slabemu.

Šport in zdravje

Šport, ti si kakor zdravje je naslov knjige Draga Ulage, športnega pedagoga in publicista, izdane ob avtorjevi 90-letnici. Šport je mnoge pripeljal do zavidljive starosti (ob Ulagi se spomnimo tudi našega olimpijca Leona Štuklja), saj redna, večkrat tedenska zmerna športna dejavnost pozitivno vpliva na celo paleto človekovih psihofizičnih sposobnosti. Ne nazadnje šport priporočajo tudi zdravniki in država. Prvi ponekod svojim pacientom že pišejo recepte, s katerimi ti ne gredo v lekarno, pač pa v telovadnico. Pri tem seveda govorimo o »klasičnem« športu, ki od človeka zahteva vsestranski telesni napor in različne motorične sposobnosti, in ne o t. i. »e-športih« (tekmovalno igranje računalniških iger), ki iz dneva v dan

bolj prodirajo na področje športa. Kot kaže, ne bo dolgo, ko bomo e-športe gledali tudi na olimpijskih igrah. Ali jih bodo »vadili« tudi otroci v šolah, za zdaj še ni jasno. Klasični šport je lahko zdravilo (tudi za e-športe) in zdi se, da se bo v sodobnem času potreba po uporabi tega zdravila povečala. Vendar pa šport ni in ne more odigrati vloge vseomogočnega zdravnika in ni garancija za dolgo, zdravo in srečno življenje. Poškodbe pri športu, ki jih brez športa pač ne bi bilo, niso redke. Poleg tega se zgodi, da tako ali drugače zbolijo (in umrejo) tudi redno športno dejavni prebivalci, celo tisti v zelo dobri kondiciji. O raznolikih pretiravanjih vrhunškega športa od otroških kategorij naprej, ki neredko puščajo zdravstvene posledice za celo življenje, tudi ni vredno izgubljati besed.

Šport in vzgoja

Če danes pozitivno podobo športa v družbi ohranja predvsem njegov potencialno pozitiven doprinos k človekovemu telesnemu zdravju, pa je v preteklosti šport dobil svojo »domovinsko pravico« in mesto v šolah ne zaradi prispevka k telesnemu zdravju (kompenzacija za pretirano nedejaven sedeč način življenja tedaj ni bila potrebna), pač pa predvsem zaradi pozitivnega vpliva na vzgojo (mladega) človeka. Tako je že pred stoletjem Pierre de Coubertin, začetnik olimpijskih iger moderne dobe, dejal, da so »mišice narejene za moralno vzgojo«. Morda lahko v tem prepoznamo enega od temeljnih premikov družbe v zadnjem stoletju: če je danes v središču človekovo telesno zdravje, je bil v preteklosti poudarek na vzgoji – zdravju duše. Skeptiki bodo seveda hitro opozorili na nasilje, goljufanje, kršenje pravil, podkupovanje in druge moralne mahinacije, ki jih v športu ne manjka. Poleg tega je šport poln vojaške terminologije, ki se zdi daleč od želene vzgoje za prijateljstvo in mir: napad, obramba, strel, blokada, nasprotnik, boj ..., a po drugi strani lahko v športnih dejavnostih razvijamo tudi obče zaželeno vrednote in kreposti, ki jih v današnji družbi še posebej primanjkuje. Šport krepi voljo in uči premagovanja ovir ter naporov, da bi dosegli želeni cilj. Uči sodelovanja v ekipi, saj se izkaže, da je skupina močnejša kot vsota posameznikov. Uči nas spoštovanja soigralca in tekmeča, saj brez njih ni mogoče igrati. Uči nas pravičnosti in spoštovanja (moralnih) avtoritet v osebi trenerja, sodnika in zapisanih pravil. Šport nam odstira resnico o nas samih: o svojih zmožnostih in mejah. In ne nazadnje, šport ustvarja skupnost prijateljev – ljudi s podobnimi zanimanji in interesi.

Šport in tekmovanje

Glavni proizvod športa so poraženci. Zmagovalcev je le peščica, in čeprav iz medijev bolj kot ne slišimo le o teh, se mora večina udeležencev zadovoljiti z mestom poraženca. Zasesti drugo mesto pomeni biti prvi poraženec. Kako (pretirana) tekmovalnost vpliva na duševno stanje večine, poražencev,

Spopad za žgigo

Druženje na kolesarskem izletu

si je mogoče misliti. A brez poraženecv tudi zmagovalcev ne bi bilo, saj se ti ne bi imeli s kom primerjati. Torej športa brez neke temeljne vzajemnosti ni, česar bi se morali kot športniki in kot gledalci bolj zavedati. Velikih športnih imen, ki danes krojijo svet športa (Dončić, Messi, Đoković ...), ne bi bilo, če ne bi bilo premnogih drugih športnikov, soigralcev in tekmecev od otroških let naprej, o katerih ne slišimo ničesar. Glede tekmovalnosti v športu obstaja še druga plat: ne glede na to, ali gre za tekmovanje proti tekmeču, proti naravi (npr. alpinizem) ali proti samemu sebi, je tekmovanje lahko odlična spodbuda za osebni napredek, osebni razvoj, uresničenje danih potencialov in talentov. Le pristop k tekmovanju je treba prilagoditi: cilj ni več poraziti in dotolči nasprotnika, temveč s pomočjo drugega odkriti in dati najboljše od sebe. To sta letos lepo prikazala Primož Roglič in Tadej Pogačar. Prvi je na vprašanje, kako da sta letos kar dva Slovenca krojila vrh kolesarske dirke po Franciji, dejal: »Drug drugega ženeva naprej.«

Šport in družbeni status

Kaj si mislite o nekom, ki igra golf, sodeluje v teniški ligi, vsako leto gre na smučanje v tujino ter se sem ter tja s prijatelji odpravi na tedensko jadranje okrog jadranskih in grških otokov? Šport je bil in je statusni simbol v družbi. Pri tem so si različni športi izborili različne položaje. Nogomet se npr. zdi enako sprejemljiv za tiste zgoraj, spodaj in vse vmes, saj je relativno poceni, kar ne drži za vse druge športe. Poleg tega so družbeno in eko-

nomsko bolje stoječi posamezniki privilegirani, saj jim ostane več časa, energije in denarja za športne dejavnosti. Premožni starši bodo tako svoje otroke usmerili v alpsko smučanje, najeli zasebnega učitelja tenisa ali jih poslali v malo šolo golfa. Medtem si bodo ostali morali poiskati drugo veselje. Pomislimo npr. na fizičnega delavca, ki v službi od jutra do večera, dan za dnem gara za borno plačilo. Od takšnega je težko pričakovati, da bo po tem, ko se utrujen vrne iz službe, imel dovolj volje, energije in denarja, da bi se dejavno podal v športno rekreacijo in s tem poskrbel za svoje zdravje. Nekateri obsedijo pred TV-sprejemnikom, kjer morda prav v športnem navijanju dobijo nekaj utehe in prepotrebne telesne regeneracije za prenašanje tegob vsakdana. Podobno je iluzorno pričakovati od kmeta, ki cele dneve fizično dela v naravi, da bo v svojem urniku našel čas za športno dejavnost. Na drugi strani pa bo dobro plačanemu pisarniškem delavcu popoldanska športna dejavnost prišla kot naročena – in tega bo družba hvalila kot zavednega državljanca, ki mu ni vseeno za svoje zdravje. Danes je šport tudi stvar luksuza, zato se je vredno vprašati, katere športe in kako naj razvija lokalna skupnost.

Šport in narodna zavest

»Šport je vojna minus streljanje« se je pred skoraj sto leti slikovito izrazil George Orwell. Da je šport poln vojaške terminologije, smo že videli. O tem, ali je šport res le manj boleč nadomestek za vojaški spopad, pa ni soglasja. Čeprav so se bitke s polj in iz gozdov prenesle na športna igrišča, se tudi

tu najdejo poškodovanci in ranjenici, a je vsaj smrtnih žrtev precej manj. Še vedno gre tudi za »naše« in »vaše«, »domače« in »tujce«. In še vedno se ob uspehih »naših« razlivajo čustva in polnijo mošnjički. Čeprav vojaško podhranjeni, smo v športu Slovenci mednarodna velesila. Zato ni presenetljivo, da smo v preteklem letu dobili novi državni praznik: 23. september, dan slovenskega športa. V vsaki državi imajo državni prazniki poseben pomen – spominjajo nas na ključne dogodke in vrednote, ki državljanje združujejo in s tem oblikujejo. Ob njih se krepi narodna zavest in pripadnost. Pa je šport res nekaj tako pozitivnega, da si zasluži poseben državni praznik? In kje je meja med patriotizmom in nacionalizmom? Ob spremljanju uspehov slovenskih športnikov doživljamo veselje, ponos in pripadnost skupnemu narodu, čeprav kot gledalci nimamo prav nobenih zaslug zanje. A moč takšne identifikacije je mogoče tudi zlorabiti. Nekateri državni voditelji so svojim državljanom ponujali »kruha in iger«, prek (z dopingom podprtih) mednarodnih uspehov pa dokazovali uspešnost svojega političnega sistema.

Šport je razvejan in kompleksen, s pozitivnimi in negativnimi platmi. Od nas pa je odvisno, katere bodo prevladale. Zato naj ob praznovanju 50-letnice Športnega društva Poljane zaključim z željo, da bi šport v Poljancih razvijal plemenite lastnosti dobrih ljudi in ponosnih državljanov.

Jernej Pisk

Med belimi strminami

Moja ljubezen do smučanja se je rodila že pri treh letih in pol, ko me je oče prvič postavil na smuči. Pol leta kasneje sem že bila včlanjena v smučarski klub. Bližina smučišča Stari vrh je pripomogla, da sem na njem preživela večino svojih zimskih dni. Dopoldan s klubom in trenerjem, zvečer pa na nočni smuki s starši.

Pisalo se je leto 2006, ko sem kot mlajša cicibanka prestopila iz SK Alpetour v SK Poljane. Pobudo je dal Pavle Logar, saj je njegova hči Aleksandra prav tako trenirala z mano. Za starše je bil prestop pravo olajšanje, saj so nas prej vozili na treninge v telovadnico v Škofjo Loko, zdaj pa v Poljane, kjer je bilo vse skoraj na dosegu roke.

Spominjam se, da so v tistih časih smučali vsi moji sovrstniki in bilo je nekako pričakovano, da so starši svojega otroka včlanili v klub, v katerem je pridobil smučarsko znanje, pa tudi spoznaval nove prijatelje ter okušal tekmovalne občutke. Tekma mi kot otroku ni predstavljala prevelikega stresa, lahko bi celo rekla, da sem na njej uživala. Bila mi je nov izživ in sveža izkušnja. Kot otrok ne razmišljam o nevarnostih ali poškodbah, ki prežijo nate ob spustu po progi, zato sem tudi sama v tistem času imela najboljše rezultate, saj sem brez strahu smučala na vse ali nič.

Leta so tekla in vsako je prineslo več treningov, več odrekanja in discipline. Starši so me brez pomislekov vozili na zbirna mesta tudi ob četrti uri zjutraj in prišli pome pozno popoldne. Vse več je bilo smučanja v tujini. Veliko smo smučali v Avstriji. Na bližnjem ledeniku Mölltal smo trenirali tudi štiri do pet dni. Noč smo preživeli v apartmajih v ljubki vasi

Pokal Ciciban na Soriški planini, 2006

pod ledenikom. Smučanje je drag šport, zato smo pazili, da so bili stroški nastanitve minimalni. Sprva smo kuhali kar sami, pravzaprav nam je kuhal trener, medtem ko smo me opravile še popoldanski trening. Vožnje v kombiju imam še vedno v lepem spominu. Kombi je bil poln zaloge piškotov in sladkarij, ki smo jih nakupile v Avstriji, saj takšnih pri nas ni bilo mogoče dobiti.

Poletni treningi so potekali tri- do štirikrat na teden na prostem. Trenirali smo vzdržljivost, moč, eksplozivnost, ravnotežje ... Treningi so bili zelo razgibani, saj so vključevali tek, pohode, rolanje, plavanje, različne krožne treninge in še bi lahko naštevala. Proti koncu poletja smo se udeležili še enotedenskih priprav, sprva na Kopah in na Blegošu, kasneje pa

Zadnja skupna tekma na Krvavcu

na Cerknem. Treningi so potekali dvakrat na dan, zato smo bili ob koncu dneva precej izmučeni. Kljub temu smo zvečer našli čas tudi za druženje v sproščenem vzdušju. V tistem času smo punce že gledale malo na postavo in kilograme, zato smo bile pri izbiri hrane precej izbirčne, kar pa ni bilo po godu našim trenerjem. Večkrat smo bile zato »prisiljene« pojesti kakšen kos mesa več, kajti trenerji so vedeli, da prazna vreča ne stoji pokonci, sploh pa ne ob takšnih naporih, kot so jih pričakovali od nas.

Tekmovanja so predstavljala vedno večji stres in konkurenca je postajala močnejša, predvsem na državni ravni. Prvih nekaj tekem je bilo tipajočih, saj sem bila brez občutka za znanje preostalih deklet, bila pa sem tudi v letih, ko vidiš, kaj vse gre lahko narobe. V zadnjih treh letih mojega tekmovanja smo se s preostalimi dekleti v skupini zelo zblížale. Medsebojno podpiranje, spodbujanje in motiviranje je pripomoglo k skupnemu veselju ob dobrih rezultatih in razočaranju ob slabših. Skupaj smo se udeležile tudi mednarodne tekme na Češkem, kjer sicer nismo dosegle najboljših rezultatov, imamo pa od tam nekaj lepih spominov. V zadnji sezoni treniranja smo se udeležile še tekme Pokala Loka, ki vsako leto poteka na Starem vrhu. Nastopati na domačem smučišču na taki tekmi je prav posebnega pomena in mi bo za vedno ostalo v spominu.

Moja tekmovalna pot se je zaključila leta 2015 z vstopom v srednjo šolo. Že prej smo doma imeli pomisleke glede nadaljevanja kariere, saj se je bilo treba posvetiti tudi šoli in pridobiti ustrezno izobrazbo. Pika na i je bil odhod trenerja Miloša Križaja, s katerim smo trenirale zadnja štiri leta. S trenerjem smo bili zelo povezani. Menjava trenerja bi bila zame prevelik šok, ki bi zagotovo pustil posledice tudi na rezultatih. Zato je bila edina prava odločitev, da s smučanjem zaključim. Tisto zimo nisem niti enkrat stopila na smuči. Naslednjo sezono pa so smuči spet postale moje redne spremljevalke, a tokrat v drugi vlogi. Postala sem pomočnica trenerja v SK Poljane, kasneje pa učiteljica smučanja s svojo skupino. Vsako leto se v klubu trudimo, da privabimo čim več otrok. Doslej nam je to zelo dobro uspevalo, saj otroci ne vztrajajo zgolj eno sezono. Ko se naučijo osnov smučanja, si želijo svoje znanje dopolnjevati iz leta v leto in iz tekme v tekmo.

Lahko rečem, da me je smučanje naučilo trdega dela in discipline, kar mi v življenju še kako pride prav. Okrepila se je moja že tako trmasta narava in kadar si zastavim cilj, sem pri doseganju tega pripravljena – tako kot pri smučanju – iti na vse ali nič.

Manca Kos

Ko po naključju izveš, da v kraju obstaja zanimiva dejavnost

V Poljanah ima šport in tudi športno društvo dolgo tradicijo. Že v osnovni šoli sem vedela, da društvo obstaja. Nisem pa vedela, kaj vse se v okviru društva dogaja in s čim se tam ukvarjajo. Kljub svoji sicer radovedni naravi se za šport nisem nikoli posebej zanimala. Glavni razlog je najbrž ta, da sem bila bolj »švoh« in mi zato ukvarjanje s športom ali gibanje nikoli ni preveč dišalo. Športno dogajanje me ni pritegnilo in o njem nisem nikoli niti razmišljala.

Vse dokler mi ni nekdanja soanimatorka na oratoriju povedala, da timing sekcija športnega društva išče študente za delo na športnih prireditvah. Možnost dela me je zanimala, saj študentu vsak zaslužek pride prav, najti ustrezno delo, ki ne sovпада z urnikom na faksu, pa ni vedno lahko. O Timingu takrat nisem vedela niti tega, da se ukvarja z merjenjem časa na tekmah. Bila pa sem radovedna in hotela sem izvedeti kaj novega. Zato sva se dogovorili za srečanje z vodjem Timinga, ki mi je podrobneje predstavil, kako delo poteka in kaj se od študenta, sodelavca, v ekipi pričakuje. Dve pomembnejši pričakovani lastnosti sta bili natančnost in čitljiv rokopolis. Bila sem presenečena, saj to nista besedi, ki ti prvi padeta na pamet v povezavi s športom ali ki ju zaslediš v oglasih za študentsko delo. Bili pa sta pomembni, saj so potrebovali predvsem nekoga za zapisovanje vrstnega reda prihodov tekmovalcev v cilj.

Izvedela sem, da so tekme večinoma med vikendi, v soboto ali nedeljo, tako da tudi glavnina časomerilskega dela poteka v tem času. Kakšen dan pred tekmo nekdo iz ekipe, po navedi vodja, preveri in pripravi opremo ter jo zloži v kombi. Na dan tekme se s kombijem odpravimo iz Poljan. Na prizorišče tekme prispemo približno dve uri prej, da lahko v miru postavimo opremo in se pripravimo na merjenje. Koliko časa vzame postavljanje, je odvisno od velikosti in zahtevnosti tekme ter dogovora z organizatorjem.

Ko sem začela delati pri Timingu, še nismo merili s čipi. Opreme je bilo zato bistveno manj. Poleg prenosnega računalnika in tiskalnika je bilo na tekaških prireditvah treba postaviti le tako imenovani semafor – velik števec na stojalu, ki je v cilju prikazoval, koliko časa so tekmovalci že na poti – ter uro – po videzu nekoliko pisalnemu stroju podobno napravo, na kateri smo ročno ustavljali čas ob prehodu tekmovalca skozi cilj, ura pa je sproti tiskala ustavljene čase.

Merjenje na Vzponu s starodobniki na Rakitno, 2010

Merjenje na kolesarski dirki v Škofji Loki

Na zimskih tekmah z množičnim startom ni bilo dosti drugače. Na individualnih pa so tekmovalci startali na startno palčko, kar je za timing ekipo včasih pomenilo tudi precej kopanja po snegu, saj je bilo treba palčko povezati z uro, kabli pa so morali biti napeljeni pod snegom.

Poleg tekov in smučarskih tekov sem sodelovala tudi pri merjenju tekem alpskega smučanja, kolesarjenja, teka s psi in vojaškega peterboja. Tek s psi je bil zame poseben izziv, ker se psov bojim, a na srečo me ni noben ugriznil ali napadel.

Vojaški peterboj je bil ena prvih tekem, na kateri sem bila vodja merjenja. Imela sem precej treme, saj je bila tekma drugačnega formata kot običajni teki, ki sem jih bila navajena. Da bi se vse dobro izšlo, sem začela pripravljati nastavitve na uri in jih testirati že nekaj dni prej. Poskusila sem predvideti možne napake in pripraviti rešitve, ki bi jih bila sposobna hitro izpeljati, če bi na tekmi šlo kaj narobe. Na dan tekme sem bila kar zadovoljna sama s seboj, ker se mi je zdelo, da sem se dobro pripravila. Iz Poljan sva se s kolegom odpravila še ravno pravi čas – za normalne razmere. Čakalo pa naju je presenečenje. Ko bi morala zaviti z avtoceste, je bil izvoz zaprt! Kako da nisem pomislila, da se to lahko zgodi?! Pri Timingu je po navadi ve-

dno vozil kdo drug, sama nisem nikoli vozila po avtocesti, tako da nisem bila vajena preverjati cestnih informacij in poslušati obvestil. Za preverjanje je bilo takrat prepozno. Začeli so delati živci. Kaj zdaj? Treba bo na naslednji izvoz in po starih poteh do Vipave. Pametnega telefona z Google zemljevidi in navigacijo takrat še nisem imela. Časa je bilo premalo. V najboljšem primeru bi prispela petnajst do trideset minut po predvidenem času. V najslabšem primeru bi celo zamudila start tekme. Ko bi se le bila odpravila od doma kakšne pol ure prej!

K sreči je kolega bolje poznal Primorsko kot jaz, tako da se nisva povsem zgubila. Kljub temu sva se morala parkrat ustaviti in za usmeritev povprašati domačine. Hkrati pa sva poskušala doklicati organizatorja, pojasniti situacijo in napovedati zamudo. Na prizorišče sva prispela kakih dvajset, trideset minut pred začetkom tekme in na hitro komaj uspela postaviti vso opremo, preden je bil čas za start. Tekma je potem potekala dobro, brez posebnih zapletov. Tudi rezultati so bili na voljo v predvidenem času.

To tekmovanje mi je, poleg zapletov in razpletov z merjenjem, ostalo v spominu tudi zato, ker je bilo izredno zanimivo opazovati, na kakšen način in kako hitro so tekmovalci premagovali različne ovire (plezanje, plazenje, pre-

skakovanje). To je bilo nekaj let pred Blatfejskom in česa podobnega nisem nikoli prej videla niti na televiziji, kaj šele v živo. Čeprav sem vedela, da so vsi izredno dobro pripravljeni, sem bila presenečena nad časom, saj je večina tekmovalcev (in tudi kakšna tekmovalka) pretekla celo progo z vsemi ovirami vred v krajšem času kot jaz v šoli pri športni vzgoji enako dolžino brez ovir.

Zaradi dela pri Timingu sem poleg (ne) običajnih športov videla in doživela še marsikaj. Obiskala sem mnogo slovenskih krajev, ki jih sicer ne bi – bila sem na tekmah po vseh koncih Slovenije, razen v Prekmurju. Poskusila in pojedla sem mnogo golažev in »makaronflajšev«, ki so bili običajna malica na teh dogodkih. Pridobila sem precej računalniškega in drugega tehničnega znanja. Navdušila sem se nad smučarskim tekom in si kupila lastne tekaške smuči ... In še bi se dalo naštevati.

Skratka, časomerilstvo je res zanimiva dejavnost. Vesela sem, da sem imela možnost sodelovati in bi z veseljem nadaljevala, če se vrnem v Slovenijo.

Mira Demšar

Živeti s kolesarskimi dirkami

Zakaj kolesarim? Ne zaradi pokalov, medalj in nagrad, temveč zaradi ljubezni do tega športa, adrenalina, dobrega počutja in neizmerne občutke, ko prvi prečkam ciljno črto. Če hočem dosežati dobre rezultate, se moram udeleževati dirk in maratonov. Da mi vse to uspe, moram biti organiziran, vztrajen in zelo motiviran. Organiziranost je zelo pomembna, saj si moram zaradi službe in domačih obveznosti pravilno razporediti čas, da lahko opravi še vsakodnevni trening. Seveda brez razumevanja družine ne bi šlo.

Vedno imam jasno zastavljene cilje in želje, da vztrajam pri vsakodnevnih treningih. Vztrajnost in motivacija gresta druga z drugim. Na kolo se ne odpravim samo v sončnem in suhem vremenu. Zimski in deževni treningi niso prav nič prijetni, vendar za zastavljene cilje vztrajam.

Najboljši in najodmevnejši dosežek moje kariere je prav gotovo lanskoletna zmaga na večetapni Dirki po Furlaniji (Giro del Friuli), ki poteka v sosednji Italiji. Zakaj prav ta zmaga? Ker se mi je izmikala že več kot 20 let in zato ker prav ta dirka šteje največ med slovenskimi kolesarji in kolesarji italijanskih pokrajin vse do Milana. Dirke se udeležijo perspektivni mladi kolesarji, nekdanji profesionalni kolesarji in tisti, ki so že zmagovali na Giru

ali svetovnem prvenstvu. Še prav dobro se spominim svojega prvega Gira davnega leta 1995, ko smo se na vsako etapo pet dni vozili od doma z jugom, vstajali ob petih zjutraj in se vračali v večernih urah. Takrat smo imeli veliko težav na meji, saj smo za vsak prehod meje morali izpolnjevati posebne obrazce za kolesa.

Naj se vrnem na lanski Giro. Tekmovalo nas je 140, seveda največ Italijanov, nekaj Slovencev in Avstrijcev. Ob pogledu na startno listo si vedno vzamem nekaj časa in preletim konkurenco, da vem, na katere tekmovalce moram biti pozoren. Prva etapa se je začela silovito z nenehnimi napadi, v trenutku zatijša sem se odločil za napad na vse in izkazalo se je, da sem sprožil odločilni beg. V cilj sem prišel prvi z veliko

Pred startom etape Dirke po Furlaniji, 2019

prednostjo, ki sem jo s skrajnimi naporji in pomočjo sotekmovalca v ekipi ohranil do konca Gira. Občutki, ki sem jih doživel ob zmagi po prvi etapi, so še kako živi in še vedno dobim mrzlico, ko pomislim na potek etape in prihod v cilj. Ko si v vodstvu in prihajaš proti cilju, ko veš, da ti zmage nihče več ne more vzeti, takrat ne čutiš nobene bolečine, samo obračšaš pedala in drviš proti zmagi. To so res lepi spomini.

Na Giru sem bil z ekipo KD LPP. V ekipi je bil skupaj z mano še prijatelj Miha Alič. Za vse ostale stvari – nastanitev, hrano in logistiko – je skrbel vodja ekipe, Milan Černigoj. Pri vožnji na čas, ki je bila v tretji etapi, šteje vsaka podrobnost in tudi na Giru se je izkazalo, da to drži, saj sem v kronometru ubranil majico vodilnega. Za uspešno odpeljan kronometer moraš imeti na voljo tudi vso potrebno opremo: ustrezen dres, aerodinamično čelado, polno zadnje kolo, nastavke za roke in prevleke za čez čevlje.

Zelo pomembna je tudi prehrana, saj je ob naporih, ki si sledijo dan za dnem, nujno, da je prava in zaužita ob pravem času. Glede hrane nisem zahteven, običajno za zajtrk pojem čokolino ali kakšen kos kruha z nutelo in obvezno kavo, po tekmi tekne dobra »pašta«. Med tekmo je pomembno, da zadosti in pravilno piješ in da zaužiješ dovolj hrane, predvsem v obliki sladkorjev. Največja težava med dirko nastane, ko ti zmanjka tekočine, odvržeš bidon, novega pa ne dobiš.

Dirka po Furlaniji 2019, s pokalom zmagovalca

Giro je tekma, ki jo imam v prvem planu že v začetku leta. Vse treninge podredim tej tekmi in Giro imam v mislih vedno nekje tam zadaj. Vsako leto komaj čakam, da izide koledar tekem in datum Gira, kjer so predstavljene vse etape, da lahko treninge priredim glede na konfiguracijo etap. Treniram predvsem sam. Trening si lahko prilagajam glede na počutje, čas, ki ga imam na razpolago, in tekme, ki prihajajo. Najbolj mi ustrezajo težke cestne dirke, s krajšimi in ne preveč strmimi vzponi. Na dirkah spoznaš veliko kolesarjev, s katerimi si pogosto izmenjujemo različne izkušnje z dirk. Prav pri takih pogovorih sem dobil največ koristnih informacij, ki jih moraš znati potem uporabiti tudi na dirki. Pokojni kolesar Jože Hafner je vedno rad povedal, kako moraš opazovati konkurenco, koliko »metkov« so že porabili med dirko in da jih sam privarčuješ za konec dirke in napadeš v pravem trenutku. Takšne male skrivnosti se ti vtisnejo v spomin in jih poskusiš tudi sam uporabiti.

Po toliko letih kolesarjenje postane način življenja, v katerega je vpeta vsa družina. Veliko kolesarimo skupaj in radi mi prisluhnejo, ko jim pripovedujem razne prigode z dirk. Rad bi se zahvalil vsem, ki so mi stali ob strani, ko sem začel s tem čudovitim športom, tistim, ki so mi pomagali na dirkah, in tistim, ki držijo pesti, ko sem na dirki.

Aleš Hren

Vodice, 2019

Trail čez Istro, 2019

Moja prva ultra stotka

Tečem že dobrih trinajst let. Od krajših lokalnih tekov do pretečenih pravih maratonov in ultra razdalj ni ravno preprosta pot, predvsem pa ni hitra. Domišljam si, da je bil v vseh teh letih moj postopni razvoj opravljen na način, kot mora biti. Ali pa sem imela le srečo, saj kakšnih večjih poškodb nisem imela. Muskelfiber? Seveda, ta pa je bil pogosto prisoten.

Velikokrat se pošalim, da če ga po intenzivnem treningu ali tekmi ni, potem nisi dal vsega od sebe! Tek je postal moj način življenja, je čas, ki si ga vzamem samo zase. Odkar tečem, sem postala veliko bolj učinkovita in organizirana, pa tudi bolj vztrajna in potrpežljiva. Naučil me je, da si v življenju vedno znova postavljam nove cilje, ki jih s sistematičnim delom potem poskušam doseči. Nekateri pravijo, da smo s tekom zasvojeni, a zame je to način za sprostitve in nabiranje energije. Priznam, da sem svoje dopuste in potovanja v tuje države že večkrat prilagodila tekmam in maratonom. Sem pa na ta način spoznala kar nekaj svetovnih mest: Berlin, Amsterdam, New York, Chicago ... in od tam prinesla nepozabne vtise. Pa še nekaj. V vsem tem času, odkar tečem, sem spoznala veliko krasnih ljudi in podobno mislečih prijateljev tekačev.

Običajno mora pri meni zadeva vedno najprej dozoreti v glavi. Tako sem v nekem trenutku začela razmišljati tudi o ultra razdalji – moji prvi stotki. Prebrala sem nekaj knjig in veliko sem spraševala prijatelje, ki so to izkušnjo že doživeli. V decembru 2018 sem se le opogumila in se prijavila na 100 milj Istre Blue course. Gre za trail – kombinacija teka in hoje – ki se odvija v hrvaški Istri. Start je ob morju, v Lovranu, potem pa trasa poteka čez Učko v osrednjo Istro do Buzeta in naprej proti cilju v Umagu. Dolžina trase je 110 km, premagati pa je treba več kot 4300 metrov višinske razlike. Poleg mene se je na različne razdalje prijavilo še nekaj prijateljev, s katerimi skupaj treniramo v okviru tekaške sekcije ŠD Poljane. Tako se je začelo naše trdo in načrtno delo. Uvedli smo več treninga teka v hrib in spustov s hribov v dolino. Običajno smo se dobili vsak četrtek ob sedmih zvečer in se s čelkami podali

Trail poteka skozi slikovite istrske kraje. V ozadju so Buje.

na večerni trening, v vsakem vremenu. Občasno, ob koncih tedna, pa smo se dogovorili za daljše ture, med 35 in 60 km. Ob sobotnih jutrih sem tako vstajala precej prej kot za v službo in velikokrat sem se spraševala, ali mi je tega treba. A ko nas je na vrhu prvega hriba pozdravil čudovit sončni vzhod, je bil trud poplačan. Vmes smo se tudi veliko pogovarjali o tem, kako teči, če je pred tabo tako dolga preizkušnja, ki se mimogrede začne ob desetih zvečer z vzponom na 1400 metrov visoki vrh, na kaj je treba biti še posebej pozoren ponoči, kaj in kako pogosto jesti, kaj imeti s sabo v tekaškem nahrbtniku in podobno.

Približno pet mesecev smo pridno nabirali kilometre in bližal se je april, ko je bil na sporedu trail. Na dan tekme smo se polni pričakovanj že zjutraj odpravili v Umag. Poleg tekaške prtljage, ki je, mimogrede, ni bilo malo, saj so obetali zelo pestro vreme, med drugim tudi dež, smo imeli s sabo še malico in kosilo – domačo govejo juho, ocvirkovko, pecivo, rižev narastek, domača jajca ... ni da ni. Lačni pač ne bomo šli na start. Potem ko smo dvignili startne številke, opravili vse formalnosti pred startom in pozdravili nekaj tekaških prijateljev, smo se šli namestit v apartma. Pojedli smo in glede na to, da bo tek potekal tudi ponoči, smo želeli na-

doknaditi malo spanca. A zaradi adrenalina prav dosti nismo spali. Še posebej ne, ker smo izvedeli, da na Učki močno piha in sneži, ob morju pa je že rahlo deževalo. No, super, ob vsem lepem vremenu tisto pomlad je moralo prav ta vikend priti do ohlادitve in poslabšanja! A ni kaj, pogoji bodo enako težki za vse. Organizator nas je peljal na start v Lovran. Na avtobusu je bilo čutiti pričakovanje in napetost. Spraševala sem se, ali sploh vem, v kaj se podajam in ali mi bo uspelo. Minute pred startom so se vlekile in komaj sem čakala, da se začne. Po uvodnih besedah organizatorja in odigrani himni smo končno zaslišali pok pištole – Ajde, gremooo!

Takoj po startu je bilo treba zagristi v breg, zato sem začela previdno. Stopničasta pot med hišami in ulicami se je kmalu spremenila v stezo, za sabo smo puščali mesto in luči. Obšli smo še nekaj starih gospodarskih poslopij, potem pa sta bila pred nami le še noč in gozd, ki se je vil visoko proti vrhu Učke. Droben dež se je prav kmalu začel spreminjati v snežinke. Vsak v svojem tempu smo sopihali in premagovali višince in višje, ko smo hodili, hladneje je bilo. Nekje na dobri polovici vzpona sem oblekla vetrovko, saj je bila burja vedno hujša in tudi sneg se je začel oprijemati tal. Pravi orkan pa nas je pričakal, ko

smo prišli ven iz gozda na odprto. Pihal je mrzel veter, temperature so bile pod ničlo in zametlo je dobrih 15 cm snega, teren pa je bil podoben tistemu z malega Blegoša na vrh. A kaj je to za nas, ki smo tega vajeni! Ne nazadnje smo v času treninga velikokrat imeli take razmere. Relativno brez težav sem osvojila vrh in se previdno spustila na drugo stran proti prvi okrepni postaji. Pot se je zaradi mnogih nog spremenila v pravo drsalnico in potrebno je bilo zelo paziti. Do okrepčevalnice na drugi strani hriba sem prispela skupaj z dvema prijateljema iz ŠD Poljane. Juhuu, prva zmaga!

Malo smo se okrepčali in prav hitro odšli naprej. Izmenično smo tekli in hodili in se vmes pogovarjali, da nam je čas hitreje minil. Pot se je vila po pokrajini Čičarija, veliko je bilo blata, burja pa tudi ni pojenjala. Prispeli smo na naslednjo okrepčevalnico, kjer so nas čakali s toplim čajem, sladkimi in slanimi prigrizki. Tam so bili tudi tekmovalci, ki so premagovali najdaljšo razdaljo 100 milj (169 km) in so bili že od zgodnjega popoldneva na poti. Umazani in premraženi so sedeli, zaviti v folijo ali anorake, nekateri od njih so sede spali. Čim hitreje je bilo treba dalje; če se predolgo »zasediš«, je vse skupaj še veliko težje. In smo šli. Jerneja, ki je bila hitrejša in bolje pripravljena, je šla sama naprej, z Boštjanom pa sva jo družno mahnila dalje. Pridružilo se nama je dekle iz Idrije, s katero smo se srečali na avtobusu. Med občasno debato, tekom gor in dol se je kmalu pričelo daniti. Ugasnili in pospravili smo čelke in vesela sem bila dejstva, da sem relativno dobro prestala noč. A še kar nekaj kilometrov nas je čakalo do Buzeta, ki je približno na polovici poti in kjer smo imeli pripravljene vreče s suhimi oblaci in obutvijo. Še ena okrepčevalnica, malo tople juhe in spet dalje. Poti ni in ni bilo konec. Osvajali smo vasi, za katere sem prvič slišala – Burgudac, Trstenik, Žbevnica. Za vsakim vzponom je bil nov spust, mogoče malo ravnine in potem spet vzpon na naslednji hrib. Vzpone sem trmasto premagovala v enakomernem tempu, pri spustih sem že čutila rahlo zbadanje v levem kolenu. Poskusila sem se zamotiti z mislimi

V cilju traila 100 milj Istre, 2019

na lepe stvari. In teči in hoditi. Že sem se začela spraševati, če nas je kdo pošeno potegnil za nos, ko smo na vrhu kraškega roba končno le zagledali pod sabo Buzet. Od navdušenja smo se pogнали navzdol v dolino. Po več kot desetih urah je zelo prijalo obleči suha oblačila in pojesti toplo juho in sendvič. Malo sem si zmasirala razbolele mišice in napolnila bidone s tekočino, saj je pomladansko sonce precej ogrelo dan. Pol ure je bilo mimo, kot bi minil, in treba je bilo naprej. Prvi koraki so bili boleči, okorni, težki. Počasi je le steklo in z Boštjanom sva nadaljevala pot. Kilometri so se nabirali, a vedno bolj je pripekalo sonce. Pa tudi bolečine v mišicah so se pojavljale vedno pogostejše. Trudila sem se izmenoma teči in hoditi in ne misliti na nič. Še do pogovora mi ni bilo, ker mi je vse počasi pričelo predstavljati napor. Tako sva v tišini hodila, vmes občasno dohite-la kakšnega tekmovalca, rekla kakšno spodbudno besedo in potem dalje. Prišla sva do dela trase, kjer je bilo treba prečkati reko. Hladna kopel je zelo dobro dela utrujenim stopalom in potem sem se počutila malo bolje. Pot se je nadaljevala, seveda v klanec navzgor, čez hribe v smeri vasi Oprtalju, ki je bila nekje na osemdesetem kilometru in kjer so me čakali domači. A do tja je bilo še kar nekaj poti in v nekem trenutku sem

se začela spraševati o smislu tega početja: »Tole preguram, potem pa se ne prijavim več na nobeno tako dolgo tekmo,« sem si rekla. Zbadanje v kolenu se je pojavljalo že ob vsakem koraku in na trenutke mi je bil problem preteči celo ravne odseke. V Oprtalju sem bila vesela svojih domačih fantov. Hitela sem jima pojasnjevati, kako neverjetno veliko je 100 kilometrov in ob tem zatrjevala, da nikoli več ne grem teč tako dolge razdalje!

Čakal me je ponoven spust v grapo, vlekla sem se kot vojak, ki prihaja s fronte. Poskusila sem ignorirati razbolene mišice, dati glavo »na off« in ne misliti na nič. Sledil je nov vzpon, ki mi je šel bolje in sem se ga že skoraj razveselila. Pred Grožnjanom me je počakala sodelavka Urša s termovko domače juhe. Morala sem biti res zdelana, saj me je zaskrbljeno spraševala, če bo šlo. »Seveda, ne bom se predala, a to bo moja prva in zadnja stotka,« sem ji rekla. Na okrepčevalnicah so nas vsepovsod lepo sprejeli, postregli in nas tudi glasno spodbujali ob odhodu. Gremo dalje proti Bujam. Najhujša kriza je nekako minila in bolj ko se je bližal cilj, bolje mi je šlo. Zadnjih deset kilometrov sva z Boštjanom v večini pretekla in ko sem v daljavi pred sabo zagledala kakšno utrujeno tekmovalko, sem se

še posebej potrudila, da sem jo dohitela in prehitela. Sonce je počasi zahajalo in cilj je bil vedno bližje. Le nekaj kilometrov pred ciljem sem se začela zavdati, da mi bo uspelo. Saj ne da bi prej zelo dvomila, a tako dolge teke je treba jemati etapno, po delih, kajti cilj je predaleč, da bi že na startu razmišljala o njem.

Človeško telo je res neverjetno. Seveda je treba iti na ultro dobro telesno pripravljen, a ravno toliko, če ne še več, je v glavi. Ko misliš, da ne zmoreš več niti koraka, nenadoma od nekod dobiš novo moč in preko vseh bolečin »teraš« naprej proti cilju. Vsi žulji in črni nohti so v cilju pozabljeni in vse, kar šteje, je izkušnja in to, da ti je uspelo. Zadnji kilometer sem tekla, kar sem lahko, in po skoraj 22 urah z nasmehom pritekla v cilj. In ne boste verjeli – že v cilju sem se odločila, da naslednje leto pridem spet, na stotko!

Majda Trček

Himna pred finalno tekmo na Trati, 2017

Kako zmagati v finalu?

Ekipa Polanske bande se je letos že šesto leto zapored uvrstila v finale prve Slovenske floorball lige, ampak nikoli nam ni uspelo zmagati. Leta 2017 nam je naslov slovenskih državnih prvakov že tretje leto zapored ušel za las. Opisal bom finalni tekmi iz omenjenega leta, ko smo se lovoriki najbolj približali in eno tekmo od treh celo zmagali. Morda sami najdete grm, v katerem tiči zajec, ki nam zmago odnese, vselej ko jo skoraj že držimo v rokah.

V sezoni 2016/2017 smo veljali za favorita. Izgubili nismo nobene tekme v rednem delu in tudi sami smo bili prepričani, da postanemo državni prvaki. V finale smo se uvrstili, potem ko smo v polfinalu zlahka premagali četrto ekipo po rednem delu. Tam nas je nekoliko presenetljivo čakala sosednja ekipa InSPORTa iz Škofje Loke, ki je premagala favorite v njihovem polfinalu s FBC Borovnica.

Tisto leto so v prvi slovenski ligi prvič uvedli tri finalne tekme, kjer zmaga ekipa, ki doseže dve posamični zmagi.

Prva finalna tekma je bila v dvorani na Trati v Škofji Loki, kjer smo pričakovali zmago. Tekma je na začetku potekala po naših pričakovanjih, kar je kazalo tudi na semaforju. V zadnji tretjini, ko se nam je InSPORT približal na en gol razlike, pa je prišlo do nepričakovane prekinitve. Prekinil jo je eden od dveh sodnikov, pa ne zaradi prekrška na igrišču ali kakšne druge običajne stva-

ri, ki se rada zgodi na igrišču. Sodnik si je med tekmo nazaj poškodoval zadnjo tetivo in tekme ni več mogel soditi do konca. Če bi šlo za navadno tekmo v rednem delu, bi lahko do konca tekme odsodil en sam sodnik, ker pa je bila to finalna tekma, so kar s tribune poklicali drugega sodnika, ki si je tekmo prišel naključno ogledat. Nenavadno dogajanje je na nas vplivalo zelo slabo, saj smo po prekinitvi prejeli še dva hitra gola in do konca nismo več ujeli priključka. Nismo mogli verjeti, kaj se nam je zgodilo. Trdno prepričanje v uspeh je v trenutku splahnelo, skoraj dobljena tekma pa se je sprevrgla v poraz favoritov.

Druga finalna tekma je bila na sporedu že takoj naslednji vikend. Do takrat smo imeli še dva treninga, na katerih smo preštudirali vsako malenkost, ki smo jo zgrešili na prvi tekmi. Ko pregleduješ napake na treningu in jih odpravljáš, je videti vse tako preprosto, kot da ni možnosti, da se napake ponovijo, ampak kaj, ko je na treningu gla-

va svobodna, saj te sama tekma takrat ne bremeni. Prišla je sobota, dan druge tekme, ki so jo gostili naši nasprotniki v Škofji Loki v dvorani Poden. Pričakovali smo nabito polno dvorano navijačev. V garderobi je bilo čutiti sproščeno vzdušje in visoko motiviranost. Prepričani smo bili, da tokrat popravimo, kar smo zapravili na prvi tekmi, hkrati pa je vsak pri sebi čutil velik pritisk. Vedeli smo, da lahko v primeru ponovnega spodrsllaja že pred tretjo tekmo pozabimo na prvo mesto. Pred začetkom tekme smo se vsi igralci, tako kot po navadi, zbrali okrog gola, kjer nas je kapetan bodril s še zadnjimi motivacijskimi besedami. Zadrli smo se: »1, 2, 3, POLANCI!« in tekma se je lahko začela.

Začetek je bil dokaj po naših pričakovanjih. Večino časa smo imeli žogico v svoji posesti. Oblegali smo vrata nasprotnika s streli z vseh strani, nasprotniki pa so se branili in nas ogrožali s protinapadi. Prišel je trenutek, ko se je že iz klopi videlo, da se tekma za nas dobro odvija. Luka je na naši polovici ukradel žogico nasprotniku in podal Tadeju, ki je kot raketa poletel po desni strani igrišča in po preigravanju dveh igralcev sam prišel pred vratarja in zaključil mimo notranje prečke v nasprotnikov gol. Takoj se je sprostila vsa začetna nervoza in vsi smo zleteli na igrišče ter skočili v objem strelcu. Po danem голу smo malo preveč popustili in zato takoj prejeli gol za izenačenje. S tem smo prebili vse strahove in lahko smo začeli s pravo igro. Do konca prve

in druge tretjine smo povečevali prednost, tako da smo do začetka zadnje tretjine prišli do vodstva s sedem proti tri. Že smo bili prepričani, da je zmaga naša. Toda kadar je prednost velika, se rado zgodi, da zbranost podzavestno popusti. Začeli smo prejemati zadetke. Najprej smo zaradi prekrška pred našim golom prejeli kazneni prostega strela, ki ga je izvajalec – nekoč tudi član Polanske bande – po lepem preigravanju izkoristil. Na klopi je nastajala vedno večja nervoza, ki jo je nasprotnik izkoristil in še dvakrat zadel za rezultat sedem proti pet. Do konca so ostale še štiri minute. Morali smo prekiniti niz napadov nasprotnika. Vzeli smo si odmor, da bi se poskusili zbrati in si odpočiti za zaključne minute. Kapetan je poudarjal, naj ostanemo v obrambni formaciji in naj igramo samo na protinapade. Odmor je pomagal, saj so se vsi igralci nekoliko umirili. Nasprotniki so ubrali taktiko s šestimi igralci na igrišču, brez vratarja, kar je značilno za lovljenje rezultata v zaključkih takih tekem.

Prišli smo že do zadnje minute igre, ko je po napaki našega desnega branilca nasprotnik sam prišel do vratarja in zadel za sedem proti šest. Po zadetku se je napetost še povečala. Boдрili smo se s spodbudnimi besedami, da to bomo pa že zdržali in tako se je začelo zadnjih 30 sekund. Nasprotnik je imel ves čas žogico in napadal, prišli smo do zadnjih 10 sekund. Na klopi smo igralci že začeli odštevati do zmage, toda tri sekunde pred koncem je igralec po

odbiti žogici nasprotnikov z leve strani ustrelil na gol in s pol visokim počasnim strelom zmedel našega vratarja ter zadel. V trenutku se nam je podrla vse. Ob proslavljanju nasprotnika so naši obupani igralci popadali po tleh, saj niso mogli verjeti, kaj se je zgodilo. Varno vodstvo smo ponovno napravili v zaključku tekme.

Rezultat je bil sedem proti sedem in na vrsti so bili podaljški. Zmagala bo ekipa, ki bo prva zadela gol. Po krajši prekinitvi smo se zbrali pri klopi, kjer je kapetan skušal igralce umiriti, saj še vedno nismo mogli verjeti, kaj se je zgodilo. Do začetka podaljška smo se nekoliko pobrali in zbrano začeli igrati. Nasprotniki so se ponovno postavili v obrambno formacijo, mi pa smo z napadi poizkušali čim prej zaključiti to nočno moro tekme. Po naši napaki v napadu so nasprotniki s hitrim protinapadom prišli pred naša vrata, toda vratar je spretno ubranil strel. Vsem se je oddahnilo. Vratar je takoj po obrambi podal žogico igralcu globoko v nasprotnikovo polovico, kjer jo je dobil soigralec, ki je s hitrim močnim strelom presenetil vratarja našega nasprotnika in zadel gol. Začelo se je veselje. Igralci smo si skočili v objem, palice so letele po zraku in navijači na tribunah so noreli.

Po končani tekmi in proslavljanju smo se strnili v krog, da bi se s kapetanom pogovorili o napakah, ki jih moramo odpraviti pred zadnjo, tretjo, finalno tekmo, saj so bili spomini še zelo sveži.

Vsem je bilo jasno, da nam dela preglavice glava in da koncentracija popusti, ko mislimo, da vse niti držimo v lastnih rokah. To je težje natrenirati kot kakršno koli drugo potezo na igrišču. Časa nismo imeli veliko, saj nas je čakala odločilna finalna tekma že čez en teden.

Tretjo tekmo smo ponovno gostili mi v športni dvorani na Trati v Škofji Loki. Inšport je preučil naše napake iz prejšnjih tekem in to izkoristil. Celotno tekmo smo lovili priključek, a na koncu nam je zmanjkalo samo en gol. Priznati smo si morali, da je na to tekmo prišel nasprotnik taktično boljše pripravljen.

Kljub neuspehim poizkusom na zadnji stopnici, pri igralcih danes ni čutiti pretiranega razočaranja. Pretehtajo ga naši treningi in nove tekme, na katerih se družimo, pozitivna volja in preprosto užitek v igri. Skozi leta skupnega igranja so se med igralci spletla nova prijateljstva, ki niso ostala samo na igrišču, ampak tudi zunaj floorballa in trajajo še po koncu kariere igralcev. Mislim, da nam dobro medsebojno razumevanje pomeni večji uspeh kot samo prvo mesto Slovenske floorball lige, čeprav smo zelo ponosni tudi na drugo mesto ali katero koli mesto na lestvici.

Za nami prihajajo mlajše nadarjene generacije. Želim si, da jim uspe združiti vse skupaj in narediti še zadnji korak do lovorike.

Gašper Mesec

Pred navdušenimi navijači na finalu na Vrhniki, 2015

Po osvojenem drugem mestu, 2019

Zmaga v polfinalu državne lige, 2020

Najbolj priljubljena ovira v vseh letih je Soteska pogumnih.

Blatfejest – poljanski blatni oviratlon

Želja, da bi združili športni dogodek z zabavo, je med nami tlela kar nekaj časa. Ko se ji je pridružila še želja, da bi v Poljansko dolino pripeljali množico iz širše okolice ali celotne države, ki bi po dogodku od tod ne odšla ravnodušna, se je rodila ideja o Blatfejestu.

Idejo za tak dogodek si je zamislil Gašper Mesec, ki jo je delil z Lenartom Primožičem. Zamisel se je obema zdelo zelo zanimiva. Da bi privabili veliko število udeležencev in gledalcev, je bilo treba zagotoviti kakovostno oglaševanje. Gašper in Lenart sta se obrnila na prijatelja Miha Lavtarja, ki je imel izkušnje z oglaševanjem, saj je takrat že uspešno vodil svoje podjetje. Dogodek takega obsega zahteva ogromno organizacijskega dela, zato se je trojka organizatorjev morala povečati v manjši organizacijski tim v sestavi: Tina Velikanje, Sara Jesenko, Matej Mesec, Ga-

šper Mesec, Miha Lavtar, Lenart Primožič, Gašper Klinec, Jaka Avguštin, Simon Demšar, Miha Bogataj, David Oblak. Na sestankih smo se začeli dobivati pozno spomladi in začeli kovati ideje, kako bi izpeljali dogodek. Glavni namen dogodka je bil ustvariti timski duh, pri katerem mora sodelovati celotna ekipa, zato smo izključili tekmovalnost. Za popestritev pa je bilo treba ustvariti blatne ovire, ki so glavna nit dogodka. Porajalo se nam je vprašanje, kakšno ime izbrati, da bi z njim kar najbolje opisali dogodek, kar je bilo vse prej kot lahko. Skupaj smo se

odločili za ime Bletfejest. Zloženka je sestavljena iz besede blato, ki je bila glavna nit dogodka, in besede fejest, ob kateri pomislimo na zabavo in dobro počutje. Zabavo smo združili s tekom, hojo, premagovanjem fizično zahtevnih ovir, za katere je bilo treba zbrati pogum in se podati čez meje svojega strahu, ki deluje kot glavna ovira v glavah vsakega posameznika.

Prva težava se je pojavila z izbiro lokacije, saj smo se zavedali, da bomo potrebovali ogromno prostora že za samo prizorišče, prav tako pa je moral biti v oklici primeren teren za postavitve ovir. Vsaka od ovir je potrebovala specifično podlago, od ravne površine, vodnega toka, blagega pobočja ali celo take strmine, da bi se je ustrašili še celo kozorogi. Okolica Tavčarjevega dvorca se nam je vsem zdela odlična izbira, saj so pogledi naokrog res veličastni. Traso je bilo treba speljati po velikem številu parcel, za kar je bilo potrebno pridobiti dovoljenja lastnikov zemljišč. Odločili smo se, da moramo prireditev organizirati po siliranju koruze, ko bo pobran krompir ..., da bi čim manj škodovali kmetom in zemlji – v upanju, da nam bo ostalo kaj krompirja za srečo, ki smo jo potrebovali z vremenom, saj je ob takem času lahko že precej mrzlo. Za predstavitev naših želja širši javnosti smo ustvarili spletno stran, da smo lahko promovirali dogodek. Promocijo dogodka smo začeli s snemanjem promocijskega videa. Stroški za promocijo po spletni strani, drugih družbenih omrežjih in za vse ostale dejavnosti so zelo hitro

Blata ni manjkalo.

Ekipa Blatfejsta

Nasmejeni obrazi ekip po končanem Blatfejstu

rasli, kar je bilo precej skrb vzbujajoče, vse dokler nismo odprli prijav. Število prijav se je kmalu začelo povečevati, številka je rasla iz dneva v dan, kar je bila potrditev, da smo na pravi poti. To nam je vlilo ogromno dodatne motivacije za nadaljnje dejavnosti.

Bolj ko smo se bližali dogodku, bolj so se sestanki vrstili drug za drugim. Premlevali in kovali smo ideje ter razmišljali, kakšne in kako zahtevne ovire postaviti. V glavah so se nam kot po tekočem traku rojevale različne ovire. Izmed vseh ovir je bilo treba izbrati tiste, za katere smo lahko priskrbeli material s finančnimi sredstvi, ki so nam bila na voljo. Dva tedna pred dogodkom je napočil čas, da smo poprijeli za delo na samem prizorišču, kjer smo začeli sestavljati ovire, ki jih je bilo potem treba še pretovoriti v vodne brzice po deževju narasle Poljanske Sore, na spolzka strma pobočja in oddaljene gozdne lokacije. Urniki zadnjih dni so bili precej natrpani, saj je bilo treba postoriti še ogromno dela, zato smo zaključevali osvetljeni v soju reflektorskih žarometov. Po vsakem dnevu je sledila analiza opravljenega dela in plan dela za naslednje dni. Zadnje dneve je bil zelo obremenjen bagrist, ki je skrbel, da ne bi primanjkovalo blatnih ovir. Vznemirjenje je iz dneva v dan naraščalo. Dan pred dogodkom pa je poskočilo do neba, saj nas je čakalo še veliko opravil. Izdelali smo še plan po prioritetah, pregledali, kaj moramo nujno postoriti in katere fine se lahko spustimo, če nam bo zmanjkalo časa.

Prišla je tista nedelja, ki smo jo tako težko pričakovali. Bili smo v skrbeh, če nam bo uspelo vse postaviti na pravo mesto. Nedeljo smo morali začeti z naglavnimi svetilkami, saj smo morali opraviti še ogromno dela. Ura je tekla hitro kot še nikoli, prav tako smo zaradi nedokončanih opravil tekali tudi sami. Prihajati so začeli prostovoljci v velikem številu, brez katerih bi bilo dogodek nemogoče izpeljati.

Parkirišča so se začela hitro polniti z udeleženci in gledalci, kmalu za tem pa še prizorišče. Ogrevanje pred startom je poskrbelo za pravo bombo pozitivne energije, ki je pospremila udeležence na pot po zanimivi trasi Blatfejsta. Organizatorji smo med dogodkom tekali sem ter tja in dostavljali potrebne rekvizite na določenih lokacijah. Med vsem tem tekanjem smo lahko opazili nasmejene obraze udeležencev in gledalcev. Šele po prihodu zadnjih udeležencev na cilj smo se umirili tudi sami. V miru smo pokramljali s prisotnimi o njihovem doživetju Blatfejsta. Navdušenje nad dogodkom in vsa pozitivna energija se je zavlekla pozno v noč.

Naslednji dan, ko smo začeli pospravljati prizorišče, smo bili enotni, da moramo zgodbo ponoviti. Zgodba Blatfejsta se je naslednje leto izkazala za še bolj uspešno, saj se je število udeležencev povišalo s 350 na skoraj 700 udeležencev, v naslednjih dveh letih pa smo se približali številki 900. Blatfejt je postala mednarodna prireditev, saj so se ga večkrat udeležili tuji državljan.

Iz leta v leto je vedno več posameznikov organizacijske ekipe prestopalo iz študentskega življenja na poklicno pot. Organizacija takega dogodka vzame ogromno prostega časa, z zaposlitvijo pa je časa vedno manj. Zato je bilo po štirih letih težko sprejeti odločitev, da bo treba prekrasno zgodbo Blatfejsta, ki je bil eden večjih, če ne največji športni dogodek na Poljanskem, zaključiti. Bili pa smo enotnega mnenja, da bomo pomagali ter z izkušnjami svetovali novi skupini, ki bi bila pripravljena nadaljevati zgodbo Blatfejsta, saj bi gotovo spet zaživel. Od zadnjega Blatfejsta so minila že tri leta, pa je še vedno slišati med nami in ostalimi udeleženci njegov odmev, ki mu pogosto sledi vprašanje: »Kdaj bo naslednji Blatfejt?«

Ob tej priložnosti se v imenu organizacijske ekipe še enkrat lepo zahvaljujemo vsem prostovoljcem, ki jih je bilo več kot sto, lastnikom zemljišč za dovoljenja, sponzorjem za njihova sredstva, udeležencem za zaupanje z udeležbo in vsem, ki so kakor koli pripomogli k tej prelepi zgodbi.

Po kakšnem obilnem deževju pa včasih še vedno radi najdemo kakšno blatno kopel in se zapodimo v blato tako kot otroci v lužo po dežju in na tak način podoživimo naš Blatfejt.

Simon Demšar

Prispevke šolske priloge zbrala in priredila
Bernarda Pintar

Šport v osnovni šoli Poljane

Ob 50-letnici športa v Poljanah smo pripravili šolski prispevek, ki se ne bo podrobno ukvarjal z vsemi prednostmi in dobrimi učinki, ki ga ima šport na počutje, zdravje in nasploh na kakovost življenja ljudi. To je vsem poznano dejstvo. Sprehodili se bomo po športu od začetkov obstoja samostojne Osnovne šole Poljane pa do danes tako, da bomo izpostavili nekatera področja, ki so stalnica šolskega športnega življenja.

Glavni poudarek pa bo seveda zavedanje pomena šole kot vzgojno-izobraževalne ustanove, ki s pozitivnim odnosom do športa že v zgodnjih letih in na različnih področjih spodbuja zdrav telesni razvoj otrok. Prav to je naša največja nalozba v prihodnost – gibanje in šport za zdravje!

Šport v šoli in zunaj nje

Šport je pomemben del šolskega življenja, čeprav mu je v okviru predmetnika v šoli namenjenih malo ur – v prvem in drugem triletju tri ure tedensko, v tretjem triletju pa zgolj dve. Športne dejavnosti predstavljajo tudi dobršen del šole v naravi v tretjem, petem, šestem, sedmem, osmem in devetem razredu. Poleg rednih ur pouka so učencem športne vsebine ponujene tudi v okviru obveznih izbirnih predmetov (v letošnjem šolskem letu šport za sprostitev, izbrani šport, šport za zdravje), neobveznega izbirnega predmeta šport in interesnih dejavnosti s športno vsebino (nogomet, košarka, odbojka, orientacijski tek, tee ball, ples, šah ...).

Gašper Stanonik

Otroci se seveda s športom ukvarjajo tudi zunaj šole, nekateri vadijo različne športe (smučanje, smučarske skoke pa seveda nogomet, floorball in košarko). Žal pa nekaterim učencem šport in telesna dejavnost nista tako blizu, torej so na področju gibanja lahko velike razlike.

Tudi naši otroci in mladostniki niso nedovzetni za spremembe v načinu življenja in tudi pri nas že vrsto let opazamo negativne trende razvoja. Na to pa seveda vplivajo dejavniki, značilni za današnji življenjski slog, kot so neustrezna prehrana, premalo ukvarjanja s športom in splošno pomanjkanje gibanja. Predvsem šport je tisti, ki lahko do neke mere nevtralizira slabe navade.

Med projekti, ki se izvajajo na naši šoli, je tudi projekt *Slovenska mreža zdravih šol*. Ta mreža je članica *Evropske mreže zdravih šol* že od leta 1993. Zdrava šola je šola, ki zavestno, načrtno in usmerjeno promovira zdravje. Osnovna šola Poljane je bila v mrežo sprejeta aprila 2016.

Tina Stanonik

Nika Guzelj

Športnovzgojni karton in projekt SLOfit

Da bi se otroci, njihovi starši, učitelji in sploh strokovnjaki kar najbolj zgodaj seznanili s stanjem telesnega zdravja osnovnošolcev, so že v osemdesetih letih prejšnjega stoletja začeli uvajati športnovzgojni karton. Njegov namen je bil preventivno spodbujanje sprememb v razmišljanju o zdravem načinu življenja, ki je predpogoj tudi za vzgojo rekreativnih pa tudi vrhunskih športnikov. Vemo pa, da teh v Poljanah ni in jih tudi v preteklosti ni bilo malo.

Nadgradnja športnovzgojnega kartona je projekt SLOfit, ki je izjemnega pomena. To je nacionalni sistem za spremljavo telesnega in gibalnega razvoja otrok in mladine, ki vključuje meritve telesnih značilnosti in gibalnih sposobnosti osnovnošolcev in srednješolcev in v katerega je v državi vključenih 95 % učencev. V šole so se sicer meritve telesnih značilnosti in gibalnih sposobnosti začele vpeljevati že v šolskem letu 1986/87.

Ta projekt je edinstven v svetovnem merilu, pridobljeni podatki pa omogočajo primerjavo in spremljanje telesnih značilnosti in gibalnih sposobnosti otrok v času celotnega šolanja ter učiteljem športa dajejo povratno informacijo za nadaljnje delo.

SLOfit se stalno razvija in nadgrajuje, zbrane podatke skuša narediti čim bolj uporabne, zlasti za spremljanje in spreminjanje telesnega fitnesa na bolje. Podatki so sedaj hitreje obdelani in dostopni tudi staršem v aplikaciji, ki omogoča vpogled v telesni in gibalni razvoj njihovih otrok pa tudi dosežke enako starih slovenskih vrstnikov.

Podatki projekta *SLOfit* so pomembni za vsakega otroka ali mladostnika, starše, učitelje športne vzgoje in zdravnike – da mladim lahko pomagajo k boljši telesni pripravljenosti in splošnemu počutju. Opazujemo pa tudi trende na ravni države – kam gre gibalni razvoj ob spremenjenih družbenih okoliščinah. Pridobljeni podatki so zanimivi tudi za statistično obdelavo in ugotavljanje stanja šolajoče populacije. Po podatkih NIJZ za leto 2019 je telesni fitnes otrok v Občini Gorenja vas - Poljane dober (65,0, Slovenija 52,3), je pa tudi višji kot v Upravni enoti Škofja Loka (63,2) in regiji (56,4) ter se še izboljšuje. Delež prekomerno prehranjenih otrok je v naši občini v primerjavi s slovenskim povprečjem zelo ugoden (Gorenja vas - Poljane 19,7 %, Slovenija 24,5 %), a je še vedno malenkost višji kot v Upravni enoti Škofja Loka (18,7) in nižji kot v gorenjski regiji (21,6).

Telesno in duševno zdravi otroci so navadno bolj zadovoljni s seboj, zato projekt *SLOfit*, ki ga vodimo v šoli, lahko pomembno prispeva tudi k zdravju odrasčajočih ter vseh prihodnjih generacij.

Aleš Mrak

Začetki

Kaj o športu menijo otroci

Nekaj učenk in učencev smo povprašali, kakšen je njihov odnos do športa, s katerim športom se najraje ukvarjajo, kateri športniki so njihovi vzorniki, kateri šport v Poljanah pogrešajo in katerega bi trenirali, če bi lahko.

Tretješolcem je šport všeč, ker se radi gibajo in so radi na prostem, ker je koristen za moč in zdravje, ker radi tečejo in se ob športu igrajo ter zabavajo. Najraje se ukvarjajo s košarko, nogometom, odbojko, smučanjem, plavanjem, gimnastiko, plesom in karatejem. Njihovi športni vzorniki so lahko starši, sošolci in prijatelji, trenerji. Od znanih imen se najpogosteje pojavljajo Luka Dončić, Peter Prevc, Nika Križnar, Tina Maze in Marc Marquez. Od športov v Poljanah najbolj pogrešajo vadbo badmintona, plavanja, gimnastike, drsanja, hokeja in jahanja konj.

Tudi učenci šestega razreda imajo šport radi, in sicer zaradi druženja, ker dobro vpliva na zdravje, se ob njem sprostiti, dobijo kondicijo in si krepijo mišice. Mnogo jih uživa v ekipnih športih, nekaj pa jih ne mara teka. Vzorniki so Luka Dončić, Anže Kopitar, Nika Križnar, Ilka Štuhec, Peter Prevc, Primož Roglič, Tadej Pogačar, Tim Gajser, Sašo Bertonec, Tina Maze, Teja Belak, Adela Šajn, Lionel Messi, Novak Djoković. Od športov, s katerimi bi se ukvarjali, v Poljanah pogrešajo odbojko, hokej, namizni tenis, gimnastiko, jahanje, twirling (šport, ki vključuje ples, balet, spretnosti s twirling palico, akrobatiko in gimnastiko na izbrano glasbeno spremljavo), padalstvo, balet, tenis, skvoš in še kaj.

V sedmem razredu učenci prepoznavajo vse pozitivne lastnosti športa, kot so jih omenjali že mlajši, dodajajo še, da jim je všeč, ker so na svežem zraku, da se ob športu bolje počutijo, so sproščeni in boljše volje, da jim zapolni čas in se ne dolgočasijo. Tudi odvečnih kilogramov se z gibanjem lahko znebijo. Nekaj učencev pa priznava, da jim šport ni preveč všeč, ker se jim ne da delati. Glede vzornikov je v sedmem razredu drugače kot pri mlajših učencih. Večina jih vzornikov nima. Tisti, ki jih imajo, pa so povedali, da so njihovi vzorniki bratje, sestre in drugi sorodniki, ki so športno dejavni, vzornik je za nekaj učencev učitelj Janez Titan, ker vsak dan na atletski stezi preteče veliko krogov. Zanimiva izjava pa je tudi ta,

da so nam lahko vzorniki starejši in stari ljudje, ki se še vedno ukvarjajo s športom in so zelo vztrajni. Od znanih športnikov najbolj občudujejo Luko Dončiča, Tejo Oblak, Jana Oblaka, Primoža Rogliča, Tima Gajserja, Tino Maze, LeBrona Jamesa in Lionela Messija. In kaj bi v Poljanah vadili, če bi lahko – roket, plezanje, tenis, atletiko, športno gimnastiko, motokros, navijaštvo, hip hop in še kaj.

Devetošolci pa so v opisovanju svojega odnosa do športa malo bolj skopi. Večinoma sicer priznavajo dobre učinke športa na zdravje, vzdržljivost in splošno počutje, jemljejo ga tudi kot nekaj zabavnega in sproščujočega. Precej učencev pa je odgovorilo, da kljub koristim športa ne marajo, da se jim ne da naprezati itd. Vzornikov večinoma nimajo, še največ se jih navdušuje nad Timom Gajserjem, ostali pa navajajo še naslednje: Jan Oblak, Sašo Bertoncelj, Kobe Bryant, Jimmy Butler, Neymar in Antoine Griezmann. Največ devetošolcev v Poljanah pogreša treninge odbojke, sledijo smučarski skoki, motokros, tenis, badminton, gimnastika, atletika, boks, plavanje, hip hop, kolesarske poti, *pump track* (asfaltna krožna steza z ritmično povezanimi grbinami in zavoji).

Iz odgovorov osnovnošolcev lahko sklepamo, da navdušenje nad gibanjem pri otrocih s starostjo upada. K sreči pa mnogi najstniki, za katere šport pri štirinajstih letih ni najbolj razburljiva stvar na svetu, kasneje v življenju prepoznajo njegov pomen in postanejo telesno dejavnejši.

Bernarda Pintar

MI, ŠPORTNIKI

Fantje nogometni krožek imajo,
punce pa razigrano se igrajo.
Kadar pa puncam dolgčas je,
na nogometno tekmo podajo se.

Vsi radi kolesarimo,
s kolesom v šolo se vozimo.
Če po pločniku se vozimo,
pazimo, da koga ne povozimo.

Naši smučarski skakalci res dobri so,
saj prvo mesto na tekmovanjih zasedejo.
Če hočeš leteti,
moraš v Žiri na skakalnico poleteti.

Plavamo in čofotamo,
v vodi radi se igramo.
V plavanju res dobri smo,
najboljša priznanja pobiramo.

Na urniku imamo šport,
sem spada tudi bord.
Učitelj nam o teku razlaga,
da volja je bolj pomembna kot zmaga.

Pri odbojki se borimo,
da kakšne točke ne izgubimo.
Žogo čez mrežo brž podamo,
da lahko naprej igramo.

Med dvema ognjema se igramo,
mečemo in klepetamo.
Pri športu zelo zanimivo je,
razen tek, ki izmuči nas vse.

*Janja Bonča, Anamarija Jurčič, Maruša Šubic,
Veronika Pisk*

Orientacijski tek

Orientacijski tek je šport, primeren za vse starosti in znanja. Pri otrocih krepi osebnost, pri starostnikih pa ohranja telesno in mentalno kondicijo. Lahko je resen šport ali pa prijetno razvedrilo in izgovor za nekaj rekreacije ob koncu tedna. Starost pri udeleževanju ni ovira. Glavni prvini orientacijskega teka sta orientacija (s pomočjo posebnega zemljevida in kompasa) in tek. Cilj je najti vse kontrolne točke in preteči postavljeno progo v najkrajšem času. Proga poteka v naravi, gozdovih ali mestnih parkih.

Orientacije ne izvaja vsaka šola, vendar v zadnjih desetih letih število šol in tekmovalcev narašča. Leta 2019 je na državnem prvenstvu v vseh kategorijah sodelovalo že okrog 750 tekmovalcev iz osnovnih (od tretjega do devetega razreda) in srednjih šol.

V našo šolo je orientacijski tek uvedel učitelj športa Aleš Mrak. Najprej je OŠ Poljane sodelovala s Škofjeloškim orientacijskim klubom, s pridobitvijo lastne orientacijske karte leta 2003 pa je orientacija v Poljanah zaživela kot samostojna interesna dejavnost. Orientacija je pri nas tudi sestavni del pouka športa, športnih, tehniških in naravoslovnih dni pa tudi pri-

Naša ekipa v Mariboru 2019,
spredaj David Križnar z bronasto kolajno

Naša ekipa pred startom v Črnučah, 2020

V središču Poljan

ljubljena dejavnost projekta *Simbioza*, v okviru katerega učenci orientacijo izvajajo skupaj s starimi starši. Rezultate naših ekip podrobneje predstavi učitelj Janez Titan v samostojnem prispevku o Športnem društvu Mladi vrh (na straneh 42–43).

V zadnjih dveh letih se je na obeh državnih prvenstvih odlično odrezal naš učenec David Križnar, ki je na državnem prvenstvu v Mariboru leta 2019 v svoji kategoriji dosegel tretje mesto, letos pa v Črnučah še boljše, drugo mesto. Poleg tega je naša fantovska ekipa osvojila ekipno drugo mesto!

Aleš Mrak

Bicikl

Ker v Sloveniji to poletje in jesen vlada kolesarska evforija, predstavljamo naše tekmovanje Bicikl, ki je hkrati lahko tudi odskočna deska za mlade kolesarje, navijače Primoža Rogliča, Tadeja Pogačarja in ostalih naših odličnih kolesarjev.

»Bicikl« je kolesarsko tekmovanje, ki združuje teorijo in prakso – znanje cestnoprometnih predpisov, vožnjo na ko-

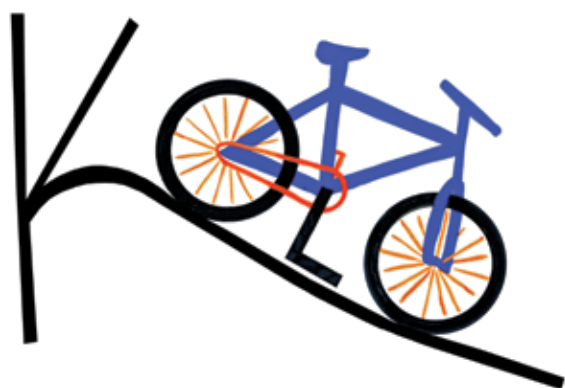
lesu v prometu po Poljanah in spretnostno vožnjo na poligonu. Čeprav primarno ne gre za izkazovanje splošne telesne pripravljenosti, učenci na tem tekmovanju preizkušajo tudi svoje sposobnosti čim hitrejši vožnje ob upoštevanju varnosti v prometu.

Prvo tekmovanje se je odvijalo leta 2006 in je sprva vključevalo le učence naše šole, z leti pa se je udeležba širila. Leta 2010 so poleg učencev matične šole nastopili tudi učenci Podružnične šole Javorje, že naslednje leto so se pridružili učenci OŠ Ivana Tavčarja Gorenja vas s podružnicami Lučine in Sovodenj. Tako je tekmovanje postalo tudi občinsko prvenstvo. Spreminjale so se tudi kategorije tekmovalcev. Leta 2019 je na občinskem tekmovanju nastopilo 50 učenek in učencev v treh kategorijah: mlajši učenci matičnih šol, mlajši učenci podružničnih šol ter starejši učenci. Zmagovalka ali zmagovalec v starejši kategoriji se vsako leto udeleži državnega tekmovanja »Kaj veš o prometu«.

Leta 2016 smo v sodelovanju z Občino Gorenja vas - Poljane in Javno agencijo RS za varnost prometa organizirali 25. državno tekmovanje »Kaj veš o prometu«, na katerem se je pomerilo 55 kolesarjev in devet tekmovalcev s kolesom z motorjem. Gonilna sila tekmovanja je bil dolga leta učitelj športa Janez Poljanšek, po njegovem odhodu je organizacijo prevzel učitelj Edi Bajt.

Tekmovanje naši šoli vsako leto pomagata izpeljati Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Občine Gorenja vas - Poljane in Avtošola Praktikum. Z njihovo pomočjo vsi tekmovalci prejmejo majice z logotipom, ki ga izmenično izdelajo učenci sodelujočih šol. Prvi trije učenci v vsaki kategoriji prejmejo pokale.

Edi Bajt

Anja Štravs, logotip, 2016

Telovadnica Poljane služi različnim namenom.

Zmage

Telovadnica Poljane

20. decembra 1986 je potekalo slavnostno odprtje nove šolske zgradbe – takrat še podružnice OŠ Ivana Tavčarja Gorenja vas. Poljane so takrat pridobile minimalne pokrite prostore za izvajanje športne dejavnosti. V prvi vrsti so bili namenjeni izvajanju pouka na razredni stopnji in v zelo majhnem obsegu tudi za popoldanske dejavnosti. Delo je bilo v takem prostoru z uvedbo osemletke in kasneje devetletke zelo naporno, saj prostor ni bil primerno opremljen in zaščiten. Tako se je začelo razmišljati o novi telovadnici za potrebe šole in lokalne skupnosti.

Leta 2007 je bila zgrajena Telovadnica Poljane. To je bila velika pridobitev za šolo in tudi za kraj. Dopoldneve je napolnila šolska mladina z obveznim in razširjenim programom. V popoldanskem času pa so tu delovala lokalna društva, skupine in posamezniki, ki so prepoznali možnosti za športno-rekreativno dejavnost. V občini je bil to takrat zelo sodoben objekt, ki je izpolnjeval vse zahteve po izpeljavi raznovrstne športne dejavnosti. Kmalu smo celoten popoldanski čas zapolnili s kakovostnim športom in rekreativno dejavnostjo. Poleg tega pa se je v telovadnici odigralo tudi veliko tekmovalj v košarki, nogometu, floorballu, badmintonu, karateju, sindikalnih tekm in tekm drugih športnih panog. Razveseljuje dejstvo, da se tudi ženske udeležujejo različnih vadb oz. imajo svoje skupine. Prav tako telovadnico uporabljajo za kondicijske priprave smučarjev, splošne telesne priprave, pilatesa, namiznega tenisa, ritmične gimnastike ...

Z vključevanjem vse večjega števila ljudi v lokalna društva in ob dobrih možnostih za razvijanje dejavnosti je Telovadnica Poljane nedvomno še en kamenček v mozaiku pozitivnih vplivov na boljše zdravstveno stanje posameznikov in lokalnega prebivalstva. Po analizah NIJZ lahko ugotovimo, da je telesni fitnes otrok med 6. in 15. letom statistično značilno nad slovenskim povprečjem, kar ugotavljamo tudi skozi vsakoletne meritve telesnega fitnesa *SLOfit*.

Društva, ki v največji meri izvajajo dejavnosti v naši telovadnici, so: Športno društvo Poljane, Karate klub Ronin, Smučarski

klub Poljane, Košarkarski klub Gorenja vas, Športno društvo Marmor Hotavlje, Športno društvo Brlog. Poleg športne dejavnosti se v telovadnici odvijajo tudi mnoge šolske prireditve, kulturno-zabavne prireditve in drugo. S predstavniki društev se običajno srečam pred začetkom vsake sezone, kjer uskladiamo urnik in preučimo posebnosti za tekoče leto. Ugotavljam, da je sodelovanje zgledno in konstruktivno.

Po vsem zapisanem lahko rečem, da je šola kot upravljavec objekta zadovoljna, da je objekt dobro obiskan in da služi svojemu namenu tako v športnem, družbenem in tudi družabnem smislu.

Aleš Mrak

Planinski krožek

Planinski krožek smo na naši šoli začeli izvajati v šolskem letu 2008/2009. Sprva je bila mentorica obeh planinskih skupin Alenka Jelovčan, spremljevalka na pohodih pa je bila vse do leta 2013 Nina Šorli. V letu 2013 je naziv mentorica planinske skupine pridobila tudi Katja Zorko, ki je prevzela prvo skupino (prvi in drugi razred), Alenka Jelovčan pa drugo skupino (tretji in četrti razred).

Vključeni so učenci od prvega do petega razreda. Zaradi velikega števila vpisanih so že od začetka delovanja krožka razdeljeni v dve skupini. V prvi skupini so učenci prvega in drugega razreda ter učenci PŠ Javorje, v drugi skupini pa učenci tretjega, četrtega in petega razreda.

Povprečno je v šolskem letu v krožek na razredni stopnji vpisanih okrog 45 učencev. Vsaka skupina opravi od štiri do pet pohodov, odvisno od vremenskih pogojev. Zaključni izlet v juniju je celodnevni in skupni za obe skupini. Zaradi velikega zanimanja so v letu 2018/2019 začeli s planinskim krožkom tudi na predmetni stopnji. Njihov mentor je učitelj Uroš Čadež, ki zanje pripravi težje izzive. Tako so z najbolj izkušenimi preplezali ferato Hvalnik in ob sončnem zahodu stali

Poljanski mladi planinci pri koči na Snežniku

na vrhu Blegoša, do katerega so morali premagati kar 1000 višinskih metrov.

Planinarimo po vsej Sloveniji. Vsi učenci so člani Planinskega društva Gorenja vas, ki nam sofinancira prevoze na pohode. Otroci komaj čakajo na pohode in si jih želijo še več. Potrebujejo gibanje na svežem zraku, raziskovanje narave,

spoznavanje novih krajev, osvajanje različnih vrhov, predvsem pa druženje s prijatelji. Na pohodih pa se najbolj veselijo dobrot iz svojega nahrbtnika. Komaj čakajo, da pridemo na vrh, kjer si lahko privoščijo zaslužen malico in priboljške, ki jih doma pripravijo za okrepčilo.

Katja Zorko, Alenka Jelovčan in Uroš Čadež

MLADI PLANINCI

Zjutraj zgodaj vstanemo,
z nahrbtniki se v hribe odpravimo,
svežega zraka se nadihamo,
ko proti vrhovom sopihamo.

Z Blegošem smo mi začeli,
potlej na Snežnik se vzpeli.
Dom v Tamarju je raj,
z Javorča smo kmalu nazaj.

Ko z vrhov se spuščamo,
od veselja skačemo,
prav nič nam ni hudo,
saj planinci mladi smo.

Nika Stanonik

PLANINSKA

Mladi planinci smo,
v hribe radi hodimo.

Vrhove osvajamo
in lepote doživljamo.

Gojzarji in nahrbtniki
so naši sopotniki.

Dobrote nam mamice pripravijo,
ki na koncu dobro teknejo.

Žig v knjižici je dokaz,
da je vrh videl nas.

Čeprav smo utrujeni,
nas nič ne skrbi,
da naslednjič
ne bi več šli.

Urška Jesenko

Javorci proti Poljancem

Gibarije

Šport kot druženje

Še posebej dragocena so druženja učenk in učencev različnih šol, ki niso namenjena le športnemu merjenju, ampak tudi spoznavanju in tkanju prijateljstva ter povezovanju različnih generacij.

Športna srečanja učenk in učencev

Podružnična šola Javorje že od junija 2010 ob zaključku šolskega leta pripravlja nogometno, v zadnjem času pa tudi rokometno tekmo med učenci OŠ Poljane in PŠ Javorje, na kateri se pomerijo učenci 4. in 5. razredov.

Atletsko tekmovanje učencev podružničnih šol Javorje, Lučine, Sovodenj ter učencev OŠ Poljane, Gorenja vas in Žiri

Leta 2012 so športni pedagogi s pomočjo učiteljic in nekaj učenk organizirali prvo tekmovanje v atletiki na stadionu ob šoli v Poljanah. Nastopili so učenci in učenke treh podružničnih (Javorje, Lučine, Sovodenj) in treh matičnih šol iz Poljanske doline (OŠ Poljane, OŠ Žiri in OŠ Ivana Tavčarja Gorenja vas). V različnih atletskih disciplinah tekmujejo učenci četrtih in petih razredov, tradicionalno srečanje se odvija vsako leto, od leta 2017 dalje pa se med seboj merijo le tri podružnične šole.

Gibarije z vrtcem

Že od leta 2013 poteka tudi druženje učencev in otrok iz vrtca skozi gibanje – poimenovali smo ga Gibarije. Učenke in učenci za vse skupine vrtčevskih otrok v telovadnici pripravijo različne gibalne delavnice, jih vodijo, usmerjajo, jim pripravljajo razne zabavne dejavnosti in se z njimi igrajo.

Simbioza giba

Zajema druženje skozi gibalne dejavnosti za otroke, mladostnike in mlade po srcu. Gre za medgeneracijske dejavnosti, povezane s športom. Pri vseh dejavnostih kot prostovoljci sodelujejo naši učenci in učitelji.

V ta projekt smo vključeni že od šolskega leta 2014/2015. Takrat smo začeli s popoldanskimi dejavnostmi (orientacija, igre na prostem, dejavnosti v telovadnici), kasneje smo uvedli tudi dopoldanske dejavnosti, kjer se stari starši svojim vnukom pridružijo pri urah športa. Veseli nas, da je v projekt vsako leto vključenih več sto otrok in odraslih.

Šport na daljavo

Za konec se pomudimo še pri tem, kako je pouk športa potekal letošnjo pomlad, za katero sicer vsi upamo, da se ne bo nikoli več ponovila. Od 16. marca smo se morali bliskovito naučiti izobraževanja na daljavo – tudi pouka športa. Učitelji športa so učencem prek šolske spletne učilnice posredovali podrobna navodila za športno udejstvovanje, učenci pa so jih izvajali vsak po svojih močeh in vsak po svoje. Učitelji so z učenci delili tudi fotografije, videovsebine in druge zanimivosti.

Druženje otrok in starih staršev

Družinski pohod

Kot so kasneje zatrjevali učenci, sta bila najboljša oba športna dneva. Zakaj? Ker sta bila drugačna od vseh, ki so jih doživeli do zdaj. Prvi športni dan je bil namenjen pohodništvu, drugi pa je pohod združil z orientacijo v naravi. Obeh so se udeležili vsi učenci od prvega do devetega razreda, namenjena pa sta bila celim družinam, ki so se odpravile ali po poljskih hribih ali kam dlje. Na koncu so bili res zadovoljni vsi – otroci, starši in učitelji.

Z mami sva se zjutraj odpravili proti Bukovem vrhu. Najprej sva šli po poti proti Visokem in se vzpeli do zastave. Od zastave sva nadaljevali pot naprej proti Bukovemu vrhu. Vmes sva še malicali na Ahtarenkovem griču pri križu. Opazovali sva naravo. Igrala sem se tudi s snegom. Ustvarjala sem iz naravnih materialov (storži, listi). Vreme je bilo res lepo in videlo se je daleč naokrog. Za nazaj sva izbrali drugo pot. Po tako imenovani Koroški poti sva se vrnili domov. Bilo je res lepo.

Nadja

Rade volje smo izkoristili ta čudoviti sončni dan in se družinsko odpravili po naših okoliških biserih.

Družina Kokelj s PŠ Javorje

Tek je osnova športa

«ČETRTI» ŠPORTNI DAN

Zjutraj, ko sem začela delati sem najprej naredila naloge iz učnega lista. Mami je imela video sestanke, miotroci pa smo naredili lonček za lepe misli (ustvarjali). Potem smo se z bratom in sestro igrali. Popoldan smo pripravili nahrbtnik in odšli na Gabrsko goro. Šli smo še malo naprej do koč, tam smo pomalicali in odšli domov. Doma smo se zunaj še malo poigrali potem pa odšli notri. In tako se moj športni dan konča. ☺

Maša Božnar 2.a

Včeraj smo se imeli zelo lepo. Naredili smo dolg pohod. Zelo mi je bilo všeč, ker sem videl Triglav in Blegoš. Na poti smo se kepali.

Andraž

Ob prvem dnevu slovenskega športa množični tek otrok 2020 – dobra napoved za prihodnost!

Atletska zveza Slovenije je povabila učence prvega triletja, da v okviru prvega dneva slovenskega športa sodelujejo na najboljši množičnem teku otrok Slovenije pod sloganom »Začni mlad, tekmuji pošteno«. Naši mali tekači so bili prizadevni, borbeni in navdušeni.

Upamo, da je to dobra napoved za naprej – za uspešen slovenski šport in uspešno nadaljnjo pot ŠD Poljane!

OŠ Poljane tako na svoj način čestita ŠD Poljane za 50. rojstni dan!

Pohod po medeni poti

Predšolski otroci in šport

Gibalne/športne dejavnosti se začnejo v predšolskem obdobju. Tukaj se postavljajo temelji, saj otroci pridobijo izkušnje, vzorce vedenja, ki jih obdržijo praviloma vse življenje. Zdravje predšolskega otoka velikokrat pomeni tudi zdravje odraslega človeka.

V vrtec prihajajo otroci, ki se kot enoletniki plazijo, lažijo, nekateri že hodijo. Kasneje se razvijejo kompleksnejše oblike gibanja, sposobni so sestavljenih in zahtevnejših športnih dejavnosti, delovati v timskem duhu in biti tudi tekmovalni. Prav na vseh stopnjah vzgojiteljice poskrbijo za raznolike gibalne dejavnosti in izzive, ki so za otroka privlačni in jih motivirajo, vključujejo vseh pet čutil, saj so ta pomembna za otrokovo doživljanje sveta. Gibanje je torej primarna dejavnost, ki je nujno potrebna za zdrav telesni, čustveni in intelektualni razvoj. Prav zagotovo pri vseh starostih predšolskih otrok gibanje zaseda prvo mesto.

Poleg vseh dejavnosti, ki se v vrtcu dogajajo v povezavi z gibanjem in športom, velja omeniti, da so prav vsi otroci od drugega leta naprej vključeni v športni program *Mali sonček*, kjer izpolnjujejo naloge, ki so zahtevane za določeno starost. Naloge vključujejo hojo v hribe, igre brez meja, igre z žogo, igre na prostem s smučmi, igre v vodi, kolesarjenje, mini kros, rolanje. Nabor dejavnosti je kar širok. Vsako leto organiziramo športno popoldne s starimi starši otrok v okviru vsesplošnega projekta *Simbioza giba*. To druženje je še posebej prijetno, saj gibanje in šport povezujeta različne generacije. Tudi osnovnošolci spodbujajo najmlaj-

še k športnim dejavnostim in jim vsako leto pripravijo športno popoldne v šolski telovadnici, kjer imajo otroci različne gibalne izzive. V letošnjem šolskem letu smo se vključili v projekt *Mreža gozdnih vrtcev*, ki ponovno vključuje ogromno gibanja na prostem ter raziskovanja narave in gozda. Pred leti smo na ravni vrtca organizirali dobrodelni tek *Z roko v roki*, kjer se je teka udeležilo veliko ljudi vseh generacij. V letošnjem šolskem letu smo zaradi vseh potrebnih gradenj v Poljanah omejeni s prostorom, saj nimamo igrišča, pa tudi vsi sprehodi niso najbolj varni. Pa nas to ne omejuje pri gibanju. Poleg vsega imamo še orientacijske pohode, izvajamo gibalne zgodbe, imamo tedenske gibalne urice v telovadnici, se razgibavamo v parku v Poljanah, v gibanje in šport vtkemo tudi ljudsko izročilo in igre, ki so se jih igrali naši dedki in babice.

Starejši otroci so vključeni tudi že v zunanje športne dejavnosti, ki se izvajajo v našem kraju v popoldanskem času. Med vsemi so zagotovo najodmevnejši floorball, ritmična gimnastika, karate, plezanje in smučanje. Zagotovo bo iz vsake generacije izšlo nekaj dobrih športnikov, če pa gledamo celoto, je pomembno predvsem to, da se zavedamo, kako je zmerno gibanje v življenju pomembno.

Špela Režen,
pomočnica ravnateljice

Plavanje s predšolskimi otroki v Kranju

Športno številko Vaščana so podprli:

ŠPORTNO DRUŠTVO POLJANE

Občina
Gorenja vas –
Poljane

SERVIS LOGAR d.o.o.

Z našimi izdelki se vozi vsako drugo vozilo na svetu.

Smo sistemski dobavitelj za elektronsko in avtomobilsko industrijo, ki ponuja integrirane rešitve s 3D prototipi. Izpolnjujemo najzahtevnejše standarde kakovosti v avtomobilski industriji. Smo dobitnik najvišjih nacionalnih priznanj za izjemno poslovno prakso. Odlikuje nas stabilna letna povprečna rast prodaje, družbena odgovornost, skrb za okolje in zaposlene.

SMO BLIZU LJUDEM IN USMERJENI V PRIHODNOST.

POLYCOM **35**
Integrated Polymer and Mould Solutions Years

POLYCOM ŠKOFJA LOKA D.O.O. • Dobje 10 • SI-4223 Poljane nad Škofjo Loko • Slovenija • EU
t +386 (0) 4 50 70 600 • e info@polycom.si • w www.polycom.si

Športno številko Vaščana so podprli:

TiMiNG POLJANE

Izmerite si svoj prosti čas.

www.timingpoljane.si, www.timing.si, www.gorenjska-mojplanet.si

FUTURA 68

DSV

STUDIO MAZZINI
WEB · DESIGN · MARKETING

NAŠ ADUT JE VSEBINA, NE SAMO LUPINA.

S kreativnimi vsebinami oblikujemo klasična ali digitalna marketinška orodja

svetovanje • poslovni načrti • logotipi • celostne grafične podobe • tiskovine • foto • video •
oglaševanje • spletne strani in spletne trgovine

Studio Mazzini d.o.o., Viška c. 4, Ljubljana • PE Poljane, Predmost 30, Poljane
e info@studiomazzini.si • t 041 799 770, 040 877 855
www.studiomazzini.si

Novi časi (po 2010)

Floorballska ekipa Polanska banda, 2013

Plezanje po ledeni steni v Žetini, 2013

Prvi božični turnir v Poljanah, 2013

Trening na Moelltalskem ledeniku v Avstriji, 2014

Sprostitev na floorballskem turnirju Švicbol Poljane, 2015

Ogrevanje pred Visoškim tekom, 2016

Blatni čez blatne ovire na Blatfejestu, 2017

Zmagovalci v kategoriji na Visoškem teku, 2016

Ekipni duh na Blatfejestu, 2017

Merjenje na No Borders Cup-u na Pokljuki, 2018

Karate klub Ronin - po zaključku sezone, 2020

Štart Kolesarske dirke na Stari vrh, 2020

Kondicijske priprave mladih smučarjev, Porezen, 2020

Obnova trim steze Golava, 2020

Vaščan, glasilo Krajevne skupnosti Poljane. Naklada 950 izvodov. Uredniški odbor: Jerneja Bonča (urednica), Aleš Šubic (sourednik, vsebinska zasnova, izbor fotografij), Anton Debeljak, Franc Dolenc, Gašper Klinec, Bernarda Pintar, Jaka Šubic

Lektoriranje: Tina Benedičič. Oblikovanje in grafična priprava: Studio Mazzini d. o. o. Tisk: Pro Grafika, d. o. o., 2020.